

Productschap
Zuivel

statistisch
jaaroverzicht
2002

Statistisch Jaaroverzicht 2002 is een uitgave van:

Productschap Zuivel
Louis Braillelaan 80
Postbus 755
2700 AT Zoetermeer

Voor informatie en bestellingen:

telefoon 079 3681900
fax 079 3681949
e-mail pzbestellingen@pz.agro.nl
internet www.prodzuivel.nl

ontwerp omslag: Willemijn de Lint, Haarlem
ontwerp binnenwerk en druk: Van Marken Delft Drukkers

uitgave: juni 2003

ISSN 0303-5271

Inhoud

	PZ in het kort	2
	Overzicht van tabellen en figuren	3
Hoofdstuk 1	De Nederlandse zuivelsector in 2002	9
Hoofdstuk 2	Melkveehouderij	23
Hoofdstuk 3	Zuivelindustrie	33
Hoofdstuk 4	Groot- en detailhandel	39
Hoofdstuk 5	Uitvoer	47
Hoofdstuk 6	Invoer	63
Hoofdstuk 7	EU en 3^e landen	77
	• EU-regelingen	79
	• Melkveehouderij	85
	• Productie	92
	• Consumptie	99
	• Uitvoer	102
	• Invoer	107
	Trefwoordenregister	110

PZ IN HET KORT

Het Productschap Zuivel is een publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. In het bestuur van het productschap zijn ondernemers en werknemers vertegenwoordigd die werkzaam zijn in alle schakels van de zuivelsector: melkveehouderij, industrie, groot- en detailhandel.

Het productschap heeft een verordenende bevoegdheid. Dit betekent dat het productschap regels kan vaststellen waaraan alle melkveehouders, zuivelfabrieken en handelaren zich moeten houden. De regelgeving betreft met name aangelegenheden op het gebied van kwaliteit, voedselveiligheid en milieu. Daarnaast worden heffingen opgelegd voor de financiering van onder meer promotie, onderzoek en diergezondheidszorg.

Naast de rol die het productschap heeft als discussieplatform bij de totstandkoming van het nationale en internationale zuivelbeleid, fungeert het als informatie- en kenniscentrum voor de Nederlandse zuivelsector. De beschikbare informatie betreft onder andere markt- en prijsgegevens, regelingen en productie- en handelsstatistieken.

Voorts voert het productschap in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij het grootste deel van de voor de zuivelsector geldende Europese marktordeningsregelingen uit. Voorbeelden hiervan zijn de superheffingsregeling, in- en uitvoerregelingen voor zuivelproducten en het verlenen van steun voor de verstrekking van schoolmelk en voor de productie van caseïne. Hierbij biedt het productschap de sector toegevoegde waarde door een goede informatievoorziening en maximale service.

© *Het overnemen van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding*

DUTCH DAIRY BOARD IN BRIEF

The Dutch Dairy Board is an organisation established by public law. The Board of Governors of the Board includes employer and employee representatives from every segment of the Dutch dairy sector including dairy farming, dairy industry and wholesale and retail trade in dairy products.

The Board has regulatory powers. This means that the Board can impose regulations with which all dairy farmers, dairy processors and traders must comply. These regulations mainly relate to quality, food safety and environmental affairs. Levies are imposed to finance promotion, research and animal healthcare.

In addition to its role as a platform for discussing developments in national and international dairy policy, the Board also acts as an information and knowledge centre for the dairy sector in The Netherlands. The information available includes market and price data, regulations and production and trade statistics.

The Board is also accredited by the Ministry of Agriculture, Nature Management and Fisheries as a paying agency for the implementation of most of the European Union market regulations relating to the dairy sector. Examples of these are the milk quota regulation, the import and export regulations for dairy products and support grants for school milk and the production of casein. In implementing these regulations the Board provides the sector with added value through adequate information and maximum service.

© *Data may be reproduced only if the source is cited*

OVERZICHT VAN TABELLEN EN FIGUREN

Hoofdstuk 1	De Nederlandse zuivelsector in 2002	
Figuur 1	Melkaanvoer	11
Tabel 1	Melkaanvoer en productie van melk en melkproducten	12
Tabel 2	Totale Nederlandse uitvoer van melk en melkproducten	17
Tabel 3	Kaas	18
Tabel 4	Boter	19
Tabel 5	Gecondenseerde melk	20
Tabel 6	Mager melkpoeder	21
Tabel 7	Niet-mager melkpoeder	22
Hoofdstuk 2	Melkveehouderij	
Tabel 8	Aantal melkveebedrijven: indeling naar aantal melk- en kalfkoeien per bedrijf	25
Tabel 9	Aantal melk- en kalfkoeien: indeling naar aantal melk- en kalfkoeien per bedrijf	25
Tabel 10	Kengetallen van de melkveehouderij en het grondgebruik	25
Figuur 2	Kwaliteit van aan zuivelfabrieken geleverde tankmelk	26
Tabel 11	Uitbetaalde melkprijzen per 100 kg melk (exclusief btw)	27
Figuur 3	Kengetallen van de melkveehouderij	28
Tabel 12	Melkquotum en superheffing	29
Tabel 13	Ontwikkeling in de relatieve verdeling van quotumhouder en basisquotum, naar grootteklasse	29
Tabel 14	Omvang quotummutaties	29
Tabel 15	Consumentenleveringen door boerderijzuivelbereiders	30
Tabel 16	Aantal melkveebedrijven: indeling naar aantal melkgeiten per bedrijf	31
Tabel 17	Aantal melkgeiten: indeling naar aantal melkgeiten per bedrijf	31
Hoofdstuk 3	Zuivelindustrie	
Tabel 18	Kengetallen van de zuivelindustrie	35
Tabel 19	Aantal ondernemingen en fabrieken onderverdeeld naar coöperatief en niet-coöperatief	35
Tabel 20	Aantal fabrieken naar productie-inrichting	35
Figuur 4	Geografische spreiding van zuivelfabrieken	36
Tabel 21	Productie en verwerking van de melk	37
Tabel 22	Productie van fabriekskaas per soort	38
Tabel 23	Productie van weipoeders	38
Hoofdstuk 4	Groot- en detailhandel	
Tabel 24	Jaargemiddelden officiële Nederlandse noteringen	41
Tabel 25	Gemiddelde consumentenprijzen	41
Tabel 26	Huishoudelijke aankopen van een aantal zuivelproducten	42
Tabel 27	Totale menselijke consumptie en per hoofd verbruikte hoeveelheden melk en zuivelproducten	44
Tabel 28	Via zuivelfabrieken in consumptie gebrachte en per hoofd verbruikte hoeveelheden consumptiemelk en consumptiemelkproducten	45
Tabel 29	Hoeveelheden boter, afgeleverd door producenten, groothandelaren en omsmelters aan detaillisten, grootverbruikers en consumenten	46

Hoofdstuk 5**Uitvoer**

Tabel 30	Uitvoer van melk- en zuivelproducten in hoeveelheden	49
Tabel 31	Uitvoer van melk- en zuivelproducten in waarden	50
Tabel 32	Uitvoer van kaas	51
Tabel 33	Uitvoer van boter	53
Tabel 34	Uitvoer van boterolie	54
Tabel 35	Uitvoer van gecondenseerde melk met suiker	55
Tabel 36	Uitvoer van gecondenseerde melk zonder suiker	56
Tabel 37	Uitvoer van niet-mager melkpoeder	57
Tabel 38	Uitvoer van mager melkpoeder	58
Tabel 39	Uitvoer van room	59
Tabel 40	Uitvoer van volle melk	60
Tabel 41	Uitvoer van lactose en melksuikerstroop	61
Tabel 42	Uitvoer van wei in poedervorm	62

Hoofdstuk 6**Invoer**

Tabel 43	Invoer van melk- en zuivelproducten in hoeveelheden	65
Tabel 44	Invoer van melk- en zuivelproducten in waarden	66
Tabel 45	Invoer van kaas	67
Tabel 46	Invoer van boter	68
Tabel 47	Invoer van boterolie	69
Tabel 48	Invoer van gecondenseerde melk met suiker	70
Tabel 49	Invoer van gecondenseerde melk zonder suiker	71
Tabel 50	Invoer van niet-mager melkpoeder	72
Tabel 51	Invoer van mager melkpoeder	73
Tabel 52	Invoer van room	74
Tabel 53	Invoer van volle melk	75
Tabel 54	Invoer van wei in poedervorm	76

Hoofdstuk 7**EU en 3^e landen****Eu-regelingen**

Tabel 55	Afzetregelingen in de eu	79
Tabel 56	Melkquotum en over- of onderschrijding per eu-lidstaat	80
Tabel 57	Richt-, basis- en interventieprijzen in de eu	81
Tabel 58	Voorraden boter en mager melkpoeder in de eu	82
Tabel 59	Steenbedragen voor ondermelk, melkpoeder en boter in de eu	83
Figuur 5	Steenbedragen voor ondermelk en melkpoeder in de eu 1991-2003	83
Figuur 6	Restituties in de eu bij uitvoer naar 3 ^e landen 1991-2003	84
Tabel 60	Restituties in de eu bij uitvoer naar 3 ^e landen	84

Melkveehouderij

Tabel 61	Aantal melkveehouders	85
Tabel 62	Aantal melkkoeien	86
Tabel 63	Aantal melkkoeien per bedrijf	87
Tabel 64	Gemiddelde melkgift per koe	88
Tabel 65	Gemiddelde melkproductie per bedrijf	89
Tabel 66	Melkaanvoer (alleen koemelk)	90
Tabel 67	Geitenmelksector	91

Productie		
Tabel 68	Grootste zuivelconcerns in de wereld	92
Tabel 69	Productie van fabriekskaas (alleen uit koemelk)	93
Tabel 70	Productie van boter	94
Tabel 71	Productie van consumptiemelk	95
Tabel 72	Productie van gecondenseerde melk	96
Tabel 73	Productie van niet-mager melkpoeder	97
Tabel 74	Productie van mager melkpoeder	98
Tabel 75	Productie van biologische melk	98
Consumptie		
Tabel 76	Hoofdelijk verbruik van fabriekskaas (alleen uit koemelk)	99
Tabel 77	Hoofdelijk verbruik van boter	100
Tabel 78	Hoofdelijk verbruik consumptiemelk en consumptiemelkproducten	101
Uitvoer		
Tabel 79	Uitvoer door de eu-lidstaten en een aantal 3 ^e landen van kaas	102
Tabel 80	Uitvoer door de eu-lidstaten en een aantal 3 ^e landen van boter en boterolie	103
Tabel 81	Uitvoer door de eu-lidstaten en een aantal 3 ^e landen van gecondenseerde en geëvaporeerde melk	104
Tabel 82	Uitvoer door de eu-lidstaten en een aantal 3 ^e landen van niet-mager melkpoeder	105
Tabel 83	Uitvoer door de eu-lidstaten en een aantal 3 ^e landen van mager melkpoeder	106
Invoer		
Tabel 84	Invoer door de eu-lidstaten van kaas	107
Tabel 85	Invoer door de eu-lidstaten van boter en boterolie	108
Tabel 86	Invoer door de eu-lidstaten van gecondenseerde en geëvaporeerde melk	108
Tabel 87	Invoer door de eu-lidstaten van niet-mager melkpoeder	109
Tabel 88	Invoer door de eu-lidstaten van mager melkpoeder	109

LIST OF TABLES AND GRAPHS**Section 1****Dutch dairy sector in 2002**

Graph 1	Milk delivery	11
Table 1	Milk delivery and processing of milk and milk products	12
Table 2	Total Dutch exports of milk and milk products	17
Table 3	Cheese	18
Table 4	Butter	19
Table 5	Condensed milk	20
Table 6	Skimmed milk powder	21
Table 7	Non-skimmed milk powder	22

Section 2**Dairy Farming**

Table 8	Number of dairy farms: classified according to the number of dairy cows per farm	25
Table 9	Number of dairy cows: classified according to the number of dairy cows per farm	25
Table 10	Key figures for dairy farming and use of land	25
Graph 2	Quality of bulk milk supplied to dairy factories	26
Table 11	Milk prices paid per 100 kg milk (VAT excluded)	27
Graph 3	Key figures for dairy farming	28
Table 12	Milk quota and superlevy	29
Table 13	Trend in relative distribution of quota holder and basic quota, by size category	29
Table 14	Milk quantities, changes in quotas	29
Table 15	Dairy products supplied to consumers by on-farm processors	30
Table 16	Number of dairy farms: classified according to the number of milch goats per farm	31
Table 17	Number of milch goats: classified according to the number of milch goats per farm	31

Section 3**Dairy Industry**

Table 18	Key figures of the dairy industry	35
Table 19	Number of enterprises and factories, divided into cooperatives and non-cooperatives	35
Table 20	Number of factories by production output	35
Graph 4	Location of dairy factories	36
Table 21	Milk production and processing	37
Table 22	Production of factory cheese, per type	38
Table 23	Production of whey powders	38

Section 4**Wholesale and Retail**

Table 24	Dutch official quotations, yearly averages	41
Table 25	Average consumer prices	41
Table 26	Household consumption of a number of dairy products	42
Table 27	Total and per capita human consumption of milk and dairy products	44
Table 28	Liquid milk and liquid milk products supplied for consumption by dairy factories and quantities consumed per capita	45
Table 29	Quantities of butter supplied by manufacturers, wholesalers and remelters to retailers, large-scale users and consumers	46

Section 5**Exports**

Table 30	Exports of milk and dairy products, by quantities	49
Table 31	Exports of milk and dairy products, by value	50
Table 32	Exports of cheese	51
Table 33	Exports of butter	53
Table 34	Exports of butter oil	54
Table 35	Exports of condensed milk containing sugar	55
Table 36	Exports of sugar-free condensed milk	56
Table 37	Exports of non-skimmed milk powder	57
Table 38	Exports of skimmed milk powder	58
Table 39	Exports of cream	59
Table 40	Exports of whole milk	60
Table 41	Exports of lactose and lactose syrup	61
Table 42	Exports of whey powder	62

Section 6**Imports**

Table 43	Imports of milk and dairy products, by quantities	65
Table 44	Imports of milk and dairy products, by value	66
Table 45	Imports of cheese	67
Table 46	Imports of butter	68
Table 47	Imports of butter oil	69
Table 48	Imports of condensed milk containing sugar	70
Table 49	Imports of sugar-free condensed milk	71
Table 50	Imports of non-skimmed milk powder	72
Table 51	Imports of skimmed milk powder	73
Table 52	Imports of cream	74
Table 53	Imports of whole milk	75
Table 54	Imports of whey powder	76

Section 7**EU and other countries****Eu regulations**

Table 55	Marketing measures in the eu	79
Table 56	Milk quota and milkproduction in excess or deficit of the allocated quota per eu member state	80
Table 57	Target, base and intervention prices in the eu	81
Table 58	Stocks of butter and skimmed milk powder in the eu	82
Table 59	Support levels for skimmed milk, milk powder and butter in the eu	83
Graph 5	Support levels for skimmed milk and milk powder in the eu 1991-2003	83
Graph 6	Refunds in the eu for exports to other countries 1991-2003	84
Table 60	Refunds in the eu for exports to other countries	84

Dairy Farming

Table 61	Number of dairy farmers	85
Table 62	Number of dairy cows	86
Table 63	Number of dairy cows per farm	87
Table 64	Average milk yield per cow	88
Table 65	Average milk production per farm	89
Table 66	Milk deliveries (cows' milk only)	90
Table 67	Goats' milk sector	91

Production

Table 68	Largest dairy industries in the world	92
Table 69	Production of factory cheese (cows' milk only)	93
Table 70	Production of butter	94
Table 71	Production of liquid milk	95
Table 72	Production of condensed milk	96
Table 73	Production of non-skimmed milk powder	97
Table 74	Production of skimmed milk powder	98
Table 75	Production of organic milk	98

Consumption

Table 76	Per capita consumption of factory cheese (cows' milk only)	99
Table 77	Per capita consumption of butter	100
Table 78	Per capita consumption of liquid milk and liquid milk products	101

Exports

Table 79	Cheese exports by the eu member states and a number of other countries	102
Table 80	Butter and butter oil exports by the eu member states and a number of other countries	103
Table 81	Condensed and evaporated milk exports by the eu member states and a number of other countries	104
Table 82	Non-skimmed milk powder exports by the eu member states and a number of other countries	105
Table 83	Skimmed milk powder exports by the eu member states and a number of other countries	106

Imports

Table 84	Cheese imports by the eu member states	107
Table 85	Butter and butter oil imports by the eu member states	108
Table 86	Condensed and evaporated milk powder by the eu member states	108
Table 87	Non-skimmed milk powder imports by the eu member states	109
Table 88	Skimmed milk powder imports by the eu member states	109

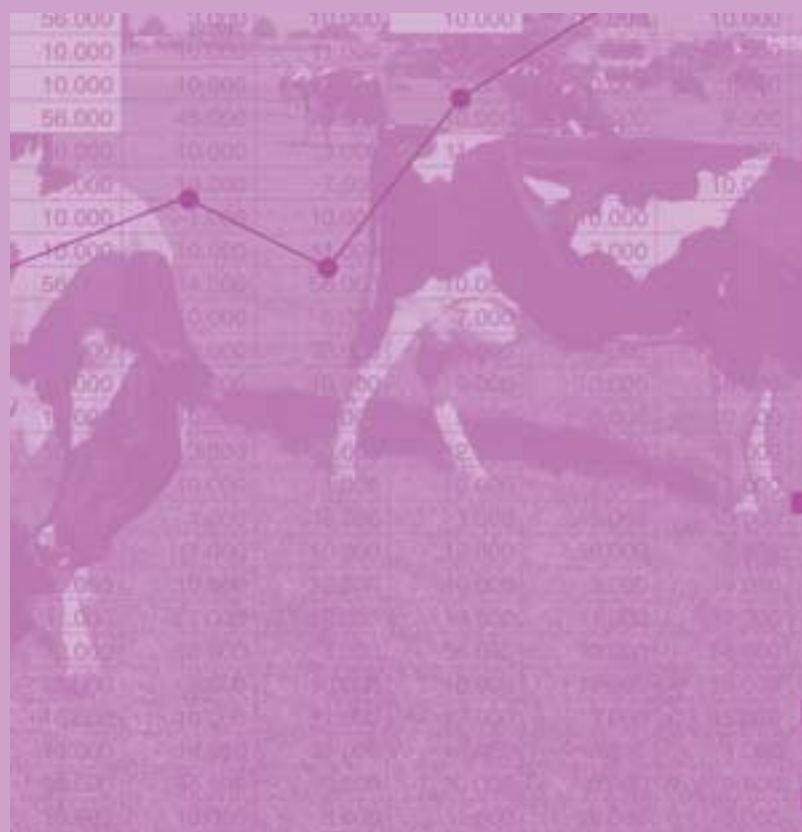
67.000	1.000	6.000
17.000	12.000	78.000
14.000	12.000	45.000
2.000	14.000	7.000
11.000	3.000	10.000
9.000	10.000	5.000
10.000	10.000	10.000
7.000	45.000	14.000
2.000	11.000	10.000
11.000	9.000	56.000
1.000	10.000	10.000
10.000	1.000	7.000

Hoofdstuk

De Nederlandse zuivelsector in 2002

Marktontw

MELKVEEHOUDERIJ

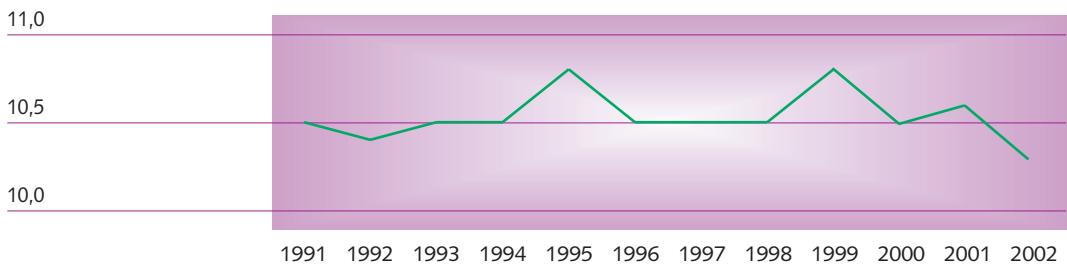
Melkproductie en -aanvoer in 2002 gedaald

In 2002 is in Nederland 10,4 miljard kg melk afgeleverd aan zuivel-fabrieken, wat 2,5% minder is dan in het voorafgaande jaar. Het gemiddelde vetgehalte van de aangeleverde melk lag met 4,44% op vrijwel hetzelfde niveau als in het voorafgaande jaar terwijl het gemiddelde eiwitgehalte met 3,48% een fractie hoger was.

Melkaanvoer

Milk delivery
(x miljard kg)

Figuur 1

Structuurontwikkeling: langjarige trend richting grotere bedrijven voortgezet

De langjarige, dalende trend in het aantal melkveehouderijbedrijven in Nederland zette zich ook in 2002 voort. Het aantal bedrijven nam opnieuw met ruim 5% af, tot ruim 26 duizend. De gemiddelde bedrijfsomvang, uitgedrukt in melkproductievolume, nam in 2002 verder toe, met 3% tot ruim 404 duizend kg. Deze productiegroei op bedrijfsniveau werd deels gerealiseerd via een toename van het gemiddeld aantal koeien per bedrijf, tot ruim 56 (+1,6%), en deels door een verdere stijging van de gemiddelde melkproductie per koe, die met 1,3% toenam tot 7.187 kg.

Minimale overschrijding melkquotum voor leveringen in 2002/'03

De Nederlandse melkveehouderij heeft in de heffingsperiode 2002/'03 het door de EU vastgestelde quotum voor leveringen aan fabrieken (10.995 miljoen kg) met slechts 0,16% overschreden en was over betreffende periode superheffing verschuldigd voor een bedrag van 6,3 miljoen euro. Deze overschrijding van het quotum ligt duidelijk lager dan het niveau dat de laatste jaren gebruikelijk was. De afgelopen vijf quotumjaren werd, het vanwege MKZ uitzonderlijke jaar 2000/'01 niet meegerekend, gemiddeld ruim 18 miljoen euro aan superheffing betaald.

Melkaanvoer en productie van melk en melkproducten¹⁾

Tabel 1

Milk delivery and processing of milk and milk products

	2002 x miljoen kg	+- (t.o.v. 2001)	%
afgeleverde hoeveelheid melk	10.357,1	-	2,5
in consumptie gebracht:			
room	18,7	-	23,5
melk en melkproducten	1.499,9	+	0,5
productie:			
kaas (inclusief kwark)	639,1	-	1,9
boter	119,4	-	8,4
gecondenseerde melk ²⁾	275,8	-	9,4
niet-mager melkpoeder	98,9	-	8,3
mager melkpoeder	64,1	-	5,7
weipoeder ³⁾	332,5	+	2,0

1) voorlopig

2) inclusief koffiemelk

3) inclusief melksuiker

INDUSTRIËLE VERWERKING

Kaas: productie stabiel

De Nederlandse kaasproductie lag in 2002 met ruim 638 duizend ton nagenoeg op hetzelfde niveau als in het voorafgaande jaar (-0,5%). In de eerste helft van het jaar ondervond de markt de terugslag van het wegebende, positieve effect op de vraag die in voorgaande jaren mede door de BSE-crisis in gang was gezet. De in dat jaar daardoor sterk gestimuleerde kaasproductie op Europees niveau veroorzaakte in 2002 meer druk op de markt. Dit leidde aanvankelijk tot lagere prijzen en een verlaagde kaasproductie. Nadat in de loop van de zomerperiode de markt enigszins aantrok, nam de kaasproductie alsnog toe. Een en ander leidde tot een verhoogde productie in het laatste kwartaal van het jaar. Op Europees niveau was sprake van een vergelijkbare ontwikkeling: de productiegroei bleef daar beperkt tot 1%.

Boter: forse daling productie kan Europese markt vooralsnog niet redden

De Nederlandse boterproductie nam in 2002, mede onder invloed van de negatieve marktomstandigheden, met ruim 8% af tot ruim 119 duizend ton. Daarentegen was op Europees niveau gemiddeld nog sprake van een toename in de productie met circa 3,5%. Deze productiestijging, gecombineerd met het feit dat de EU-consumptie in 2002 opnieuw verder afnam, zowel van reguliere marktboter als voor het eerst sinds jaren ook van boter die onder de speciale afzetregelingen wordt afgezet, verklaart mede de in 2002 toegenomen spanning tussen vraag en aanbod op de Europese botermarkt. De in interventie genomen hoeveelheid boter bereikte dan ook het hoogste niveau sinds twaalf jaar.

Gecondenseerde melk: productie valt terug naar niveau 2000

De Nederlandse productie van gecondenseerde melk daalde in 2002 met ruim 9% en is met 276 duizend ton bijna terug op het niveau van twee jaar geleden. De positieve ontwikkeling van de vraag naar ongesuikerde condens vanuit derde landen die in het voorafgaande jaar de productie nog had opgestuwd, kon in 2002 onder de verslechterde marktomstandigheden geen vervolg krijgen, wat direct zijn weerslag had op de productie. De productiedaling in Nederland stond in Europa niet op zichzelf en bepaalde samen met afgenomen producties in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk het gehele Europese beeld van een terugvallende condensproductie (-9%).

Melkpoeder: dalende producties bepalen het beeld

Bij een vrijwel stabiele kaasproductie en een enigszins afgenomen hoeveelheid geleverde melk, daalde de Nederlandse melkpoederproductie in 2002 met ruim 7%, tot een volume van 163 duizend ton. De productie van niet-mager poeder viel met ruim 8% terug tot 99 duizend ton. Deze ontwikkeling was in lijn met de ontwikkeling op het niveau van de EU, waar de gemiddelde productie van niet-mager poeder in 2002 met bijna 7% afnam.

De Nederlandse productie van mager poeder daalde eveneens, met 6% tot 64 duizend ton. In tegenstelling tot de Nederlandse ontwikkeling nam echter op het niveau van de EU de productie van mager poeder fors toe, ruim 12%. Deze situatie leidde onder de gegeven zwakke marktomstandigheden tot grote prijsdruk binnen de EU en noopte uiteindelijk de Europese Commissie na overschrijding van het maximale plafond in de interventievoorraan, de interventie te verlengen.

Afzet consumptiemelk en -producten: per saldo licht gestegen, room opnieuw lager

De hoeveelheid via zuivelfabrieken in consumptie gebrachte consumptiemelk en consumptiemelk producten lag in 2002 met 1.500 miljoen kg 0,5% boven het niveau van het voorafgaande jaar. De afzet van consumptiemelk liep licht terug (-0,6%), wat volledig aan het segment volle melk is toe te schrijven. In de belangrijkste categorie, die van de halfvolle melk, was de afzet stabiel. In het segment consumptiemelkproducten vormde met name de yoghurt met toevoegingen de grote groeier (+20%). Daarnaast lijkt chocolademelk in 2002 iets aan verloren terrein te hebben herwonnen (+3%). Karnemelk (-8%) en naturel yoghurt (-6%) verloren daarentegen opnieuw marktaandeel waarmee een langjarige trend zich voortzet. De afzet van dessertproducten als pap en vla lijkt zich in 2002, mede gezien de teruggang van de afgelopen jaren, te hebben gestabiliseerd (+0,6%).

De in consumptie gebrachte hoeveelheid room bedroeg in 2002 een kleine 19 duizend ton, waarmee de afzet ten opzichte van het voorafgaande jaar fors verder terugviel (-23%).

MARKT EN PRIJZEN

2002: Een mager zuiveljaar

De conjuncturele vertraging in de wereldeconomie alsmede de algehele onzekerheid die sinds september 2001 wereldwijd het politieke en economische klimaat beheersen, zijn ook van grote invloed op de zuivelmarkt. De zwakke vraag enerzijds en het nog relatief ruime aanbod anderzijds, onder meer door de sterk toegenomen melkproductie in een regio als Oceanië en aangemoedigd door het nog relatief goede prijsniveau in het voorafgaande jaar, resulteerden voor een groot deel van het jaar in een over-aanbod op de internationale markten. Mager poeder bijvoorbeeld bereikte in de zomer internationaal het laagste prijspeil sinds 1990. Algemeen kenmerkte de zuivelmarkt zich in 2002 dan ook door een uitgesproken zwak en relatief vlak prijsniveau. De ontwikkelingen op de internationale zuivelmarkt weerspiegelen zich in het verloop van het Nederlandse prijspeil voor basisproducten, zoals vastgelegd in de reeks door de Commissie officiële zuivelnoteringen vastgestelde Nederlandse noteringen.

Boter: noteringsgemiddelde -5%

De gemiddelde boternotering lag in 2002 met 301,46 euro per 100 kg bijna 5% onder de gemiddelde waarde van het voorafgaande jaar. Na een

aanvankelijk redelijk stabiele ontwikkeling in het vroege voorjaar nam de druk op de boterprijs door de seizoensmatige toename van de melkaanvoer toe en daalde de prijs geleidelijk, tot een niveau van 298,50 euro rond half april, het niveau waarbij interventie mogelijk werd. In Nederland werd vanaf dat moment circa 12.500 ton boter uit de markt genomen. De ongunstige verhouding tussen vraag en aanbod en het dienovereenkomstig lage prijsniveau handhaafden zich tot diep in de zomer. In de loop van juli zorgde de verminderde melkaanvoer voor enige verlichting in de markt, wat vervolgens in voorzichtig prijsherstel resulteerde. In oktober werd met 308 euro per 100 kg de hoogste notering bereikt. Daarna stabiliseerde de boterprijs zich tot het einde van het jaar op een niveau van 304 euro per 100 kg.

Mager melkpoeder: noteringsgemiddelde 14-15% in de min

De internationale markten voor melkpoeder werden in de eerste helft van 2002 gekenmerkt door een dalend prijsniveau. Deze ontwikkeling leidde in het toch al onzekere economische klimaat tot grote terughoudendheid bij potentiële kopers. De prijs voor mager melkpoeder van extra kwaliteit noteerde begin januari 193 euro per 100 kg en bleef tot augustus op of weinig boven dit niveau steken. In deze periode werden binnen de EU omvangrijke hoeveelheden mager poeder ter interventie aangekocht: in Nederland meer dan 9.000 ton. In het najaar kon enig prijsherstel inzetten door een aantrekkende vraag die met name door de export werd bepaald. Factoren die hierbij een rol speelden waren de verlate inwerkingstelling door de VS van hun exportsubsidie programma waardoor een verwachte poederstroom voorsnog uitbleef en de droge weersomstandigheden in Oceanië waardoor die regio moeite had reeds aangegane leveringsverplichtingen na te komen. Een relatief snelle prijsstijging op de internationale markten was het gevolg, waardoor voor EU-aanbieders meer ruimte voor export onstond. Eind december werd met 211 euro het maximum in de notering bereikt. De appreciatie van de euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar, die de Europese uitvoer bemoeilijkte, alsmede de afnemende koopbereidheid door de in snel tempo gestegen prijzen vormden aan het einde van het jaar echter alweer een bedreiging voor een structureel herstel van het Europese prijsniveau. De gemiddelde notering voor mager poeder van extra kwaliteit lag in 2002 met 199,06 euro per 100 kg uiteindelijk ruim 14% onder het niveau van het voorafgaande jaar.

De notering voor mager poeder van standaardkwaliteit, bestemd voor verwerking tot kalvermelk, volgde een vergelijkbaar patroon. De gemiddelde noteringswaarde van 192,15 euro per 100 kg lag bijna 15% onder die van het voorafgaande jaar. In mei bereikte de notering voor deze categorie poeder een dieptepunt met 179 euro terwijl aan het slot van het jaar met 206 euro de maximumwaarde voor 2002 werd bereikt.

Vol melkpoeder: noteringsgemiddelde -11%

Ook het prijsverloop van vol melkpoeder kende in 2002 een uitermate vlak verloop. De notering opende het jaar met een waarde per 100 kg van 243 euro en bleef tot diep in september om en nabij die prijs hangen. Pas in de nazomer kon vanwege de geschetste algehele opleving van de interna-

tionale markten sprake zijn van enig prijsherstel. Dit leidde tot een geleidelijke stijging tot de slotnotering van 261 euro per 100 kg, waarmee het jaarmaximum bereikt werd. Het gemiddelde noteringsniveau van vol poeder lag met een waarde van 246,23 euro per 100 kg uiteindelijk 11% onder het niveau van het voorafgaande jaar.

Kaasmarkt: wegzakkend prijsniveau na jaren van groei

Op de Europese kaasmarkt werd in 2002 de forse groei in productie en afzet van de voorafgaande twee jaar onderbroken, waarmee de positieve impuls voor de vraag tengevolge van de BSE-problematiek in de vleessector leek te zijn uitgewerkt. De verminderde afzetmogelijkheden zorgden voor een extra opbouw van de voorraden, wat leidde tot een algemene prijsdruk op de markt. Dit weerspiegelde zich onder meer in de op de Keulse beurs vastgestelde noteringen voor Nederlandse kaas. Zo liep de notering voor ronde Goudse vanaf een startniveau in de range van 345 tot 363 euro per 100 kg in januari het eerste halfjaar met 15% tot 17% terug om zich pas vanaf juni te stabiliseren op een niveau van rond de 287 à 300 euro. Aan het eind van de zomer herstelde de afzet zich enigszins, wat in het najaar tot een lichte prijsverbetering kon leiden. Met een prijs in de range van 290 tot 305 euro per 100 kg sloot de notering voor ronde Goudse echter fors (17-19%) lager af dan in het voorafgaande jaar.

EXPORT

Uitvoerwaarde gedaald bij vrijwel stabiel exportvolume Aandeel Nederlands product groeit

Het algehele, matige prijsniveau op de zuivelmarkt van 2002 heeft zijn weerslag gehad op de ontwikkeling van de Nederlandse internationale zuivelhandel. De totale uitvoerwaarde van melk en zuivelproducten daalde in 2002 met 6%, tot 3,7 miljard euro. Het totale volume van de Nederlandse zuiveluitvoer bleef daarbij echter per saldo verhoudingsgewijs stabiel en lag slechts een fractie (-0,3%) onder het niveau van het voorafgaande jaar. Tegenover dalingen in de uitvoer van kaas, condens en mager poeder stonden onder meer een gestegen uitvoer van boter en niet mager poeder.

De ongunstige markt zette in 2002 vooral de doorvoerhandel verder onder druk. Bij een min of meer stabiel uitvoervolume betekende dit dat per saldo sprake was van een forse toeneming in de uitvoer van producten van Nederlandse oorsprong, waarmee het aandeel van deze producten in het totale uitvoervolume opnieuw kon toenemen, met 6 procentpunten tot ruim 86%. De groei in de uitvoer van Nederlandse kaas binnen een dalend totaalvolume van kaasuitvoer vanuit Nederland speelde hierbij een belangrijke rol.

Het lage prijsniveau op de wereldmarkt leidde ertoe dat ondanks een geringe volumestijging van ruim 1% de waarde van de uitvoer naar derde landen daalde met bijna 11%. Ook de omzet in leveringen aan EU-lidstaten

kromp, maar in mindere mate (-5%). Naast het prijseffect lag hieraan ook een licht teruggelopen uitvoervolume ten grondslag (-1%). De EU is en blijft de belangrijkste exportmarkt voor Nederlandse zuivel. Ook in 2002 werd ruim tweederde van de Nederlandse exportwaarde binnen de EU gerealiseerd. Bijna driekwart hiervan betrof leveringen aan afnemers in Duitsland, België en Frankrijk.

Totale Nederlandse uitvoer van melk en melkproducten¹⁾

Tabel 2

Total Dutch exports of milk and milk products

(x miljoen kg)

	2002			% t.o.v. 2001		
	eu	3 ^e landen	totaal	eu	3 ^e landen	totaal
kaas	402,6	76,9	479,4	- 2,2	- 0,1	- 1,8
boter	88,3	33,5	121,9	- 1,7	+ 23,3	+ 4,1
boterolie	28,7	24,3	53,0	+ 3,2	+ 14,0	+ 7,9
gecondenseerde melk	78,8	144,2	223,0	+ 18,6	- 14,6	- 5,2
niet-mager melkpoeder	17,1	152,2	169,3	+ 14,4	+ 8,5	+ 9,1
mager melkpoeder	28,2	33,5	61,7	- 27,6	+ 4,2	- 13,2
volle melk en room	360,3	25,2	385,6	+ 45,6	- 5,5	+ 40,6

1) voorlopig

Kaas: uitvoer opnieuw afgenomen

Het totale Nederlandse uitvoervolume van kaas nam in 2002 opnieuw verder af en lag met ruim 479 duizend ton bijna 2% onder het niveau van het voorafgaande jaar. De daling betrof volledig het handelsvolume aan geïmporteerde kaas. Binnen het totaal was zelfs sprake van een toename (+4%) van de uitvoer van in Nederland vervaardigde kaas, waardoor het aandeel van kaas van Nederlandse oorsprong in het totaal met ruim 5 procentpunten kon toenemen tot 96%. Verreweg het grootste deel van de Nederlandse kaasexport (84%) richt zich op landen binnen de EU. Met ruim 37% van de totale uitvoer, bleef Duitsland met afstand de belangrijkste buitenlandse markt voor Nederlandse kaas, maar de afzet naar dat land nam opnieuw verder af, met ruim 6%, wat in belangrijke mate bijdroeg aan de algehele daling van de Nederlandse kaasuitvoer. Ook in de Nederlandse uitvoer naar belangrijke markten als Frankrijk en Verenigd Koninkrijk was sprake van verhoudingsgewijs forse dalingen. De kaashandel op Spanje (+9%) en ook op Italië (+18%) liet daarentegen aanzienlijke groei noteren. Laatstgenoemd land werd daarmee in 2002 na Duitsland, Frankrijk en België de vierde afzetmarkt voor Nederlandse kaas. De Nederlandse kaasuitvoer naar landen buiten de EU was per saldo stabiel. Op diverse kleinere markten

was sprake van terugval in het uitvoervolume, maar daar stond tegenover dat de afzet op de belangrijkste markten als de Verenigde Staten, Japan, Rusland en Mexico stabiel tot groeiend was.

Kaas

Tabel 3

Cheese

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
productie ²⁾	680	671	641	638
export	540	500	488	479
import	89	122	153	135
(kg) binnenlands verbruik per hoofd van de bevolking ²⁾	14,1	14,5	14,6	14,6

1) voorlopig

2) exclusief kwark

Boter en boterolie: uitvoervolume gegroeid

De totale Nederlandse uitvoer van boter steeg in 2002 met ruim 4%, tot een kleine 122 duizend ton. Het merendeel van deze boter (72%) bleef binnen de EU, waar Duitsland, Frankrijk en België de belangrijkste afnemers zijn. Wel nam de intracommunautaire boterafzet vanuit Nederland per saldo opnieuw verder af, met krap 2%. Vooral de gedaalde afzet in België was hiervoor verantwoordelijk.

Tegenover de gedaalde afzet binnen de EU stond in 2002 een forse uitvoerstijging in de boterhandel naar derde landen, die met ruim 6.300 ton toenam (+23%). Het zwaartepunt van de Nederlandse boteruitvoer naar derde landen ligt in het Midden-Oosten, Zuidoost-Azië en Noord-Afrika. De boterhandel met Marokko, tot voor kort Nederlands belangrijkste afnemer buiten de EU, nam opnieuw fors af. Ook op belangrijke markten als Saudi-Arabië, Singapore en Egypte werd minder boter afgezet. Dit alles werd echter meer dan gecompenseerd door de gestegen uitvoervolumes richting Rusland, Turkije, Japan en vooral Iran, dat vorig jaar uit het niets met een volume van ruim 8.200 ton Nederlands grootste boterafnemer buiten de EU was.

Het aandeel boter van Nederlandse oorsprong in het totale uitvoervolume was in 2002 vrijwel stabiel en lag op bijna 87%.

De totale Nederlandse uitvoer van boterolie nam in 2002 met bijna 8% toe, tot 53 duizend ton. De handel naar derde landen steeg daarbij meer dan de intracommunautaire leveringen en besloeg in 2002 circa 46% van het totaalvolume. In de uitvoer naar landen buiten de EU was onder meer

sprake van belangrijke groei in de handel met Syrië, Mexico en Rusland. Binnen de EU werd op de belangrijke Duitse markt meer product afgezet en namen ook vooral België en Italië meer product af. Daarentegen daalde de uitvoer naar onder meer Frankrijk en Denemarken.

Boter

Tabel 4

Butter

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
productie	132	126	130	119
export	128	121	117	122
import	53	49	92	97
(kg) binnenlands verbruik per hoofd van de bevolking	3,4	3,3	3,3	3,2

1) voorlopig

Gecondenseerde melk: uitvoer zakt terug na opleving in 2001

De totale Nederlandse uitvoer van condens daalde in 2002 met ruim 5% tot 223 duizend ton. Deze daling betrof volledig de handel met derde landen. Het uitvoervolume van ongesuikerde condens daalde met 4,5% tot net onder de 176 duizend ton, waarmee een deel van de forse groei van het voorafgaande jaar weer is weggeëbd. Ongesuikerde condens maakte in 2002 bijna 79% uit van het totale Nederlandse handelsvolume aan condens. De Nederlandse condenshandel richtte zich voor 65% van het totaalvolume op bestemmingen buiten de EU.

Een sterk teruggelopen uitvoer naar Libië (-9.730 ton ofwel -44%) was mede bepalend voor de daling in de uitvoer van condens zonder suiker naar derde landen. De Verenigde Arabische Emiraten en Nigeria, die beide in 2002 meer product afnamen, vormen nu samen met Hong Kong vóór Libië de belangrijkste niet-Europese markten voor vanuit Nederland verhandelde ongesuikerde condens. Het per saldo gestegen volume aan intracommunautaire leveringen kon de sterk gedaalde handel met derde landen niet compenseren.

Vooraf de enorme stijging in de leveringen aan Griekenland - toename met eenderde - bepaalde de intracommunautaire groei, die nog wat werd getemperd door de meer dan gehalveerde handel met Duitsland. Griekenland vormt met afstand Nederlands belangrijkste markt voor condens zonder suiker, in 2002 goed voor circa 90% van het intracommunautaire handelsvolume en ruim 31% van het totaal.

De dalende trend in de Nederlandse uitvoer van gesuikerde condens zet zich ook in 2002 voort. Met een daling van krap 8% nam het totale handelsvolume af tot ruim 47 duizend ton, waarmee dit voor het eerst sinds de jaren veertig van de vorige eeuw tot ruim onder de 50 duizend ton zakte. Ondanks het feit dat de uitvoer van gesuikerde condens naar derde landen in 2002 met bijna 26% fors terugviel en de intracommunautaire handel tegelijkertijd met ruim de helft toenam, was de uitvoer van dit product nog merendeels (63%) gericht op landen buiten de EU. Het zwaartepunt van de afzet ligt daarbij in Afrika.

Gecondenseerde melk¹⁾

Tabel 5

Condensed milk

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ²⁾
productie	352	274	305	276
export	306	224	235	223
import	143	233	194	188

1) inclusief koffiemelk en ingedikte melk

2) voorlopig

Mager poeder: uitvoer neemt opnieuw af maar Aziatische markt vertoont herstel

De Nederlandse uitvoer van mager melkpoeder nam in 2002 opnieuw fors af, met ruim 13% tot een kleine 62 duizend ton. De zwakke marktsituatie betekende met name een rem op de doorvoerhandel. Binnen het gedaalde totaal groeide namelijk de uitvoer van in Nederland vervaardigd product met ruim 14% waardoor het aandeel uitvoer van Nederlandse oorsprong in het totale uitvoervolume opnieuw toenam, met 15,5 procentpunten tot bijna 64% van het totaal. De daling in de totale uitvoer betrof volledig de leveringen aan EU-lidstaten, die met meer dan een kwart verminderden. De uitvoer van mager poeder naar alle belangrijke intracommunautaire markten nam, Duitsland uitgezonderd, fors af.

Tegelijkertijd was in de handel met derde landen, die zich in belangrijke mate op Azië richt, per saldo sprake van een 4% groei. Deze groei in een op zich weinig flamboyante marktomgeving vormde deels een weerspiegeling van het herstel van handelsstromen, die tengevolge van de MKZ-crisis in het voorafgaande jaar een ernstige terugval hadden gekend. Zo veerde de uitvoer naar een belangrijke markt als Indonesië met 75% op tot bijna 10 duizend ton. De krimpende intracommunautaire handel in combinatie met de groei in de uitvoer naar derde landen maakte dat het zwaartepunt van de mager poeder handel in 2002 verschoof naar bestemmingen buiten de EU, samen nu goed voor 54% van het totale volume. In 2001 was dit aandeel nog 45%.

Mager melkpoeder

Tabel 6

Skimmed milk powder

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
productie	32	69	68	64
export	116	104	71	62
import	294	226	182	216

1) voorlopig

Niet-mager poeder: forse uitvoergroei

Na enige jaren van afnemende uitvoer was in 2002 sprake van een forse groei in de uitvoer van niet-mager poeder, die met +9% toenam tot ruim 169 duizend ton. Zowel binnen als buiten de EU werd meer product afgezet. Doordat de uitvoer van in Nederland vervaardigd poeder binnen het totaal met ruim 1% daalde, viel het aandeel van Nederlands product terug tot een kleine 64%. De handel in niet-mager poeder richt zich voor 90% op derde landen en het is dan ook buiten de EU dat in absolute zin de grootste groei optrad.

Het Midden-Oosten is voor Nederland nog steeds de belangrijkste markt voor niet-mager poeder. Belangrijke afnemers uit die regio als Saudi-Arabië, Verenigde Arabische Emiraten en Koeweit namen vorig jaar alle meer product af. Het zwaartepunt van de groei van de Nederlandse uitvoer van niet mager poeder lag in 2002 echter in Afrika, waar bijna 15% meer product werd afgezet, wat een extra hoeveelheid van ruim 7 duizend ton vertegenwoordigt. Naast een verdere groei van de afzet op de voor Nederlandse poeder belangrijke Nigeriaanse markt, was ook sprake van een forse toename op een aantal kleinere markten, waaronder de Democratische Republiek Congo (RDC), Angola en Djibouti.

Niet-mager melkpoeder

Tabel 7

Non-skimmed milk powder

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
productie	122	97	108	99
export	244	173	155	169
import	137	109	89	100

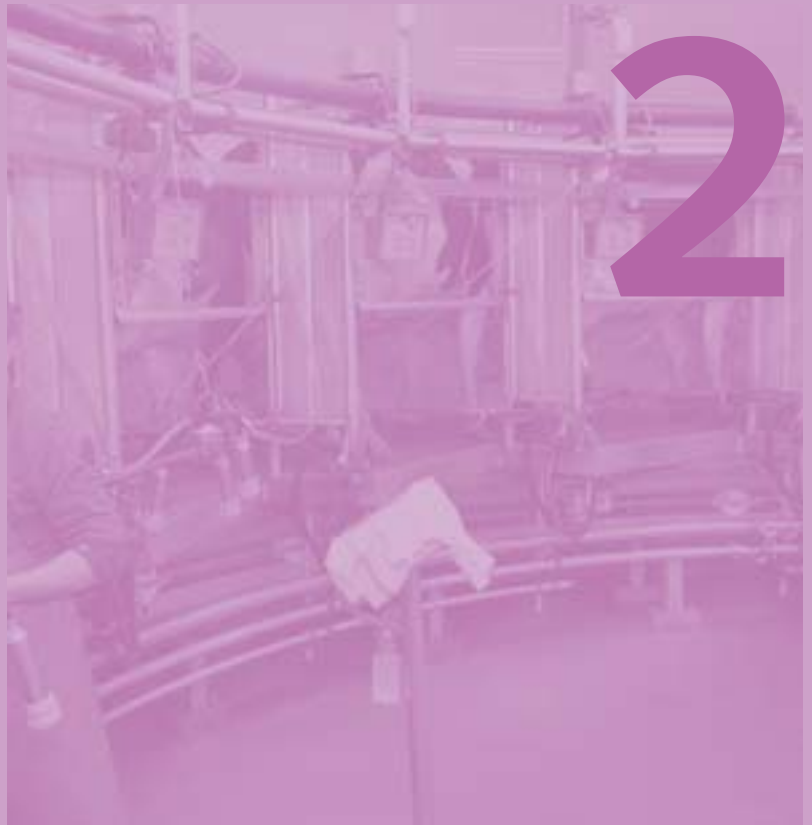
1) voorlopig

Hoofdstuk

Melkveehouderij

Aantal melkveebedrijven: indeling naar aantal melk- en kalfkoeien per bedrijf

Tabel 8

Number of dairy farms: classified according to the number of dairy cows per farm

	1-29	%	30-69	%	70->	%	Totaal
1995	11.355	30,3	19.823	52,9	6.287	16,8	37.465
2000	6.855	23,3	16.231	55,1	6.381	21,6	29.467
2001	5.759	20,6	14.523	52,0	7.644	27,4	27.926
2002	5.183	19,6	13.824	52,4	7.389	28,0	26.396

bron: CBS Landbouwtelling

Aantal melk- en kalfkoeien: indeling naar aantal melk- en kalfkoeien per bedrijf

Tabel 9

Number of dairy cows: classified according to the number of dairy cows per farm

	1-29	%	30-69	%	70->	%	Totaal
1995	175.957	10,3	942.769	55,2	589.149	34,5	1.707.875
2000	109.625	7,3	788.602	52,4	605.870	40,3	1.504.097
2001	88.389	5,7	721.011	46,6	736.423	47,4	1.545.823
2002	81.746	5,5	689.276	46,4	714.509	48,1	1.485.531

bron: CBS Landbouwtelling

Kengetallen van de melkveehouderij en het grondgebruik

Tabel 10

Key figures for dairy farming and use of land

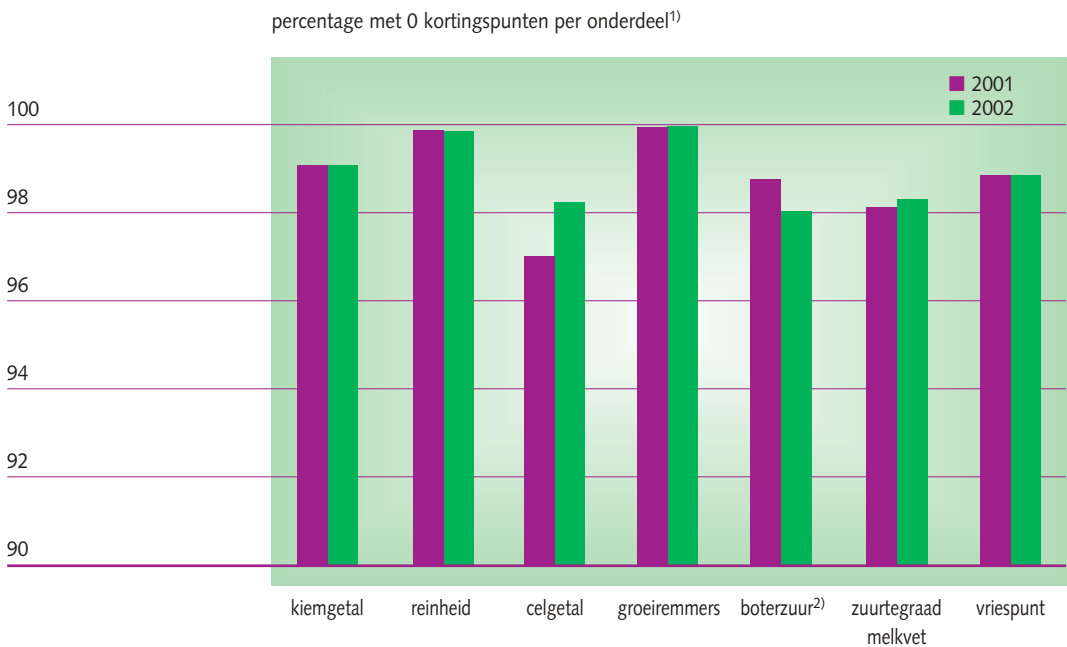
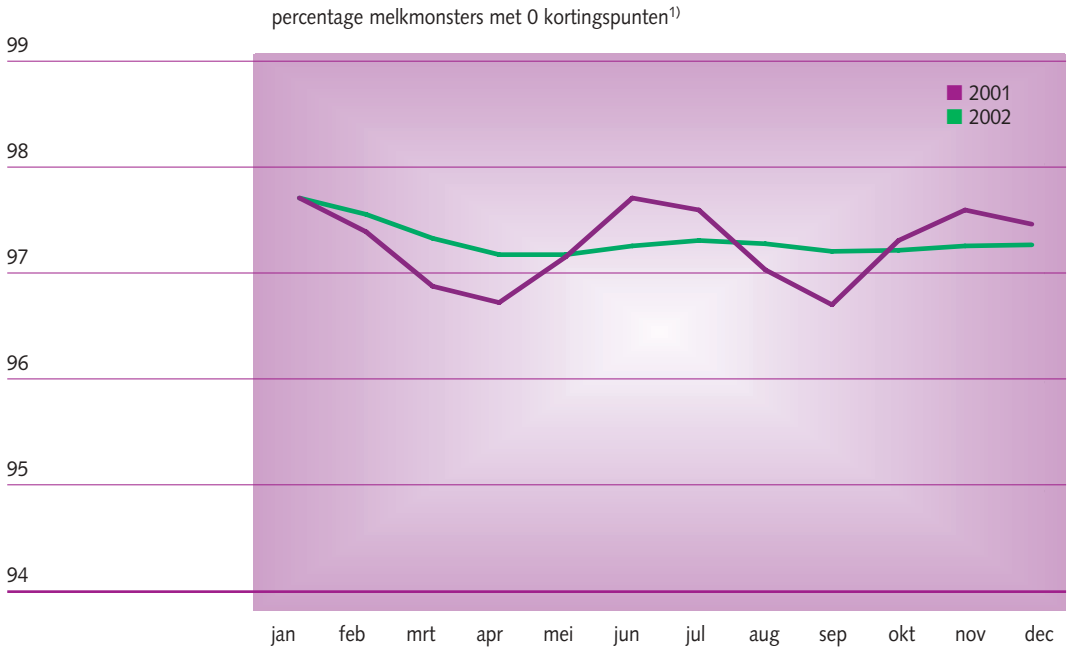
	1995	2000	2001	2002	index 1995=100
bedrijven met melkkoeien	37.465	29.467	27.926	26.396	70
melk- en kalfkoeien	1.707.875	1.504.097	1.545.823	1.485.531	87
gemiddelde melkgift (kg)	6.613	7.296	7.096	7.187	101
bedrijven met 70 of meer melkkoeien (%)	16,8	21,6	27,4	28,0	
koeien in melkproductiecontrole (%)	79,7	82,1	85,1	84,0	
gemiddelde melkgift gecontroleerde melkveestapel	7.508	8.418	8.601	8.704	116
cultuurgrond (ha)	1.964.746	1.955.526	1.930.924	1.949.445	99
grasland (ha)	1.048.234	1.011.887	992.974	999.793	95
grasland in % van cultuurgrond (ha)	53,4	51,7	51,4	51,3	
snijmaïs (ha)	219.400	205.321	203.874	214.403	98
snijmaïs in % van cultuurgrond (ha)	11,2	10,5	10,6	11,0	

bron: CBS Landbouwtelling
NRS Melkproductiecontrole

Kwaliteit van aan zuivelfabrieken geleverde tankmelk

Figuur 2

Quality of bulk milk supplied to dairy factories

1) kortingspunten worden gegeven indien melk niet aan de strengste normen voldoet voor wat betreft bovengenoemde onderdelen

2) betreft resultaten 1^e onderzoek

bron: Melkcontrolestation Zutphen

Uitbetaalde melkprizen per 100 kg melk (exclusief btw)¹⁾

Milk prices paid per 100 kg milk (VAT excluded)
(euro's)

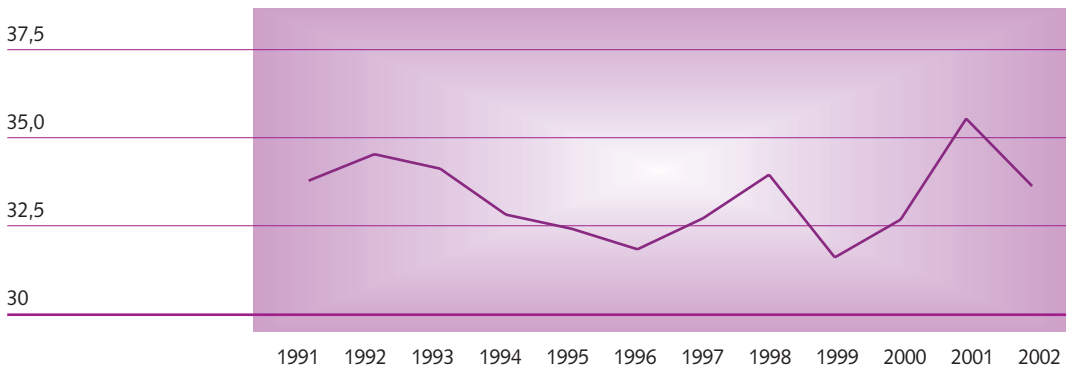
		uitbetaalde melkprizen per 100 kg	vetgehalte van de melk	eiwitgehalte van de melk	uitbetaalde melkprizen per 100 kg met 3,7% vet
1995		32,41	4,40	3,48	29,98
2000		32,68	4,40	3,46	29,98
2001		35,04	4,43	3,46	32,58
2002		33,68	4,44	3,48	31,04

1) indicatief

Op de uitbetaalde melkprizen zijn in 2002 de volgende PZ-heffingen ingehouden:

- administratief ad € 0,02 per 100 kg melk
- Fonds Gezondheidszorg Runderen ad € 0,11 per 100 kg melk
- Fonds Melkveehouderij ad € 0,03 per 100 kg melk
- MKZ ad € 0,61 per 100 kg melk

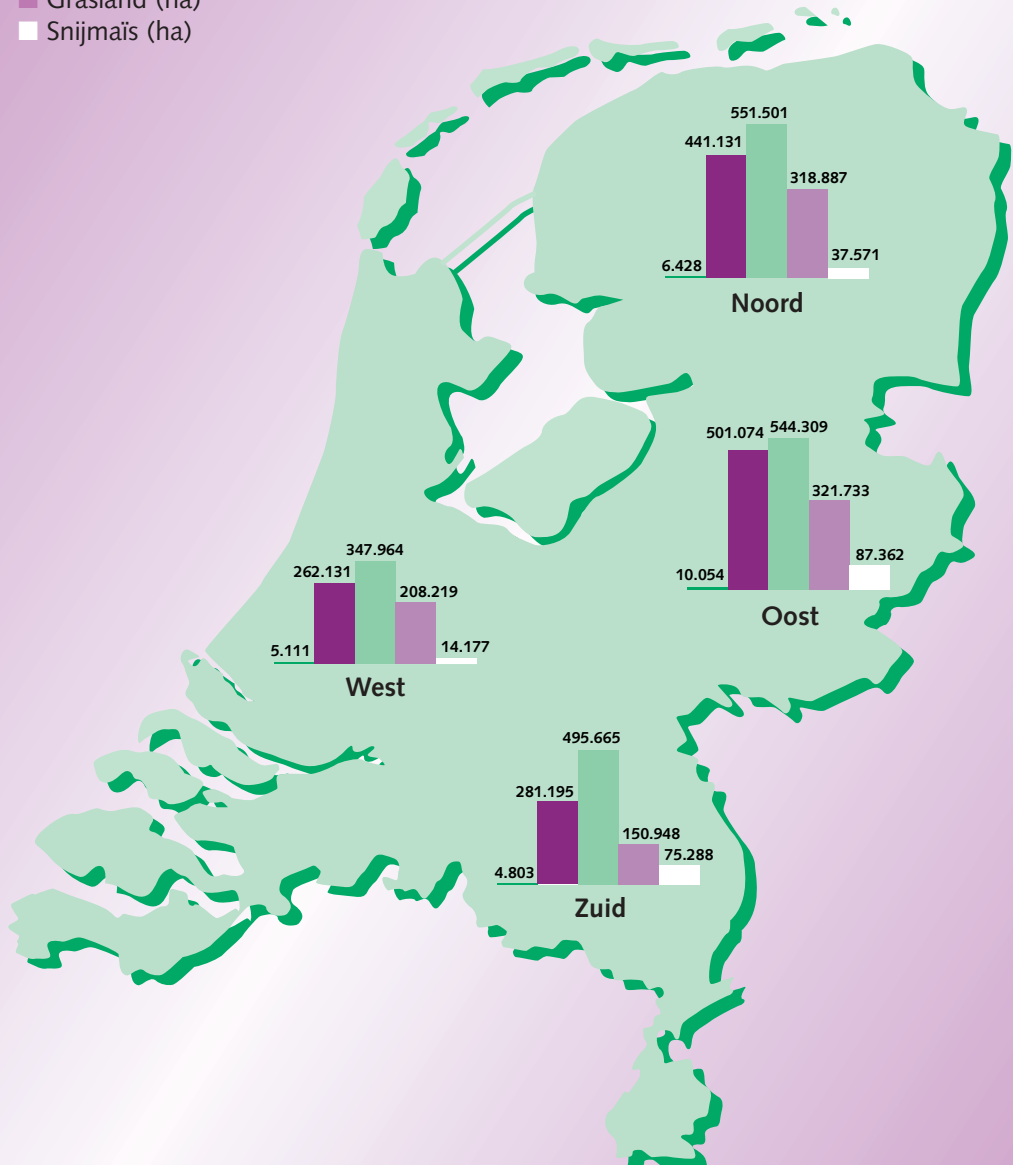
(euro's)

Kengetallen van de melkveehouderij

Key figures for dairy farming

- Bedrijven met melkkoeien
- Melk- en kalfkoeien
- Cultuurgrond (ha)
- Grasland (ha)
- Snijmaïs (ha)

Noord: Groningen, Friesland, Drenthe

West : Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht

Oost : Overijssel, Gelderland, Flevoland

Zuid : Zeeland, Noord-Brabant, Limburg

Melkquotum en superheffing

Tabel 12

Milk quota and superlevy

(x miljoen kg)

	landelijk beschikbaar melkquotum ¹⁾	totaal toegekende individuele heffingvrije hoeveelheden	melk afleveringen	idem, gecorrigeerd voor vet- gehalte ontwikkeling	aan eu te betalen superheffing (€ miljoen)
1995/'96	10.986	10.970	10.749	11.080	32,5
2000/'01	10.993	10.984	10.572	10.909	-
2001/'02	11.001	10.993	10.671	11.056	19,5
2002/'03	10.995	10.987	10.668	11.012	6,3

1) exclusief quotum voor directe levering aan consumenten (79.962 ton voor het superheffingsjaar 2002/'03)

Ontwikkeling in de relatieve verdeling van quotumhouder en van basisquotum, naar grootteklasse

Tabel 13

Trend in relative distribution of quota holder and basic quota, by size category

(x 1.000 kg)

grootteklasse	1995/'96		2000/'01		2001/'02		2002/'03	
	quotum- houders (in %)	basis- quotum (in %)	quotum- houders (in %)	basis- quotum (in %)	quotum- houders (in %)	basis- quotum (in %)	quotum- houders (in %)	basis- quotum (in %)
0-100	20,9	4,3	17,8	2,9	16,9	2,6	16,7	2,5
100-200	22,2	12,2	17,3	7,7	16,8	7,2	16,3	6,7
200-300	18,9	17,4	15,3	11,4	14,6	10,5	14,0	9,7
300-500	26,8	38,1	28,6	33,9	28,4	32,4	27,9	31,0
500-750	8,7	19,1	15,6	27,9	17,2	29,6	18,3	30,7
750 en meer	2,5	8,9	5,4	16,2	6,1	17,7	7,0	19,4

Omvang quotummutaties

Tabel 14

Milk quantities, changes in quotas

(x miljoen kg)

	1995/'96	2000/'01	2001/'02	2002/'03
leasing	577	614	709	677
overdracht quotum met grond	259	432	335	310
bedrijfs- overdracht	268	427	477	364

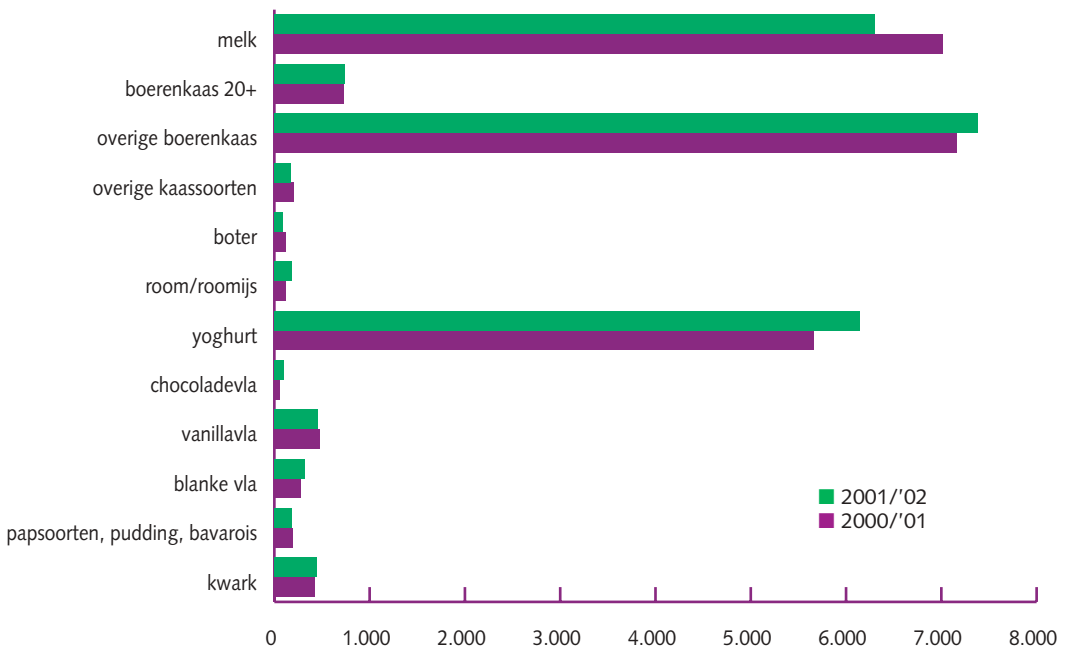
Consumentenleveringen door boerderijzuivelbereiders

Tabel 15

Dairy products supplied to consumers by on-farm processors

product	superheffingsjaar 2001/'02		totaal aantal producenten = 576	
		aantal producenten		productie (x 1.000 kg)
melk ¹⁾		261		6.300
totaal kaas				7.381
• boerenkaas 20+		27		736
• overige boerenkaas		379		6.468
• overige kaassoorten		8		177
boter		116		91
room/roomijs		80		187
yoghurt		134		6.148
chocoladevla		9		98
vanillevla		19		458
blanke vla		35		312
papsoorten, pudding, bavaois		14		187
kwark		61		450

1) inclusief chocolademelk en karnemelk

Aantal melkveebedrijven: indeling naar aantal melkgeiten per bedrijf

Tabel 16

Number of dairy farms: classified according to the number of milch goats per farm

	1-3	%	4-19	%	20-99	%	100->	%	Totaal
1995	234	41,6	110	19,5	57	10,1	162	28,8	563
2000	352	42,0	158	18,9	53	6,3	275	32,8	838
2001	347	40,1	165	19,1	43	5,0	310	35,8	865
2002	295	35,8	141	17,1	42	5,1	347	42,0	825

bron: CBS Landbouwtelling

Aantal melkgeiten: indeling naar aantal melkgeiten per bedrijf

Tabel 17

Number of milch goats: classified according to the number of milch goats per farm

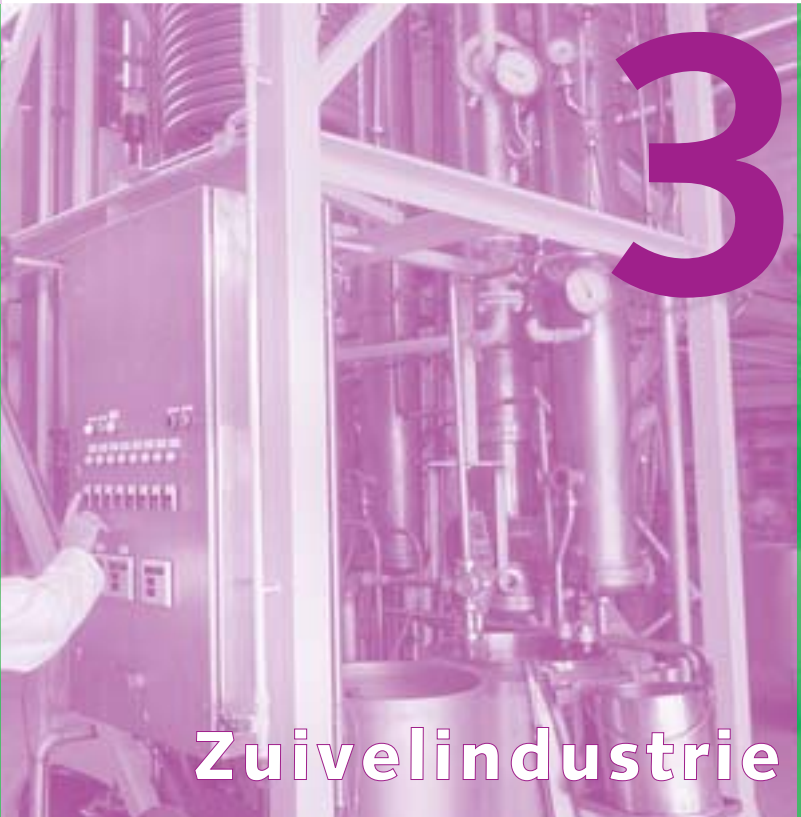
	1-3	%	4-19	%	20-99	%	100->	%	Totaal
1995	398	0,9	752	1,7	3.075	7,1	39.006	90,2	43.231
2000	653	0,7	1.035	1,1	2.850	2,9	93.539	95,4	98.077
2001	653	0,6	1.154	1,0	2.469	2,1	111.869	96,3	116.145
2002	539	0,4	954	0,7	2.348	1,6	139.038	97,3	142.879

bron: CBS Landbouwtelling

Hoofdstuk

3

Zuivelindustrie

Kengetallen van de zuivelindustrie

Tabel 18

Key figures of the dairy industry

	netto verkopen ¹⁾⁴⁾ (€ miljoen)	inves- teringen ²⁾ (€ miljoen)	aantal werknemers ³⁾	uitvoer ⁴⁾ (€ miljoen)
1995	4.814	150,8	14.059	3.642
2000	5.681	--	11.970	3.603
2001	6.331	--	11.322	3.950
2002 ⁵⁾	--	--	11.000	3.682

- 1) bron: CBS Productiestatistieken industrie, bedrijven > 20 werknemers
 2) bron: CBS Investerings in vaste activa in de nijverheid, bedrijven > 20 werknemers
 3) bron: Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)
 4) exclusief uitvoerrestituties
 5) voorlopig
 -- niet bekend

Aantal ondernemingen en fabrieken onderverdeeld naar coöperatief en niet-coöperatief

Tabel 19

Number of enterprises and factories, divided into cooperatives and non-cooperatives

	1995	2000	2001	2002
ondernemingen	19	15	15	12
totaal fabrieken	80	66	63	59
• coöperatief	62	46	44	41
• niet-coöperatief	18	20	19	18

Aantal fabrieken naar productie-inrichting

Tabel 20

Number of factories by production output

	1995	2000	2001	2002
kaas	37	27	26	24
boter	8	7	6	6
gecondenseerde melk (inclusief koffiemelk)	9	6	6	5
melkpoeder	12	10	11	12
consumptiemelk	22	17	17	15

Geografische spreiding van zuivelfabrieken

Location of dairy factories

Productie en verwerking van de melk

Milk production and processing

(x 1.000 kg)

	2001			2002 ¹⁾		
	melk	vet	product	melk	vet	product
totale melkproductie	10.969.766			10.677.004		
achterhouding op de boerderij:						
• voor menselijke consumptie ²⁾	-/- 51.935			-/- 50.637		
• voor opfok ²⁾	-/- 175.763			-/- 171.370		
• voor bereiding van boerenkaas ³⁾	-/- 83.122		7.894	-/- 75.856		7.204
• overig	-/- 36.335			-/- 22.047		
melk afgeleverd aan fabrieken	10.622.611	470.411		10.357.094	458.467	
beginvoorraad	+ 60.148	+ 3.596		+ 61.702	+ 4.026	
herverwerking en oplossing	+ 56.351	+ 1.368		+ 67.609	+ 1.229	
ingevoerde melk ⁴⁾	+ 995.466	+ 7.992		+ 941.662	+ 12.137	
	11.734.575	483.367		11.428.066	475.859	
eindvoorraad	-/- 36.141	-/- 2.077		-/- 39.905	-/- 2.812	
voor verwerking beschikbaar	11.698.434	481.289		11.388.161	473.048	
in consumptie:						
consumptiemelk en consumptiemelkproducten	1.492.082	25.074		1.499.871	25.136	
room	24.454	8.533		18.710	5.873	
 totaal fabriekskaas	 5.826.215	 194.120	 641.276	 5.795.775	 193.359	 638.198
• fabriekskaas volvet	4.651.884	164.856	519.571	4.643.431	164.659	518.749
• idem 40+	1.134.438	28.847	118.286	1.114.957	28.305	116.199
• idem 20+	39.893	418	3.419	37.387	395	3.250
kaas bereid uit koe- en geiten- of schapenmelk en kaasachtige producten	2.944	71	279	4.527	114	446
kwark	23.790	640	10.515	2.535	269	938
boter	130.440	107.305		119.359	98.223	
 totaal gecondenseerde melk	 633.005	 19.585	 304.522	 590.041	 18.388	 275.759
• met suiker	157.289	4.577	72.479	138.014	3.904	63.051
• zonder suiker ⁵⁾	475.716	15.008	232.043	452.027	14.484	212.708
 totaal melkpoeder	 1.691.022	 31.244	 175.850	 1.626.908	 28.446	 163.057
• niet-mager	846.681	29.844	107.867	775.572	27.346	98.944
• mager	844.340	1.401	67.983	851.335	1.100	64.114
diversen	1.843.564	94.411		1.708.344	103.035	
levering aan veehouders en mesterijen/fokkerijen	30.919	308		22.091	204	

1) voorlopig

2) bron: LEI

3) opgave COS

4) inclusief tot melkequivalent teruggerekende ingedikte melk

5) inclusief koffiemelk

Productie van fabriekskaas per soort

Tabel 22

Production of factory cheese, per type

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
totaal volvet	522.013	535.792	519.571	518.749
• room- en kernhemse	1.074	901	376	246
• goudse plat cilindrisch	299.570	270.881	253.246	238.682
• goudse in blokvorm	55.579	74.019	79.594	86.039
• maasdammer inclusief blokkaas	96.611	117.546	101.793	108.189
• rindless goudse	50.560	60.240	69.745	75.530
• overige soorten	18.619	12.204	14.816	10.062
totaal 40+	155.816	132.273	118.286	116.199
• edammer bol	72.280	52.108	45.495	42.188
• brood edammer	10.633	6.222	9.139	4.102
• 40+ blok edammer	8.268	6.593	7.151	7.290
• 40+ rindless edammer	24.906	31.717	22.594	26.003
• overige soorten	39.729	35.633	33.907	36.616
20+ en magere	2.247	3.023	3.419	3.250
totaal	680.076	671.088	641.276	638.198

1) voorlopig

Productie van weipoeders

Tabel 23

Production of whey powders

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
weipoeder ²⁾	126.672	129.719	104.994	120.800
ander weipoeder ³⁾	305.994	277.217	221.111	211.696

1) voorlopig

2) weipoeder, bloem of brokken rechtstreeks uit wei of weisirop

3) suikerarm weipoeder, ontzout weipoeder, ontzout suikerarm en melksuiker

Hoofdstuk

4

Groot- en
detailhandel

Jaargemiddelden officiële Nederlandse noteringen

Tabel 24

Dutch official quotations, yearly averages

(euro's per 100 kg, exclusief BTW)

		boter	vol spray melkpoeder	mager spray melkpoeder	weipoeder
1995	—	322,64	273,18	222,35	49,01
2000	—	316,73	284,79	252,69	52,25
2001	—	316,08	276,76	232,36	55,56
2002	—	301,46	246,23	199,06	45,24

bron: Commissie Officiële Nederlandse zuivelnoteringen

Gemiddelde consumentenprijzen

Tabel 25

Average consumer prices

(euro's)

		1995	2000	2001	2002
goudse kaas (1 kg)					
• jong, verpakt	—	5,02	5,00	5,28	5,59
• jong, onverpakt	—	5,38	5,57	6,03	6,94
• jongbelegen, verpakt	—	5,74	5,80	6,15	5,94
• jongbelegen, onverpakt	—	6,11	6,33	6,82	6,94
• belegen, onverpakt	—	6,52	7,02	7,32	7,60
• oud, onverpakt	—	8,11	8,56	9,01	9,43
• jonge komijnkaas	—	6,09	6,28	6,67	6,87
smeerkaas (100 g)	—	0,59	0,59	0,65	0,70
boter (250 g)	—	1,04	1,11	1,13	1,11
volle melk (1 l)					
• gepasteuriseerd	—	0,65	0,69	0,76	0,81
• gesteriliseerd	—	0,58	0,58	0,62	0,66
halfvolle melk (1 l)					
• gepasteuriseerd	—	0,54	0,56	0,64	0,69
• gesteriliseerd	—	0,47	0,47	0,51	0,56
karnemelk (1 l)	—	0,54	0,51	0,59	0,62
koffiemelk (1 l)					
• volle	—	1,08	0,99	1,02	1,08
• halfvolle	—	0,81	0,78	0,81	0,83
slagroom					
gepasteuriseerd (250 ml)	—	0,79	0,71	0,71	0,72
yoghurt (1 l)					
• volle	—	0,78	0,74	0,81	0,86
• magere	—	0,59	0,56	0,64	0,68
vanillevla, volle (1 l)	—	0,86	0,89	0,98	1,02
chocoladevla, volle (1 l)	—	1,08	1,11	1,19	1,27
chocolademelk, volle (1 l)	—	1,14	1,08	1,10	1,13

bron: CBS

Huishoudelijke aankopen van een aantal zuivelproducten

Tabel 26

Household consumption of a number of dairy products

1. gekochte hoeveelheden melk en melkproducten (liters per 100 huishoudingen)

	1995	2000	2001	2002
totaal consumptiemelk en consumptiemelkproducten	27.744,3	25.525,0	25.123,8	24.305
consumptiemelk	14.358,1	12.519,1	11.796,7	11.411
karnemelk	2.368,3	1.989,5	1.953,0	1.794
zuivel dranken	3.006,0	3.534,1	3.660,7	3.499
consumptiemelkproducten	7.697,5	7.668,6	7.717,5	7.601
room	314,4	270,0	268,0	261
procentuele verdeling naar verpakkingsoort (totaal consumptiemelk/consumptiemelkproducten)				
glas	4,8	1,0	0,9	0,8
karton	82,2	80,8	80,7	79,9
plastic	11,9	17,7	17,9	18,7
overig	1,1	0,5	0,5	0,5
procentuele verdeling naar afzetkanalen (totaal consumptiemelk/consumptiemelkproducten)				
supermarkten	97,9	98,0	98,3	98,2
markt	0,1	-	-	-
speciaalzaken	0,4	0,2	0,2	0,2
overige afzetkanalen	1,6	1,8	1,6	1,6
procentuele verdeling consumptiemelk				
volle melk	14,2	10,7	10,2	8,9
halfvolle melk	78,1	83,4	84,1	84,7
magere melk	5,8	5,5	5,4	5,9
losse melk	1,9	0,5	0,4	0,4
procentuele verdeling consumptiemelkproducten				
pappen	2,6	2,3	2,3	2,2
vla	34,8	32,4	31,0	30,8
yoghurt	50,4	50,2	51,6	51,4
overige	12,2	15,1	15,2	15,7

Huishoudelijke aankopen van een aantal zuivelproducten (vervolg)

Tabel 26

Household consumption of a number of dairy products (continued)

2. gekochte hoeveelheden kaas (kilogrammen per 100 huishoudingen)

	1995	2000	2001	2002
totaal kaas	2.253,2	2.114,2	2.101,1	2.092,8
procentuele verdeling naar (hoofd)soorten				
goudse kaas ¹⁾	59,4	58,4	57,2	56,3
edammer	3,2	2,3	2,5	2,3
andere binnenlandse natuurkaas ²⁾	22,1	23,7	24,0	24,8
zacht ²⁾	5,7	5,9	6,3	6,1
vers ²⁾	3,4	2,4	3,9	4,1
smeerkaas ²⁾	4,3	5,1	4,1	4,0
overige kaas ²⁾	1,9	2,2	2,1	2,5
procentuele verdeling naar afzetkanalen				
supermarkten	75,1	79,6	81,2	82,5
markt	10,4	9,1	8,9	8,4
speciaalzaken	7,9	7,0	6,2	5,5
overige afzetkanalen	6,6	4,3	3,8	3,6

3. gekochte hoeveelheden boter, braadboter en halfvolle boter (kilogrammen per 100 huishoudingen)

	1995	2000	2001	2002
totaal boter	214,1	189,3	179,8	175,6
boter	178,0	159,6	153,8	157,6
braadboter	11,2	3,7	0,5	1,0
halfboter	24,9	26,0	25,6	17,1

bron: GfK Nederland

1) inclusief buitenlandse en ongeacht zoutgehalte

2) inclusief buitenlandse

Totale menselijke consumptie en per hoofd verbruikte hoeveelheden melk en zuivelproducten¹⁾

Tabel 27

Total and per capita human consumption of milk and dairy products

(x 1.000 kg)

	1995		2000		2001		2002 ²⁾	
		per hoofd in kg		per hoofd in kg		per hoofd in kg		per hoofd in kg
consumptie- melk en con- sumptiemelk- producten ³⁾	2.040.218	132,0	2.002.506	125,8	1.928.803	120,2	1.952.856	120,9
room	36.341	2,4	34.822	2,2	35.562	2,2	30.429	1,9
boter ⁴⁾	53.310	3,4	52.476	3,3	53.160	3,3	52.400	3,2
kaas ⁵⁾	219.393	14,2	230.896	14,5	234.359	14,6	235.700	14,6
kwark	29.849	1,9	45.037	2,8	47.548	3,0	48.845	3,0
geconden- seerde melk	103.587	6,7	104.605	6,6	104.250	6,5	102.897	6,4
• waarvan koffiemelk	101.574	6,6	98.022	6,2	97.615	6,1	93.402	5,8
gemiddeld aantal inwoners (x 1.000)	15.458		15.924		16.045		16.149	

1) inclusief import

2) voorlopig

3) inclusief voor 2002 50.637 ton achterhouding op de boerderij voor consumptie

4) inclusief tot boter omgerekend boterconcentraat en botervet (indicatief)

5) indicatief

Via zuivelfabrieken in consumptie gebrachte en per hoofd verbruikte hoeveelheden consumptiemelk en consumptiemelkproducten¹⁾

Tabel 28

Liquid milk and liquid milk products supplied for consumption by dairy factories and quantities consumed per capita

(x 1.000 kg)

	1995	per hoofd in kg	2000	per hoofd in kg	2001	per hoofd in kg	2002 ²⁾	per hoofd in kg
totaal room	34.129	2,2	26.245	1,6	24.454	1,5	18.710	1,2
• meer dan 29% vet	29.006	1,9	22.558	1,4	21.663	1,4	14.658	0,9
• 6 t/m 29% vet	5.123	0,3	3.687	0,2	2.790	0,2	4.053	0,3
totaal volle melk	201.559	13,0	139.754	8,8	124.301	7,7	117.813	7,3
• gepasteuriseerd	172.598	11,1	129.441	8,1	117.412	7,3	105.339	6,5
• gesteriliseerd ³⁾	28.961	1,9	10.312	0,6	6.889	0,4	12.474	0,8
totaal halfvolle melk	682.720	44,2	680.865	42,8	665.919	41,5	666.866	41,3
• gepasteuriseerd	642.088	41,6	659.343	41,4	644.119	40,1	632.684	39,2
• gesteriliseerd ³⁾	40.632	2,6	21.522	1,3	21.799	1,4	34.182	2,1
totaal magere melk	17.525	1,1	22.806	1,4	22.934	1,4	23.232	1,4
• gepasteuriseerd	15.186	1,0	10.264	0,6	9.987	0,6	7.367	0,5
• gesteriliseerd ³⁾	2.339	0,1	12.542	0,8	12.946	0,8	15.865	1,0
karnemelk	148.253	9,6	134.001	8,4	126.273	7,9	116.454	7,2
chocolademelk en andere dranken ⁴⁾	55.408	3,6	67.135	4,2	63.626	4,0	65.819	4,1
yoghurt zond. toevoegingen ⁴⁾	205.508	13,3	175.016	11,0	167.466	10,4	156.846	9,7
yoghurt met toevoegingen ^{4) 5) 6)}	108.338	7,0	144.131	9,1	153.814	9,6	184.044	11,4
pap en vla (incl. karnemelksepap) ⁴⁾	209.756	13,6	192.775	12,1	167.750	10,5	168.798	10,5
totaal room, melk en de daaruit bereide producten	1.663.196	107,6	1.582.727	99,4	1.516.535	94,5	1.518.581	94,0

1) exclusief import (zie tabel 27)

2) voorlopig

3) inclusief UHT (Ultra High Temperature)

4) vol, halfvol en mager

5) inclusief drinkyoghurt

6) alleen yoghurtbestanddeel

Hoeveelheden boter, afgeleverd door producenten, groothandelaren en omsmelters aan detaillisten, grootverbruikers en consumenten

Tabel 29

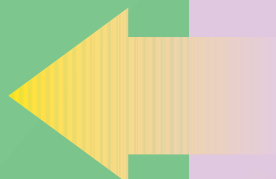
Quantities of butter supplied by manufacturers, wholesalers and remelters to retailers, large-scale users and consumers

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
verse boter	31.495	26.320	29.246	29.200
verwerkende industrie	17.843	19.106	18.397	18.000
botervet	3.137	6.098	5.002	4.700
braadboter	835	605	515	500
totaal	53.310	52.129	53.160	52.400

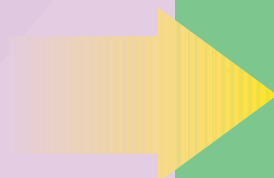
1) indicatief

Hoofdstuk

5

Uitvoer

Uitvoer van melk- en zuivelproducten in hoeveelheden

Exports of milk and dairy products, by quantities

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
totaal kaas	540.234	500.330	488.359	479.408
• goudse	244.755	219.821	221.378	228.445
• cheddar	3.572	9.685	12.361	8.635
• edammer	113.605	77.754	70.000	68.399
• korstloze	24.131	14.207	11.150	7.487
• overige soorten	154.171	178.863	173.470	166.442
boter	127.709	121.336	117.094	121.878
boterolie	61.134	49.124	49.121	52.999
totaal gecondenseerde melk	306.271	224.138	235.337	223.022
• met suiker	89.403	60.175	51.163	47.136
• zonder suiker	216.868	163.963	184.174	175.886
totaal melkpoeder	360.317	277.139	226.301	231.007
• niet-mager	244.303	172.958	155.208	169.323
• mager	116.014	104.181	71.093	61.684
ander melkpoeder ²⁾	15.875	9.515	8.460	8.365
room	70.145	59.097	63.133	58.214
volle melk	105.256	175.694	211.089	327.352
afgeroomde melk	15.836	12.714	46.250	64.851
andere verse melk	14.342	29.762	15.869	24.991
dranken uit of met melk	69.427	39.545	62.640	56.128
lactose en melksuikerstroop	80.897	119.369	113.033	104.037
wei- en weiprodukten	113.533	195.655	180.529	163.670

1) voorlopig

2) yoghurt en karnemelk in poedervorm

Uitvoer van melk- en zuivelproducten in waarden¹⁾

Exports of milk and dairy products, by value

(x € 1.000)

	1995	2000	2001	2002 ²⁾
totaal kaas	1.759.785	1.773.965	1.897.169	1.786.453
• goudse	752.807	740.494	831.575	805.377
• cheddar	8.172	35.823	44.760	24.346
• edammer	317.502	267.673	263.492	243.828
• korstloze	55.352	42.111	38.770	25.674
• overige soorten	625.952	687.864	718.572	687.228
boter	339.091	342.580	377.210	322.738
boterolie	143.625	118.210	122.736	123.330
totaal gecondenseerde melk	330.980	263.290	317.001	316.679
• met suiker	99.869	72.192	70.415	69.684
• zonder suiker	231.111	191.098	246.586	246.995
totaal melkpoeder	671.472	603.092	628.081	517.169
niet-mager	475.800	393.941	462.383	405.918
mager	195.672	209.151	165.698	111.251
ander melkpoeder ³⁾	21.976	17.596	17.560	14.477
room	118.316	105.037	112.942	99.676
volle melk	36.474	61.126	81.244	113.935
afgeroomde melk	3.205	3.065	10.209	13.442
andere verse melk	4.907	6.862	4.062	4.247
dranken uit of met melk	54.772	77.952	142.423	140.510
lactose en melksuikerstroop	44.697	86.449	91.521	90.273
wei- en weiprodukten	91.897	149.384	147.857	138.583
totaal algemeen	3.641.564	3.602.943	3.950.015	3.681.512
totale waarde van de uitvoer van landbouwproducten ⁴⁾	30.583.879	43.454.000	45.310.000	46.794.000
waarde van de totale Nederlandse uitvoer ⁴⁾	143.500.000	231.900.000	242.715.000	234.590.000

1) exclusief restituties

2) voorlopig

3) yoghurt en karnemelk in poedervorm

4) bron: LEI

Uitvoer van kaas

Exports of cheese

(x 1.000 kg)

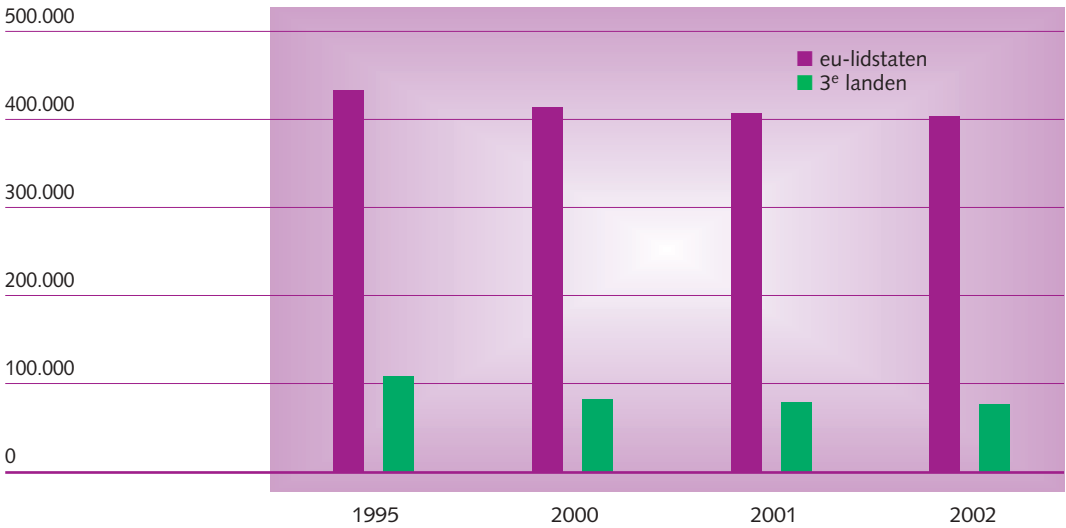
land van bestemming	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	55.978	56.367	56.101	57.600
denemarken	1.966	4.005	4.906	4.150
duitsland	228.942	203.188	189.439	177.689
finland	688	1.655	1.930	1.667
frankrijk	54.190	51.802	49.188	44.928
griekenland	21.114	24.791	26.302	25.927
ierland	618	1.083	1.081	625
italië	20.615	25.094	26.046	30.699
oostenrijk	4.304	5.133	3.855	4.848
portugal	2.144	1.164	882	824
spanje	26.170	22.168	27.945	30.466
verenigd koninkrijk	13.866	15.357	16.364	13.639
zweden	3.593	8.505	7.376	9.495
eu-lidstaten	434.188	420.312	411.415	402.557
verenigde staten	24.462	13.726	13.837	13.804
japan	14.046	9.831	10.597	11.351
rusland	15.506	8.032	5.604	7.704
mexico	1.872	6.508	6.643	6.711
egypte	4.406	4.634	4.898	4.088
algerije	1.262	2.747	3.371	3.859
nederlandse antillen	2.523	3.981	3.997	3.082
ceuta en melilla	-	3.677	2.887	2.953
venezuela	1.873	2.456	2.959	1.764
dominicaanse republiek	635	1.460	1.546	1.744
canada	1.805	2.386	1.982	1.731
aruba	1.087	1.578	2.049	1.466
libië	2.311	1.623	1.414	1.197
zuid-korea	368	397	1.116	1.183
saudi-arabië	943	760	1.153	1.099
overige 3 ^e landen	32.947	16.222	12.891	13.115
totaal	540.234	500.330	488.359	479.408

1) voorlopig

Uitvoer van kaas

Exports of cheese

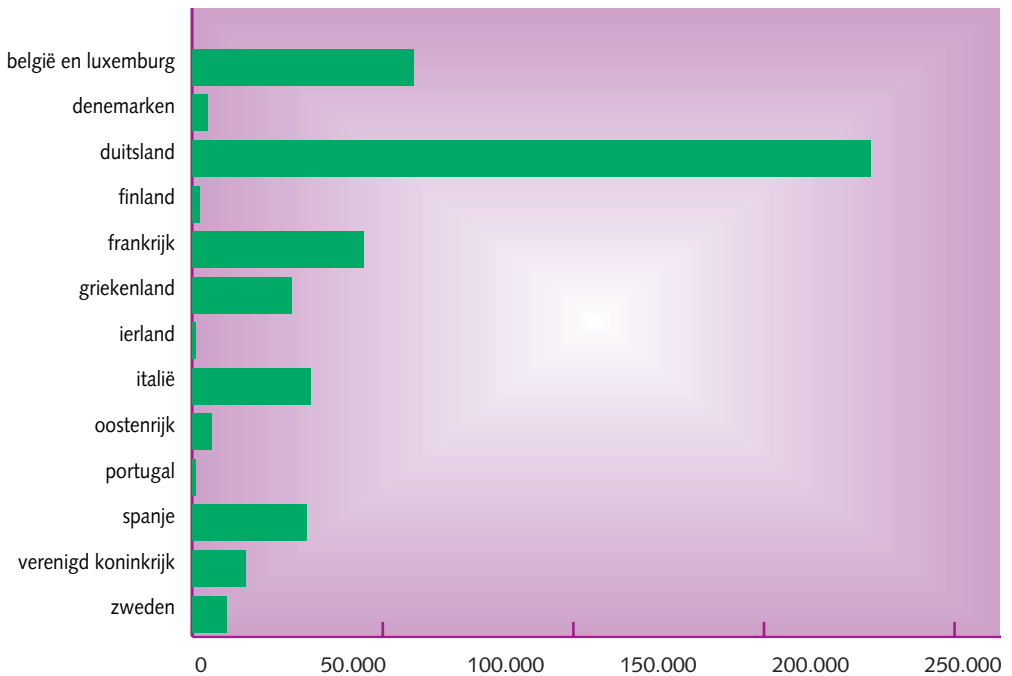
(x 1.000 kg)

Uitvoer van kaas naar land van bestemming (eu) in 2002

Exports of cheese to eu member states in 2002

(x 1.000 kg)

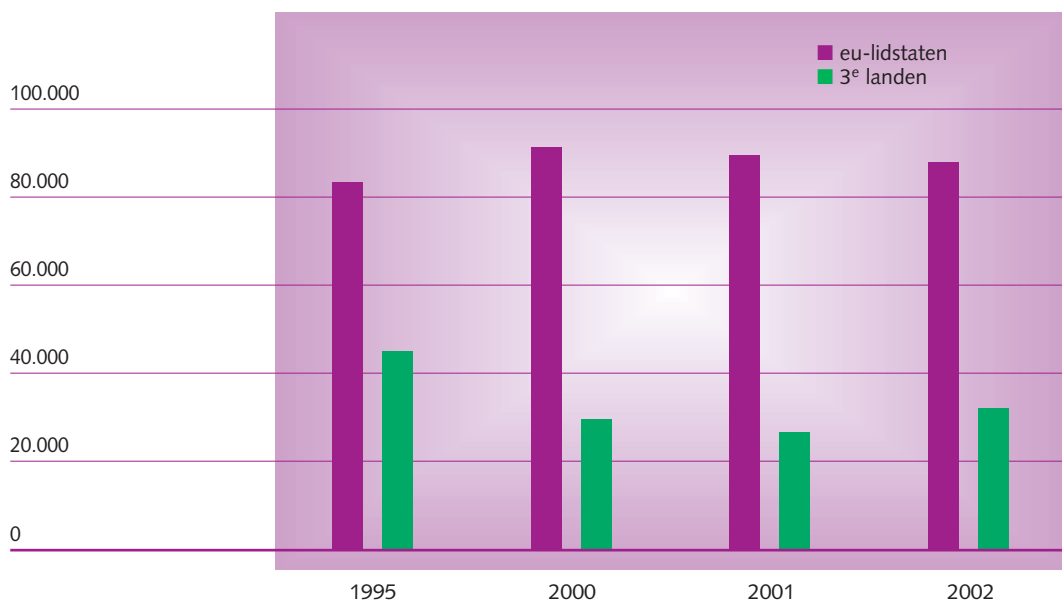

Uitvoer van boter

Exports of butter
(x 1.000 kg)

land van bestemming	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	18.547	19.774	22.458	15.774
denemarken	312	221	70	1.431
duitsland	39.186	41.238	35.887	37.628
finland	0	1	-	5
frankrijk	18.190	24.173	25.765	26.779
griekenland	951	1.290	1.290	1.507
ierland	525	203	22	87
italië	749	1.800	1.859	1.817
oostenrijk	21	949	725	2.160
portugal	49	-	-	-
spanje	555	640	569	693
verenigd koninkrijk	2.807	1.496	1.233	451
zweden	-	-	-	-
eu-lidstaten	81.892	91.785	89.878	88.332
iran	262	76	108	8.254
saudi-arabië	526	3.470	4.172	3.548
marokko	2.563	6.254	5.774	3.353
singapore	1.513	2.357	2.666	2.314
rusland	26.730	1.130	276	2.113
overige 3 ^e landen	14.223	16.264	14.220	13.964
totaal	127.709	121.336	117.094	121.878

1) voorlopig

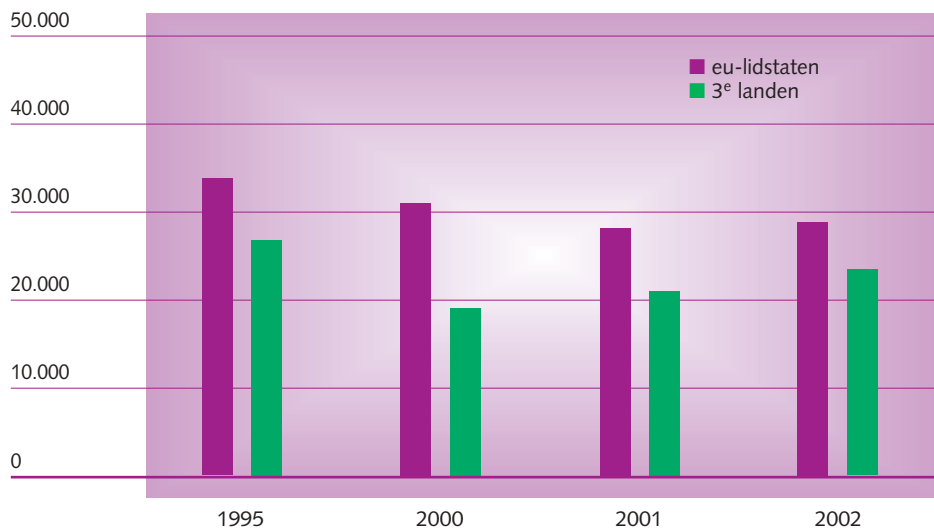
Uitvoer van boterolie

Exports of butter oil

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
land van bestemming				
belgië en luxemburg	6.159	4.455	3.452	4.964
denemarken	4.978	1.326	2.327	1.828
duitsland	18.563	18.051	15.107	15.787
finland	-	-	-	-
frankrijk	786	1.428	2.338	923
griekenland	1.523	849	925	805
ierland	168	2	-	-
italië	1.658	3.477	2.755	3.592
oostenrijk	57	111	105	60
portugal	1	-	-	-
spanje	47	-	2	63
verenigd koninkrijk	333	848	768	651
zweeden	25	-	-	-
eu-lidstaten	34.298	30.547	27.779	28.673
syrië	3.004	3.408	3.192	4.761
saudi-arabië	3.439	3.900	3.485	3.480
mexico	1.845	1.615	2.205	2.984
algerije	366	-	2.504	2.748
egypte	1.169	1.037	2.591	2.091
libanon	1.684	1.596	1.603	2.074
overige 3 ^e landen	15.329	7.021	5.762	6.188
totaal	61.134	49.124	49.121	52.999

1) voorlopig

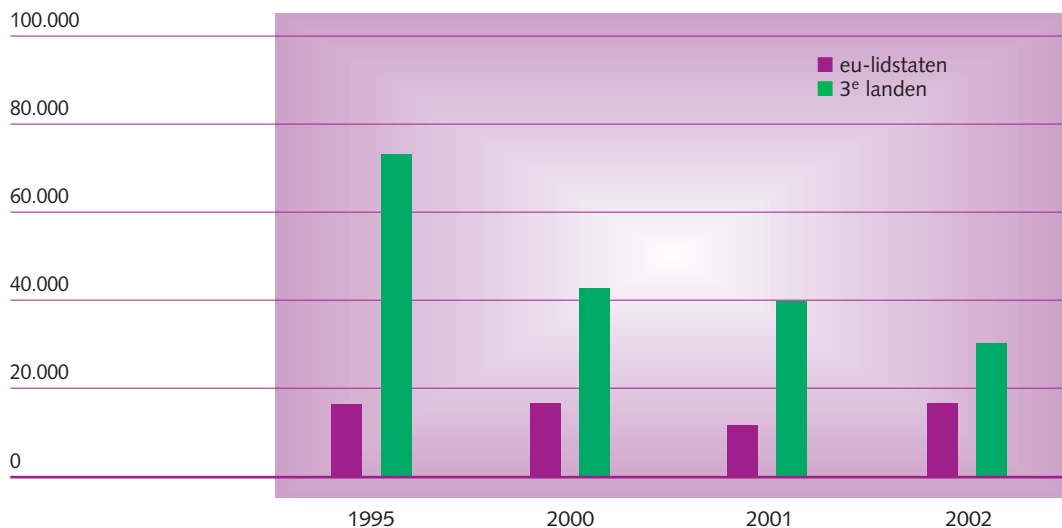
Uitvoer van gecondenseerde melk met suiker

Exports of condensed milk containing sugar

(x 1.000 kg)

land van bestemming	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	1.571	2.959	1.761	2.651
denemarken	89	795	310	242
duitsland	7.831	3.476	2.226	3.589
finland	128	365	210	311
frankrijk	3.424	4.862	2.873	4.681
griekenland	787	822	626	1.133
ierland	-	21	42	44
italië	1.047	788	454	835
oostenrijk	40	18	16	22
portugal	394	107	151	132
spanje	35	81	342	583
verenigd koninkrijk	1.282	2.521	1.935	2.902
zweeden	87	198	168	261
eu-lidstaten	16.715	17.013	11.114	17.386
saudi-arabië	1.524	2.017	2.619	2.723
nigeria	541	1.327	2.403	2.710
gabon	2.137	3.040	3.117	2.214
benin	2.832	3.752	3.948	2.187
kameroen	1.727	1.456	2.250	1.763
tunesië	2.850	1.754	2.251	1.672
overige 3 ^e landen	61.077	29.816	23.461	16.481
totaal	89.403	60.175	51.163	47.136

1) voorlopig

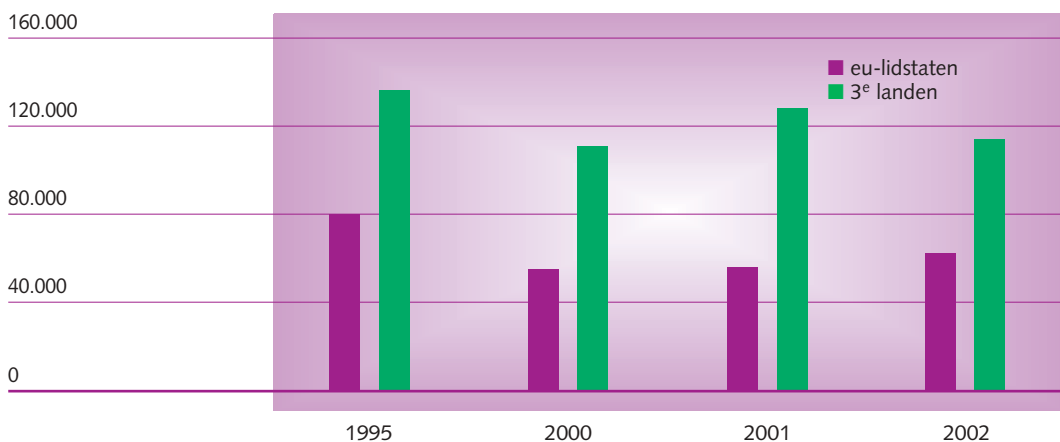
Uitvoer van gecondenseerde melk zonder suiker

Exports of sugar-free condensed milk

(x 1.000 kg)

land van bestemming	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	769	1.590	3.150	663
denemarken	1	-	-	-
duitsland	10.319	6.792	10.029	4.534
finland	21	-	-	-
frankrijk	1.633	492	247	7
griekenland	66.662	45.302	41.545	55.179
ierland	-	-	2	6
italië	118	56	153	117
oostenrijk	-	-	-	-
portugal	64	16	31	43
spanje	23	-	78	58
verenigd koninkrijk	191	26	90	775
zweden	3	11	9	9
eu-lidstaten	79.804	54.285	55.334	61.391
ver. arab. emiraten	17.048	21.079	22.077	23.219
hong kong	16.069	16.730	18.572	18.023
nigeria	4.762	5.088	15.435	16.902
libië	7.943	13.278	22.198	12.466
saudi-arabië	30.953	7.114	7.233	7.444
oman	8.813	7.230	7.910	6.867
ivoorkust	3.377	4.211	5.611	4.836
quatar	4.889	3.317	2.791	2.985
togo	1.202	1.711	1.170	2.054
bahrein	1.365	2.155	2.240	1.915
overige 3 ^e landen	40.643	27.765	23.603	17.784
totaal	216.868	163.963	184.174	175.886

1) voorlopig

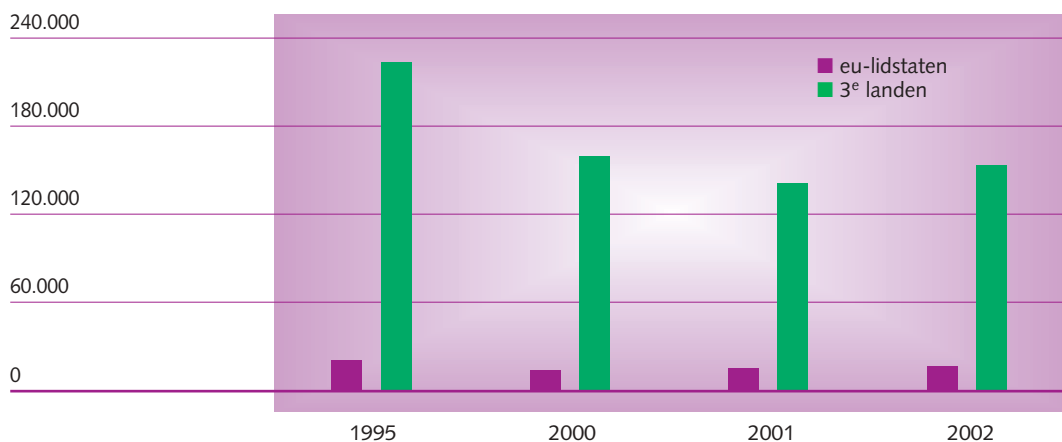
Uitvoer van niet-mager melkpoeder

Exports of non-skimmed milk powder

(x 1.000 kg)

land van bestemming	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	4.613	2.821	3.400	3.274
denemarken	12	26	83	154
duitsland	8.610	6.865	7.671	8.622
finland	-	-	-	-
frankrijk	4.125	992	350	862
griekenland	122	31	79	410
ierland	807	107	343	535
italië	508	26	44	190
oostenrijk	174	315	501	1.036
portugal	90	177	386	104
spanje	212	640	1.238	877
verenigd koninkrijk	1.030	1.969	851	1.021
zweden	22	5	27	50
eu-lidstaten	20.325	13.974	14.973	17.135
saudi-arabië	25.188	30.408	30.491	32.480
nigeria	3.825	7.527	13.459	14.479
ver. arab. emiraten	15.548	12.810	8.470	10.594
dominicaanse republiek	6.605	6.839	5.356	6.778
democratische rep. kongo	1.044	2.073	2.135	5.648
angola	1.367	2.373	3.716	5.217
koeweit	4.240	4.112	1.738	4.945
djibouti	2.520	4.450	3.892	4.720
singapore	3.929	4.345	4.601	3.970
overige 3 ^e landen	159.712	84.047	66.377	63.357
totaal	244.303	172.958	155.208	169.323

1) voorlopig

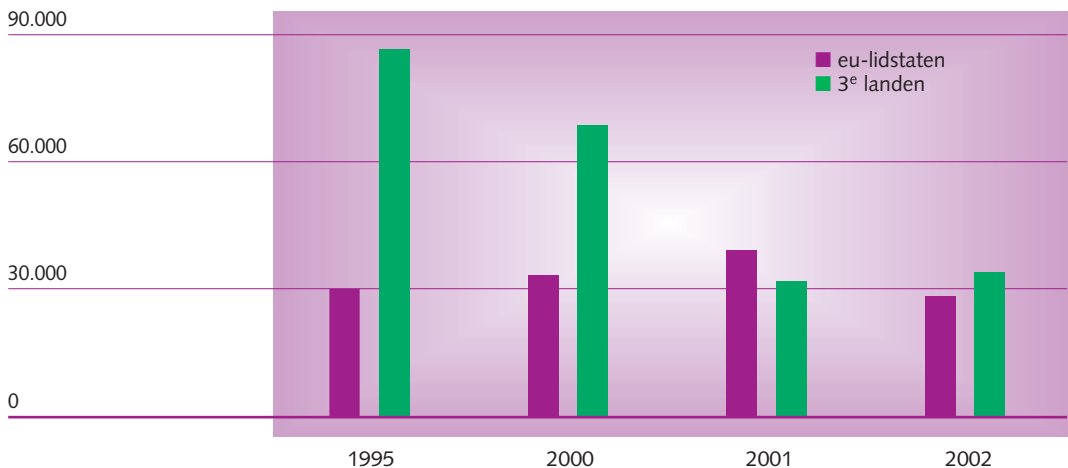
Uitvoer van mager melkpoeder

Exports of skimmed milk powder

(x 1.000 kg)

land van bestemming	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	8.509	4.332	8.529	7.954
denemarken	660	398	45	312
duitsland	7.747	11.950	8.720	8.967
finland	1	-	-	-
frankrijk	7.339	8.596	9.804	4.270
griekenland	134	2.695	1.265	580
ierland	1.372	236	91	-
italië	2.494	2.186	4.922	3.200
oostenrijk	49	-	157	112
portugal	414	240	1.104	307
spanje	1.317	3.168	2.692	1.722
verenigd koninkrijk	185	2.297	1.583	697
zweeden	159	-	-	46
eu-lidstaten	30.380	36.098	38.912	28.167
indonesië	6.481	11.210	5.694	9.937
thailand	7.176	7.151	3.206	3.616
nigeria	947	1.802	2.729	3.200
cuba	550	4.385	1.725	2.088
singapore	5.019	3.260	3.949	1.899
vietnam	1.600	550	1.925	1.875
mexico	2.115	8.948	1.841	1.818
algerije	1.624	5.036	2.891	1.730
maleisië	6.718	2.346	650	1.450
overige 3 ^e landen	53.404	23.395	7.571	5.904
totaal	116.014	104.181	71.093	61.684

1) voorlopig

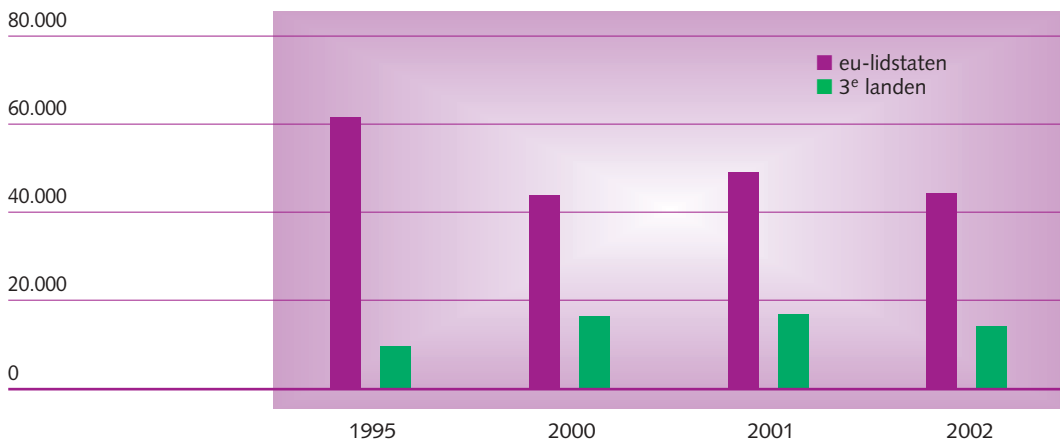

Uitvoer van room

Exports of cream
(x 1.000 kg)

land van bestemming	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	54.007	35.020	41.344	37.971
denemarken	0	76	30	31
duitsland	6.756	6.710	5.237	5.359
finland	-	-	-	-
frankrijk	446	385	276	173
griekenland	322	-	327	1
ierland	-	-	-	-
italië	0	142	111	-
oostenrijk	-	-	1	-
portugal	7	-	-	-
spanje	80	284	88	168
verenigd koninkrijk	1	42	190	32
zweden	24	1	1	1
eu-lidstaten	61.643	42.660	47.605	43.736
saudi-arabië	7.242	9.667	9.549	8.218
koeweit	204	1.951	1.362	1.481
ver. arab. emiraten	15	1.212	1.053	1.245
overige 3 ^e landen	1.041	3.607	3.564	3.534
totaal	70.145	59.097	63.133	58.214

1) voorlopig

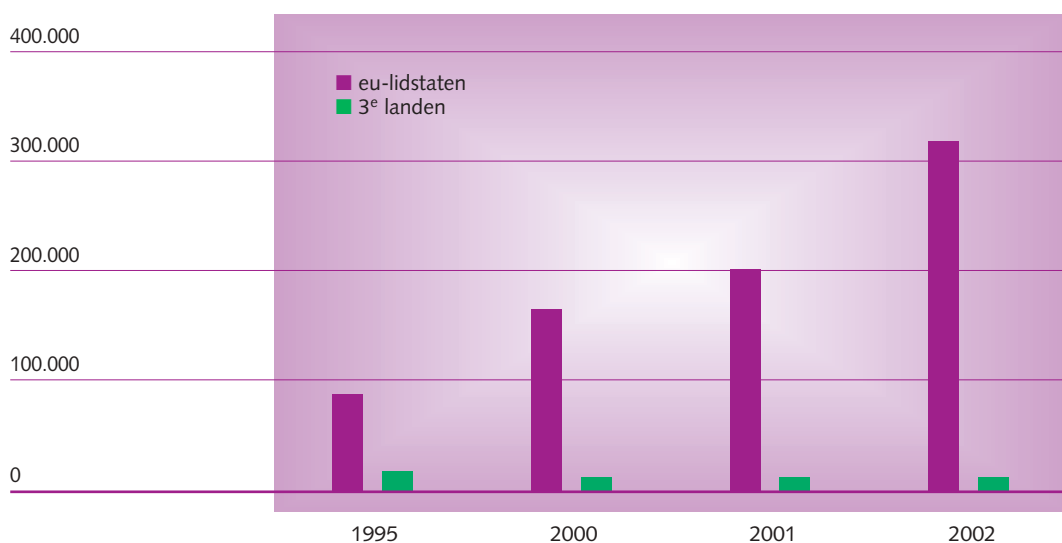

Uitvoer van volle melk

Exports of whole milk
(x 1.000 kg)

land van bestemming	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	77.757	19.172	35.426	89.623
denemarken	-	-	-	-
duitsland	9.946	145.992	164.247	224.811
finland	3	-	-	-
frankrijk	-	202	195	2.081
griekenland	316	-	29	29
ierland	-	-	-	-
italië	-	-	-	-
oostenrijk	25	-	-	-
portugal	0	-	-	-
spanje	2	-	-	-
verenigd koninkrijk	-	25	-	47
zweden	-	-	-	-
eu-lidstaten	88.049	165.391	199.897	316.591
kaapverdië	446	-	63	432
nederlandse antillen	459	261	284	347
sierra leone	22	44	493	295
aruba	412	418	231	248
belize	314	248	301	206
overige 3 ^e landen	15.554	9.332	9.820	9.233
totaal	105.256	175.694	211.089	327.352

1) voorlopig

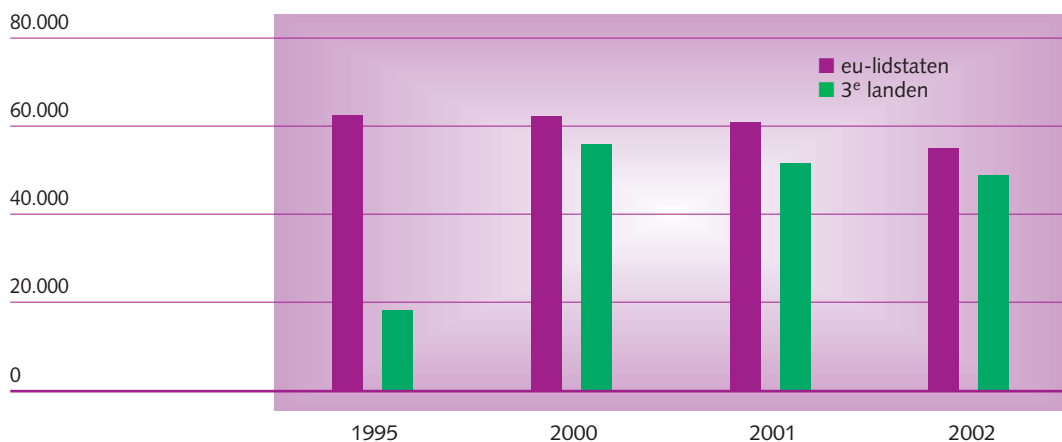
Uitvoer van lactose en melksuikerstroop

Exports of lactose and lactose syrup

(x 1.000 kg)

land van bestemming	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	4.796	4.619	5.384	4.957
denemarken	1.071	4.222	5.285	4.320
duitsland	18.044	17.172	16.515	13.999
finland	708	280	1.426	959
frankrijk	10.737	7.635	7.032	7.535
griekenland	130	676	476	354
ierland	4.623	5.442	3.239	2.565
italië	6.730	5.994	6.066	5.604
oostenrijk	1.877	3.844	4.120	3.362
portugal	396	477	368	424
spanje	4.100	3.795	3.610	4.371
verenigd koninkrijk	9.484	8.646	7.240	6.033
zweden	502	246	231	232
eu-lidstaten	63.198	63.048	60.992	54.715
japan	11.561	21.419	20.948	17.025
india	18	3.476	4.215	3.791
zuid-korea	477	2.805	2.284	2.457
zuid-afrika	501	1.392	2.057	2.279
polen	2.045	2.506	1.223	2.161
zwitserland	626	1.584	1.244	1.581
thailand	62	2.337	1.640	1.448
indonesië	189	1.429	787	1.289
overige 3 ^e landen	2.220	19.373	17.643	17.291
totaal	80.897	119.369	113.033	104.037

1) voorlopig

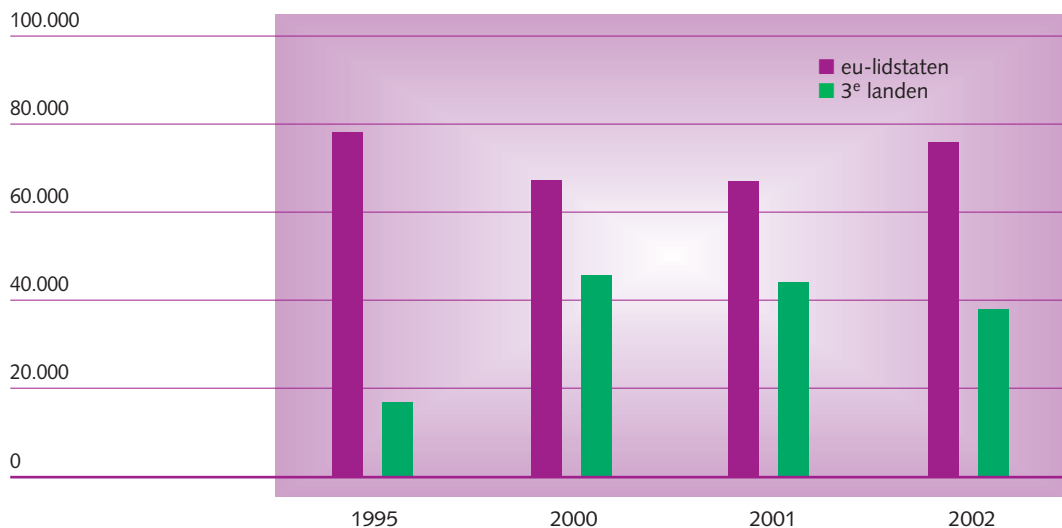
Uitvoer van wei in poedervorm

Exports of whey powder

(x 1.000 kg)

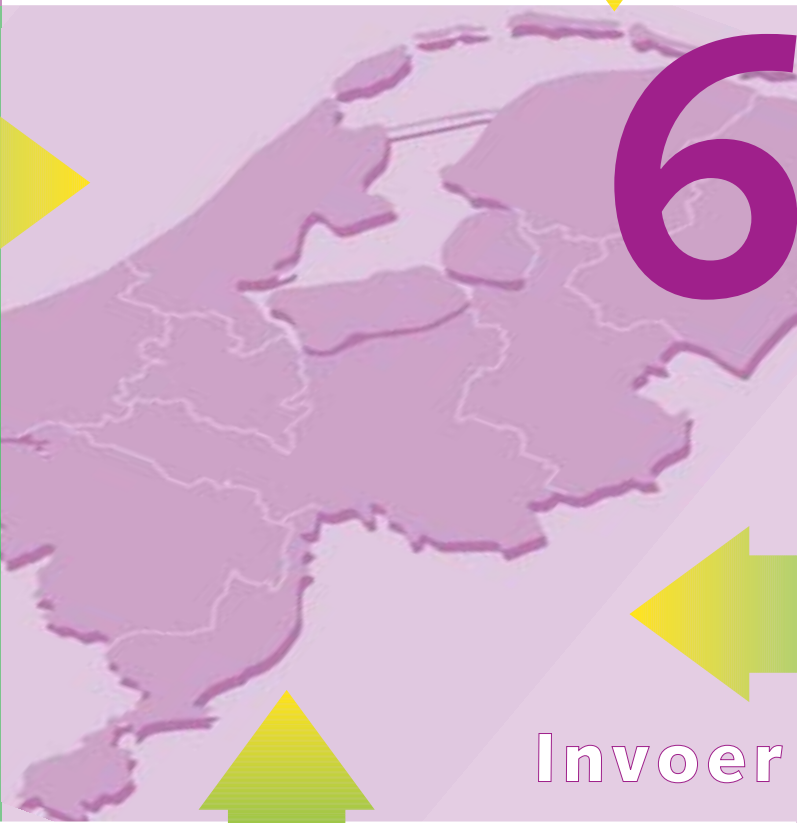
land van bestemming	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	24.781	17.801	21.750	31.526
denemarken	2.348	2.943	2.360	2.404
duitsland	30.995	19.543	18.188	16.929
finland	4	375	100	30
frankrijk	7.152	11.311	9.474	11.141
griekenland	1.545	982	1.091	1.248
ierland	1.689	1.580	1.705	2.256
italië	2.425	3.504	1.873	1.534
oostenrijk	335	472	256	258
portugal	627	708	1.813	1.285
spanje	1.287	2.525	2.129	2.139
verenigd koninkrijk	4.092	3.597	3.485	3.446
zweden	247	1.905	2.277	1.328
eu-lidstaten	77.527	67.246	66.501	75.524
japan	2.067	6.895	9.584	8.129
verenigde staten	3	1.968	2.074	6.363
brazilië	3.262	7.075	3.993	3.927
china	846	12.724	8.469	3.742
zuid-korea	4.227	2.882	3.001	2.351
thailand	695	1.376	3.971	2.198
indonesië	786	1.637	1.360	2.111
overige 3 ^e landen	4.952	10.574	11.556	9.283
totaal	94.365	112.377	110.509	113.628

1) voorlopig

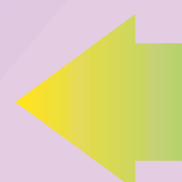

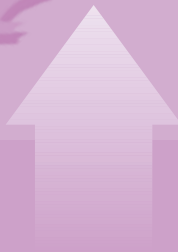
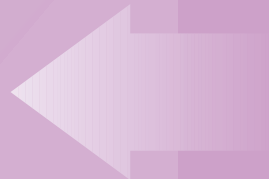
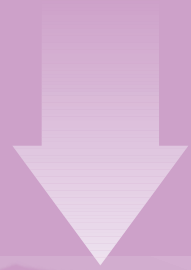
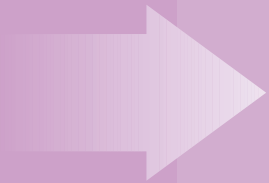
Hoofdstuk

6

Invoer

Invoer van melk- en zuivelproducten in hoeveelheden

Imports of milk and dairy products, by quantities

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
kaas	88.893	122.323	152.965	135.292
boter	53.222	48.796	92.364	97.342
boterolie	25.274	17.260	10.595	6.732
totaal gecondenseerde melk	143.412	233.061	194.403	188.029
• met suiker	19.295	12.364	8.712	9.691
• zonder suiker	124.117	220.697	185.691	178.338
totaal melkpoeder	430.982	334.531	270.502	315.893
• niet-mager	136.760	108.917	88.849	100.008
• mager	294.222	225.614	181.653	215.885
ander melkpoeder ²⁾	26.783	25.731	11.902	15.793
room	21.444	30.220	20.250	21.187
volle melk	302.343	162.482	186.936	174.021
afgeroomde melk	215.376	103.487	55.017	87.125
andere verse melk	24.997	34.412	37.316	23.248
dranken uit of met melk	114.168	119.854	126.374	110.684
lactose en melksuikerstroop	8.121	17.158	20.654	15.166
wei- en weiprodukten	515.427	601.365	613.745	509.683

bron: CBS

1) voorlopig

2) yoghurt en karnemelk in poedervorm

Invoer van melk- en zuivelproducten in waarden

Imports of milk and dairy products, by value

(x € 1.000)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
kaas	297.159	296.510	408.354	350.607
boter	159.017	137.030	223.297	204.653
boterolie	90.531	41.561	23.877	11.935
totaal gecondenseerde melk	139.418	222.121	183.249	162.284
• met suiker	24.506	18.702	14.376	14.901
• zonder suiker	114.912	203.419	168.873	147.383
totaal melkpoeder	954.416	772.490	626.456	622.675
• niet-mager	355.658	283.248	241.543	245.080
• mager	598.758	489.242	384.913	377.595
ander melkpoeder ²⁾	50.709	31.029	20.449	25.488
room	35.126	47.764	31.601	33.817
volle melk	109.551	79.857	79.563	74.988
afgeroomde melk	47.024	25.629	14.315	19.860
andere verse melk	10.736	14.203	17.424	13.498
dranken uit of met melk	67.609	80.599	81.235	71.109
lactose en melksuikerstroop	3.961	7.906	10.497	10.363
wei- en weiprodukten	156.207	204.951	244.069	196.789
totaal algemeen	2.121.558	1.961.650	1.966.863	1.798.577
totale waarde van de invoer van landbouwproducten ³⁾	17.868.504	25.082.000	27.088.000	26.891.000
waarde van de totale Nederlandse invoer ³⁾	129.400.000	216.100.000	220.075.000	204.491.000

1) voorlopig

2) yoghurt en karnemelk in poedervorm

3) bron: LEI

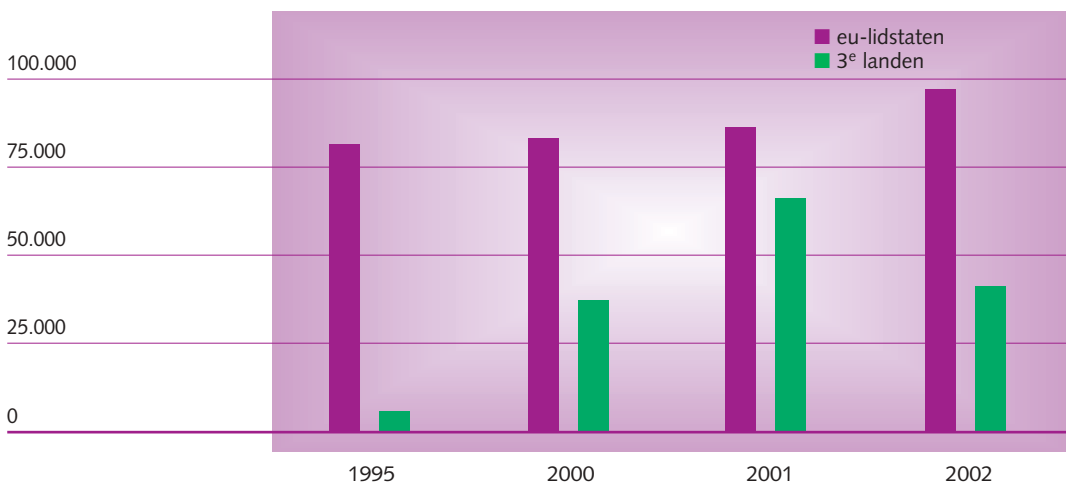
Invoer van kaas

Imports of cheese

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
land van herkomst				
belgië en luxemburg	14.402	19.187	21.881	21.347
denemarken	4.213	4.473	7.100	7.155
duitsland	21.453	33.099	34.091	46.454
finland	218	377	7	36
frankrijk	18.555	15.767	14.514	11.413
griekenland	71	38	232	198
ierland	5.391	2.396	2.428	1.566
italië	13.370	917	1.167	2.510
oostenrijk	145	764	658	724
portugal	377	360	9	10
spanje	365	752	997	444
verenigd koninkrijk	3.907	5.791	3.533	1.858
zweeden	20	64	57	25
eu-lidstaten	82.487	83.985	86.674	93.740
nieuw-zeeland	1.657	9.510	22.151	14.386
australië	1.152	19.964	18.251	12.430
polen	564	286	6.527	4.400
litouwen	871	1.774	5.647	4.008
estland	-	1.175	2.339	1.913
letland	102	884	2.865	1.738
tsjechië	319	846	2.348	775
hongarije	99	1.634	3.030	686
slowakije	413	1.191	2.035	547
overige 3 ^e landen	1.229	1.074	1.098	669
totaal	88.893	122.323	152.965	135.292

bron: CBS
1) voorlopig

Invoer van boter

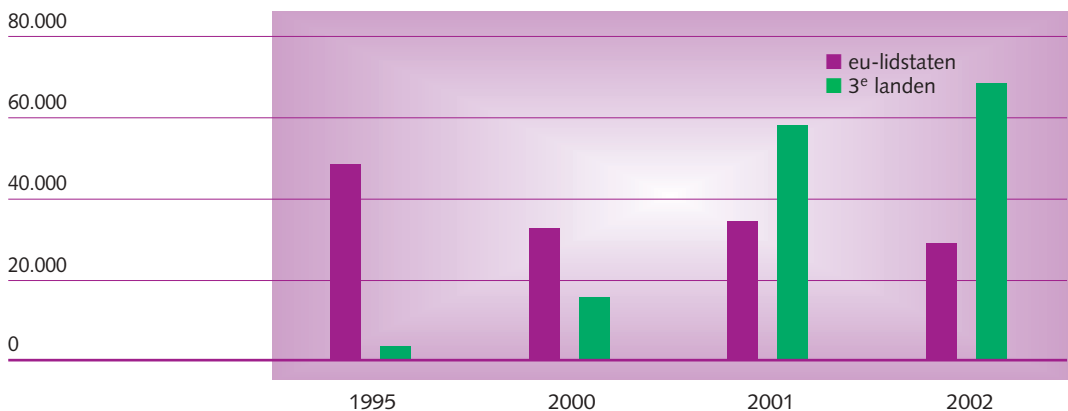
Imports of butter

(x 1.000 kg)

land van herkomst	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	9.143	10.461	8.898	6.384
denemarken	92	315	491	1.366
duitsland	4.270	1.211	1.772	3.387
finland	125	116	-	-
frankrijk	3.869	691	220	950
griekenland	-	-	-	-
ierland	21.405	10.837	11.922	11.110
italië	2.390	531	938	545
oostenrijk	161	-	26	22
portugal	347	48	116	138
spanje	875	588	1.458	730
verenigd koninkrijk	5.566	5.956	6.220	3.381
zweden	940	2.070	2.061	656
eu-lidstaten	49.183	32.824	34.122	28.669
nieuw-zeeland	740	6.245	40.395	56.704
polen	681	1.375	5.790	3.141
tsjechië	896	1.369	3.805	2.365
estland	326	2.154	2.974	1.570
litouwen	548	1.213	1.810	1.263
letland	-	595	1.529	1.078
hongarije	-	-	-	983
australië	12	2.445	1.073	660
slowakije	145	493	726	615
overige 3 ^e landen	691	83	140	294
totaal	53.222	48.796	92.364	97.342

bron: CBS

1) voorlopig

Invoer van boterolie

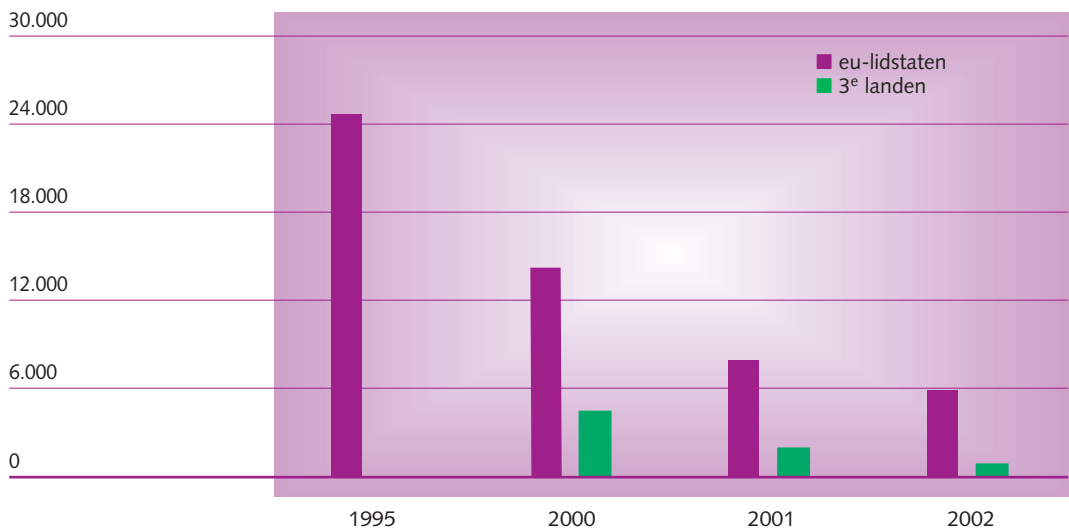
Imports of butter oil

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
land van herkomst				
belgië en luxemburg	9.158	4.963	3.074	2.574
denemarken	68	-	51	-
duitsland	1.357	2.335	1.878	1.566
finland	-	-	-	-
frankrijk	6.738	150	2	20
griekenland	-	-	-	-
ierland	3.799	395	287	243
italië	13	-	0	201
oostenrijk	-	-	-	-
portugal	-	-	-	-
spanje	-	-	-	31
verenigd koninkrijk	2.567	3.463	1.202	1.144
zweeden	1.511	2.431	1.818	-
eu-lidstaten	25.211	13.737	8.312	5.779
nieuw-zeeland	-	1.580	1.358	942
australië	-	1.941	903	9
overige 3 ^e landen	63	2	22	2
totaal	25.274	17.260	10.595	6.732

bron: CBS

1) voorlopig

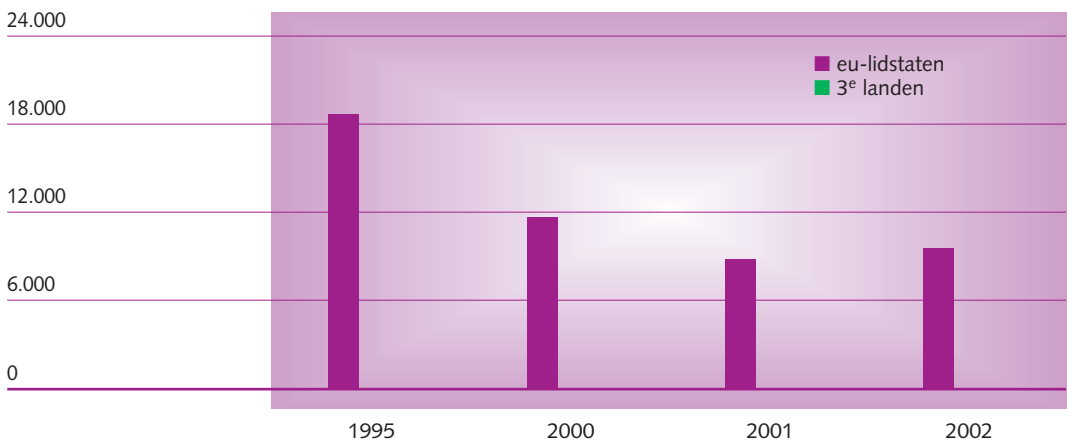
Invoer van gecondenseerde melk met suiker

Imports of condensed milk containing sugar
(x 1.000 kg)

land van herkomst	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	2.409	4.351	4.626	4.591
denemarken	-	-	0	-
duitsland	16.878	7.785	4.060	5.094
finland	-	-	-	1
frankrijk	4	168	2	1
griekenland	-	-	-	-
ierland	-	-	-	-
italië	1	-	-	-
oostenrijk	-	-	-	-
portugal	-	-	-	-
spanje	-	-	18	-
verenigd koninkrijk	3	0	0	-
zweden	-	60	0	1
eu-lidstaten	19.295	12.364	8.706	9.688
tsjechië	-	-	3	3
overige 3 ^e landen	0	0	3	0
totaal	19.295	12.364	8.712	9.691

bron: CBS

1) voorlopig

Invoer van gecondenseerde melk zonder suiker

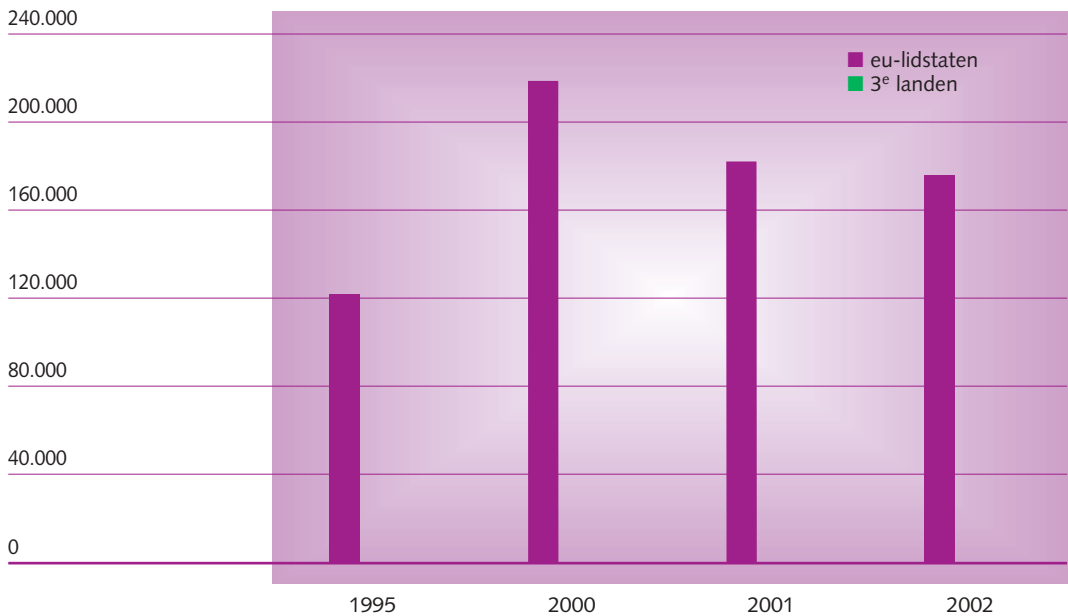
Imports of sugar-free condensed milk

(x 1.000 kg)

land van herkomst	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	8.735	25.108	23.433	24.435
denemarken	-	560	-	10
duitsland	115.064	193.967	161.144	152.113
finland	-	-	-	-
frankrijk	58	415	1.027	1.079
griekenland	22	-	20	-
ierland	12	57	-	-
italië	-	-	-	16
oostenrijk	-	23	32	-
portugal	-	-	-	-
spanje	-	-	-	-
verenigd koninkrijk	226	567	23	680
zweden	-	-	0	-
eu-lidstaten	124.117	220.697	185.679	178.333
canada	-	-	-	1
overige 3 ^e landen	0	-	12	4
totaal	124.117	220.697	185.691	178.338

bron: CBS

1) voorlopig

Invoer van niet-mager melkpoeder

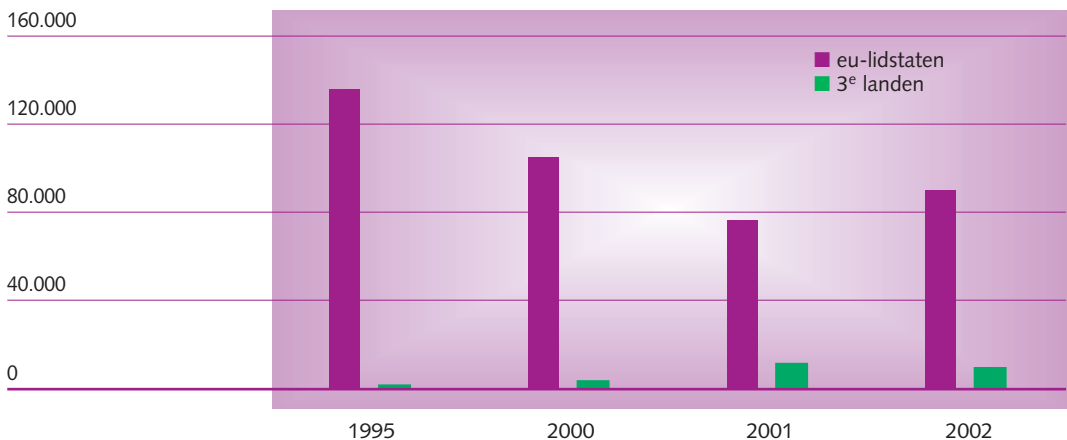
Imports of non-skimmed milk powder

(x 1.000 kg)

land van herkomst	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	8.962	18.784	10.272	8.732
denemarken	1.119	1.996	2.413	2.650
duitsland	42.678	37.036	17.455	18.776
finland	600	487	415	224
frankrijk	45.357	11.592	8.864	9.027
griekenland	-	-	-	-
ierland	19.460	13.271	19.040	21.957
italië	10	0	123	15
oostenrijk	227	83	1.137	4.379
portugal	330	2.378	1.818	1.667
spanje	70	207	47	277
verenigd koninkrijk	16.801	18.809	15.672	22.301
zweden	0	187	17	10
eu-lidstaten	135.614	104.830	77.273	90.015
estland	62	1.328	3.979	4.015
tsjechië	247	1.057	1.456	1.748
litouwen	107	526	824	1.396
nieuw-zeeland	33	486	620	1.018
slowakije	62	433	494	854
polen	412	60	3.325	848
letland	-	38	322	93
rusland	91	75	120	19
overige 3 ^e landen	132	84	436	2
totaal	136.760	108.917	88.849	100.008

bron: CBS

1) voorlopig

Invoer van mager melkpoeder

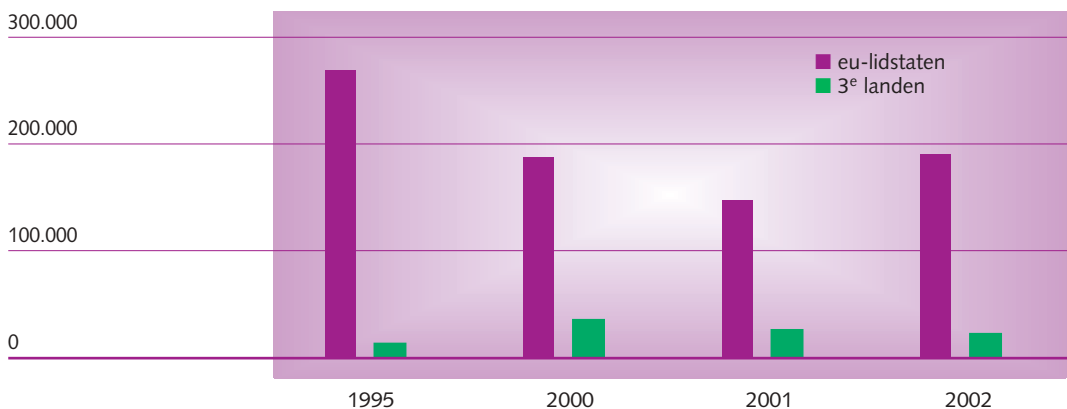
Imports of skimmed milk powder

(x 1.000 kg)

land van herkomst	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	6.835	16.426	15.216	28.526
denemarken	3.020	7.057	12.825	10.040
duitsland	112.181	68.949	89.657	98.070
finland	2.331	1.873	1.384	2.472
frankrijk	16.635	16.278	12.283	23.309
griekenland	-	-	-	-
ierland	96.284	37.548	5.787	4.570
italië	21	128	550	189
oostenrijk	452	103	232	1.120
portugal	384	110	250	936
spanje	-	2.157	48	434
verenigd koninkrijk	34.354	28.309	8.713	16.121
zweeden	3.664	1.348	722	261
eu-lidstaten	276.161	180.286	147.667	186.048
nieuw-zeeland	-	126	339	10.107
polen	8.023	6.688	2.743	5.964
estland	1.325	4.833	2.199	3.376
tsjechië	1.210	4.642	1.679	1.956
hongarije	-	463	751	1.951
slowakije	723	2.205	1.148	1.765
israël	47	-	-	939
litouwen	2.566	3.285	2.442	720
oekraïne	775	10.806	16.792	688
australië	81	924	-	635
overige 3 ^e landen	3.311	11.356	5.893	1.736
totaal	294.222	225.614	181.653	215.885

bron: CBS

1) voorlopig

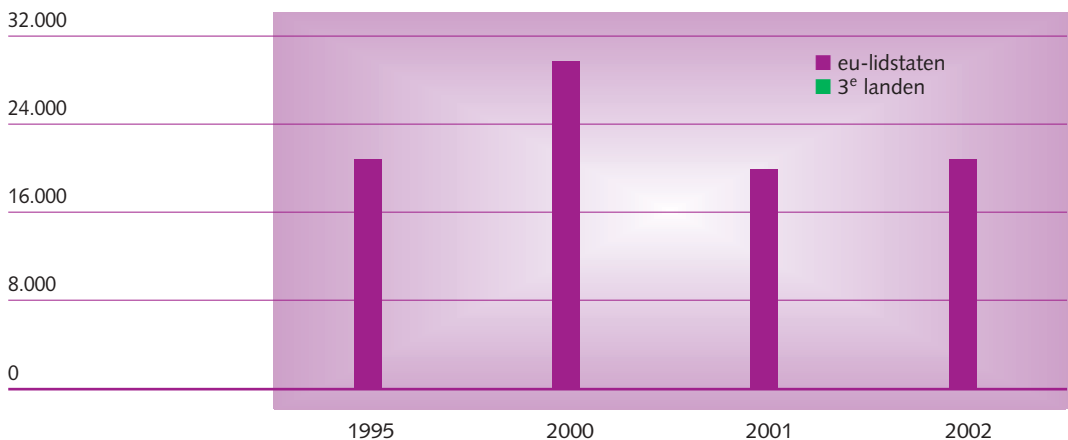
Invoer van room

Imports of cream
(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
land van herkomst				
belgië en luxemburg	1.573	5.211	5.677	3.717
denemarken	8	37	36	227
duitsland	10.715	22.257	13.737	15.344
finland	-	-	-	-
frankrijk	1.112	732	92	758
griekenland	-	-	-	-
ierland	114	-	-	-
italië	147	7	3	1
oostenrijk	-	-	-	-
portugal	-	-	-	-
spanje	43	-	-	-
verenigd koninkrijk	7.732	1.911	427	1.026
zweden	-	-	-	-
eu-lidstaten	21.444	30.155	19.972	21.073
estland	-	65	278	114
overige 3 ^e landen	-	-	0	0
totaal	21.444	30.220	20.250	21.187

bron: CBS

1) voorlopig

Invoer van volle melk

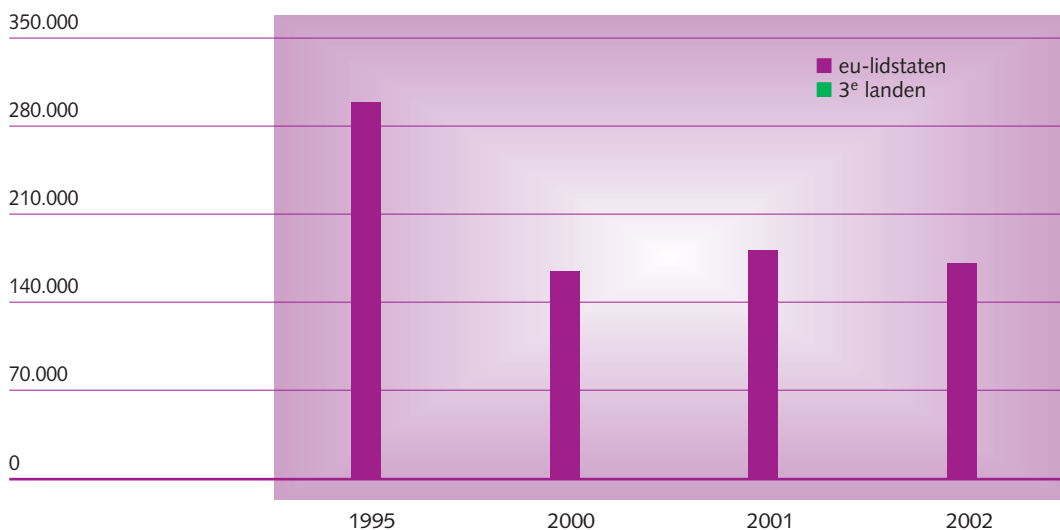
Imports of whole milk

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
land van herkomst				
belgië en luxemburg	88.144	58.291	82.552	89.727
denemarken	-	-	-	-
duitsland	214.173	103.879	102.875	83.723
finland	-	70	-	-
frankrijk	-	109	878	327
griekenland	-	-	-	-
ierland	-	-	-	-
italië	-	-	-	-
oostenrijk	-	13	-	-
portugal	-	-	205	-
spanje	25	-	-	-
verenigd koninkrijk	1	120	404	244
zweden	0	-	-	-
eu-lidstaten	302.343	162.482	186.914	174.021
overige 3 ^e landen	-	-	22	0
totaal	302.343	162.482	186.936	174.021

bron: CBS

1) voorlopig

Invoer van wei in poedervorm

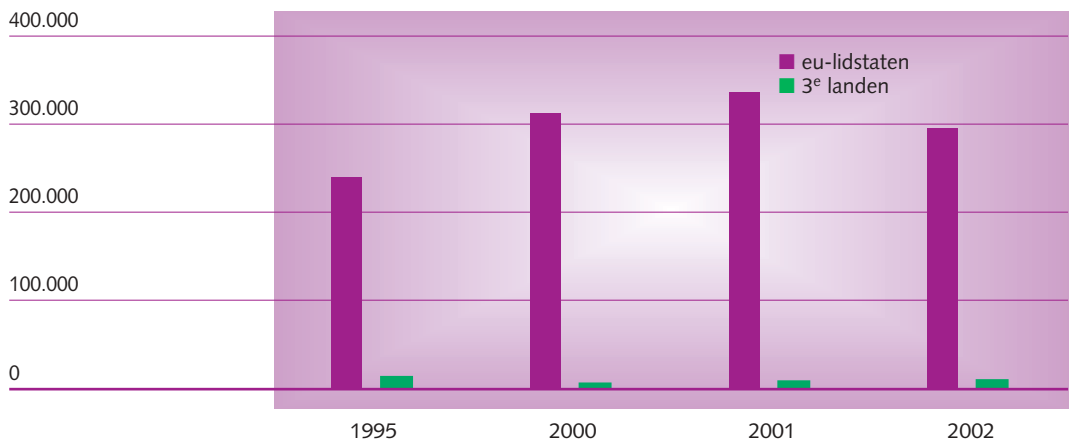
Imports of whey powder

(x 1.000 kg)

land van herkomst	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
belgië en luxemburg	3.706	9.987	5.853	4.000
denemarken	7.811	7.330	9.732	6.471
duitsland	71.936	139.008	151.984	145.068
finland	4.556	6.179	2.233	2.951
frankrijk	110.216	115.535	115.282	101.937
griekenland	-	164	303	196
ierland	12.623	9.156	9.395	4.972
italië	3.809	2.301	3.231	3.917
oostenrijk	1.152	86	1.018	2.391
portugal	247	1.078	2.805	2.334
spanje	791	4.672	4.384	3.745
verenigd koninkrijk	21.470	20.976	27.811	20.300
zweden	432	1.028	49	25
eu-lidstaten	238.749	317.500	334.080	298.307
polen	276	893	1.131	1.162
australië	-	131	6	1.030
hongarije	-	-	-	701
estland	-	-	22	358
tsjechië	-	52	98	97
litouwen	-	330	309	69
china	-	-	-	51
singapore	-	-	-	34
japan	12	-	-	26
verenigde staten	4.482	10	361	16
overige 3 ^e landen	734	1.058	838	0
totaal	244.253	319.974	336.845	301.851

bron: CBS

1) voorlopig

Hoofdstuk

7

EU en 3^e landen

EU-regelingen

Afzetregelingen in de eu

Tabel 55

Marketing measures in the eu

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002
boter				
vo. (eeg) nr. 2571/97 bakkers-/ijsboter	429,7	462,4	476,1	464,6
vo. (eeg) nrs. 429/90 en 3143/85 bak- en braadboter	22,9	14,2	13,5	13,8
vo. (eeg) nr. 2191/81 en 3149/92 boter voor instellingen en gemeenschappen zonder winstoogmerk	35,9	28,7	25,0	28,2
mager melkpoeder				
vo. (eeg) nr. 1725/79 mager melkpoeder in veevoeder	594,1	476,0	336,2	435,4
vo. (eeg) nr. 1105/68 teruglevering van ondermelk	334,8	-	-	-
vo. (eeg) nr. 2921/90 ondermelk voor caseïne/caseïnaten	4.818,7	5.344,9	5.829,1	4.911,9

bron: Europese Commissie

Melkquotum¹⁾ en over- of onderschrijding per eu-lidstaat

Milk quota and milkproduction in excess or deficit of the allocated quota per eu member state

(x miljoen kg)		2001/'02	+/- %	2002/'03	+/- %
nederland		11.001,3	+ 0,5	10.994,7	+ 0,2
belgië		3.188,2	+ 0,2	3.266,1	--
denemarken		4.454,7	+ 0,1	4.454,8	--
duitsland		27.769,2	+ 0,5	27.762,2	--
finland		2.398,3	+ 2,9	2.398,5	--
frankrijk		23.844,3	- 0,1	23.895,1	--
griekenland		699,6	- 0,2	699,7	--
ierland		5.386,2	+ 0,2	5.388,9	--
italië		10.316,5	+ 3,7	10.314,1	--
luxemburg		268,6	+ 1,3	268,7	--
oostenrijk		2.599,1	+ 3,7	2.646,5	--
portugal		1.863,2	- 3,1	1.860,4	--
spanje		6.035,6	- 2,4	6.065,8	--
verenigd koninkrijk		14.437,5	- 0,5	14.384,5	--
zweeden		3.300,0	- 0,2	3.300,0	--

bron: Europese Commissie

1) exclusief quotum voor directe levering aan consumenten

-- niet bekend

Richt-, basis- en interventieprijs in de eu

Target, base and intervention prices in the eu

(euro's)

	richtprijs 100 kg melk 3,7% vet	franco fabriek	- af boerderij -	basisprijs 100 kg melk 3,7% vet af boerderij
1995/'96				
(01-07-95 - 30-06-96)	30,98		29,18	24,64
1996/'97				
(01-07-96 - 30-06-97)	30,98		29,26	25,00
1997/'98				
(01-07-97 - 30-06-98)	30,98		30,42	26,05
1998/'99				
(01-07-98 - 30-06-99)	30,98		30,16	25,77
1999/'00				
(01-07-99 - 30-06-00)	30,98		30,16	25,77
2000/'01				
(01-07-00 - 30-06-01)	30,98		30,16	25,77
2001/'02				
(01-07-01 - 30-06-02)	30,98		30,16	25,73
2002/'03				
(01-07-02 -	30,98		30,16	25,87

	interventieprijs 100 kg	boter	mager melkpoeder	plas/vet verhouding
1995/'96				
(01-07-95 - 30-06-96)	328,20		205,52	55 : 45
1996/'97				
(01-07-96 - 30-06-97)	328,20		205,52	55 : 45
1997/'98				
(01-07-97 - 30-06-98)	328,20		205,52	55 : 45
1998/'99				
(01-07-98 - 30-06-99)	328,20		205,52	55 : 45
1999/'00				
(01-07-99 - 30-06-00)	328,20		205,52	55 : 45
2000/'01				
(01-07-00 - 30-06-01)	328,20		205,52	55 : 45
2001/'02				
(01-07-01 - 30-06-02)	328,20		205,52	55 : 45
2002/'03				
(01-07-02 -	328,20		205,52	55 : 45

bron: Europese Commissie

Voorraden boter en mager melkpoeder in de eu

Stocks of butter and skimmed milk powder in the eu

(x 1.000 kg)

	2001			2002		
	boter		mager melkpoeder	boter		mager melkpoeder
	beschikbaar in interventie	particuliere opslag	beschikbaar in interventie	beschikbaar in interventie	particuliere opslag	beschikbaar in interventie
januari	63.808	33.735	3	85.039	54.320	-
februari	64.113	17.309	3	95.914	33.866	-
maart	65.134	19.667	-	104.933	33.051	15.456
april	65.436	50.282	-	116.462	59.531	42.830
mei	57.901	77.094	-	140.232	87.020	83.134
juni	48.566	111.392	-	155.895	114.944	119.114
juli	41.527	162.196	-	165.838	139.368	138.649
augustus	36.359	184.096	-	162.476	160.859	143.213
september	36.178	178.030	-	171.499	137.393	146.263
oktober	39.490	138.361	-	179.495	104.994	144.695
november	51.776	101.513	-	187.154	78.551	142.622
december	66.043	74.893	-	191.983	50.299	140.227

bron: Europese Commissie

Steunbedragen voor ondermelk, melkpoeder en boter in de eu

Tabel 59

Support levels for skimmed milk, milk powder and butter in the eu
(euro's)

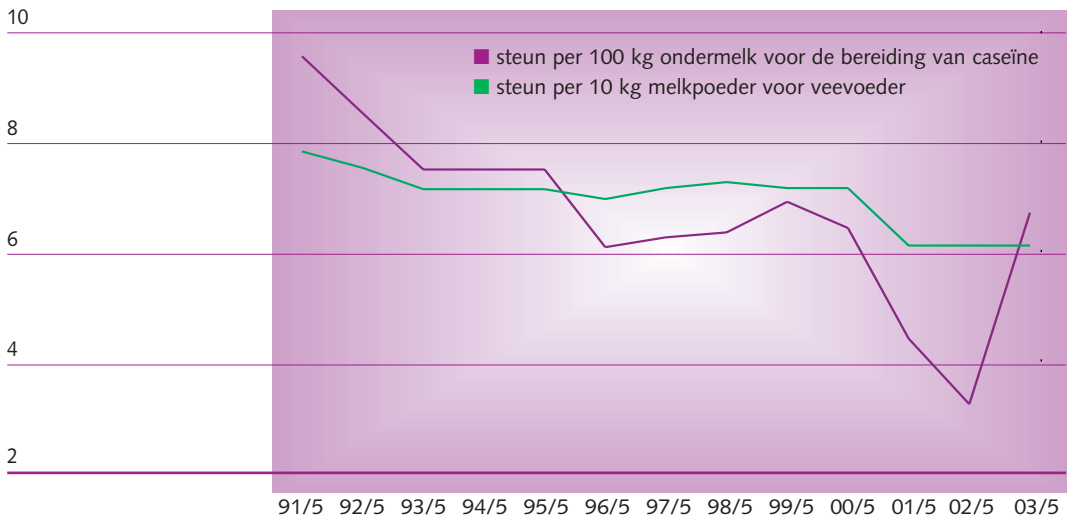
	per 1-5-2001	per 1-5-2002	per 1-5-2003
Steun per 10 kg melkpoeder voor veevoeder	6,10	6,10	6,10
Steun per 100 kg ondermelk voor de bereiding van caseïne	4,40	3,20	6,70
Steun per 100 kg boter	95,00	85,00	81,00
Steun per 100 kg boter-concentraat	117,00	105,00	101,00

bron: Europese Commissie

Steunbedragen voor ondermelk en melkpoeder in de eu 1991 - 2003

Figuur 5

Support levels for skimmed milk and milk powder in the eu 1991 - 2003
(euro's)

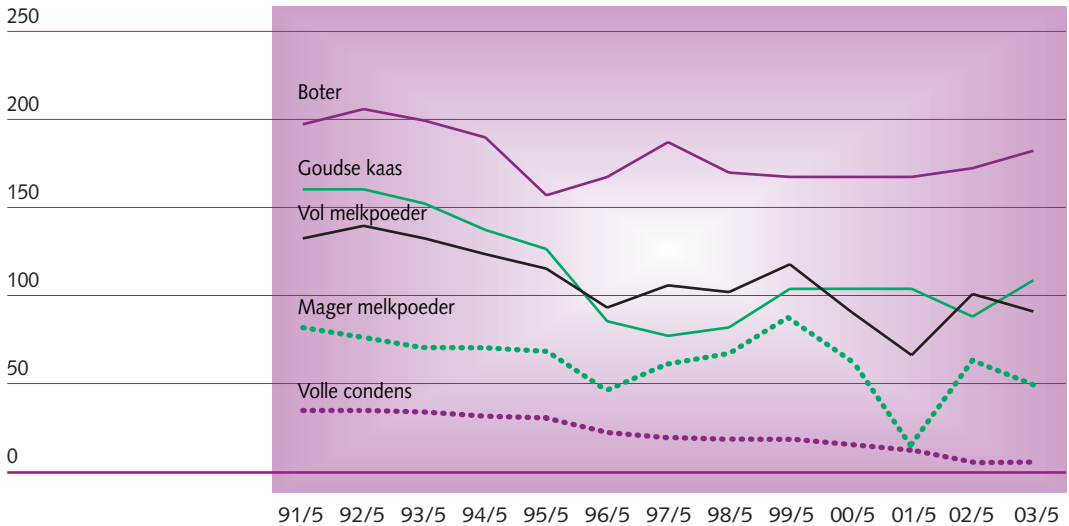

Restituties in de eu bij uitvoer naar 3^e landen 1991 - 2003

Figuur 6

Refunds in the eu for exports to other countries 1991 - 2003

(euro's per 100 kg)

Restituties in de eu bij uitvoer naar 3^e landen

Tabel 60

Refunds in the eu for exports to other countries

(euro's per 100 kg)

	per 1-5-2001	per 1-5-2002	per 1-5-2003
Boter, 82-84% vet	170,00	175,00	185,00
Mager melkpoeder	15,00	65,00	51,00
Vol melkpoeder, 25-27% vet in kleinverpakking	68,00	103,00	93,00
Volle condens, 7,4-8,9% vet	13,51	6,72	6,80
Goudse kaas	105,98	90,08	110,84

bron: Europese Commissie

Melkveehouderij

Aantal melkveehouders

Number of dairy farmers
(x 1.000)

Tabel 61

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	37,5	29,5	27,9	26,4
belgië en luxemburg	20,6	18,6	17,3	17,2
denemarken	14,4	9,7	8,7	8,1
duitsland	200,6	144,0	129,9	125,0
finland	32,5	22,7	21,1	20,0
frankrijk	160,8	134,0	131,0	126,0
griekenland	31,0	14,4	14,4	13,4
ierland	41,0	29,0	28,0	26,6
italië	109,0	76,6	76,5	74,1
oostenrijk	76,6	69,0	60,4	58,0
portugal	86,0	23,8	24,2	23,9
spanje	130,0	69,0	67,1	65,0
verenigd koninkrijk	36,6	29,2	27,2	25,6
zweeden	17,2	11,6	11,2	10,8
eu-lidstaten	993,8	681,1	644,9	620,1
australië	14,2	12,8	11,9	11,0
canada	25,7	20,6	19,3	18,6
estland	--	17,8	17,8	17,0
hongarije	--	24,0	24,0	26,0
japan	44,3	33,6	32,2	31,0
nieuw-zeeland	14,7	13,9	13,9	13,7
noorwegen	25,8	24,3	21,9	20,3
polen	825,0	476,0	391,0	375,0
slovenië	--	15,0	14,5	14,2
tsjechië	--	12,5	11,3	11,0
verenigde staten	139,6	105,2	97,0	91,9
zwitserland	47,3	39,9	38,0	36,0

bron: diverse statistieken

1) voorlopig

-- niet bekend

Aantal melkkoeien

Number of dairy cows
(x 1.000)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	1.708	1.504	1.546	1.486
belgië en luxemburg	732	637	640	619
denemarken	714	644	628	621
duitsland	5.229	4.579	4.528	4.431
finland	402	358	361	353
frankrijk	4.754	4.424	4.412	4.353
griekenland	185	168	165	162
ierland	1.267	1.238	1.233	1.257
italië	2.113	2.065	2.154	2.199
oostenrijk	707	683	617	600
portugal	364	349	348	341
spanje	1.292	1.189	1.102	1.167
verenigd koninkrijk	2.631	2.353	2.250	2.222
zweden	481	428	419	417
eu-lidstaten	22.579	20.619	20.403	20.228
australië	1.884	2.170	2.288	2.392
canada	1.274	1.140	1.161	1.156
estland	219	131	133	130
hongarije	426	380	377	366
japan	1.213	1.108	1.113	1.098
nieuw-zeeland	3.153	3.269	3.486	3.696
noorwegen	321	316	299	286
polen	3.577	3.098	3.005	2.991
slovenië	237	206	212	214
tsjechië	761	515	483	480
verenigde staten	9.412	9.206	9.114	9.140
zwitserland	759	720	718	710

bron: diverse statistieken

1) voorlopig

Aantal melkkoeien per bedrijf

Number of dairy cows per farm

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	45,5	51,0	55,4	56,3
belgië en luxemburg	35,5	34,2	37,0	36,0
denemarken	49,6	66,4	72,2	76,7
duitsland	26,1	31,8	34,9	35,4
finland	12,4	15,8	17,1	17,7
frankrijk	29,6	33,0	33,7	34,5
griekenland	6,0	11,7	11,5	12,1
ierland	30,9	42,7	44,0	47,3
italië	19,4	27,0	28,2	29,7
oostenrijk	9,2	9,9	10,2	10,3
portugal	4,2	14,7	14,4	14,3
spanje	9,9	17,2	16,4	18,0
verenigd koninkrijk	71,9	80,6	82,7	86,8
zweden	28,0	36,9	37,4	38,6
eu-lidstaten	27,0	33,8	35,4	36,7
australië	132,7	169,5	192,3	217,5
canada	49,6	55,3	60,2	62,2
estland	--	7,4	7,5	7,6
hongarije	--	15,8	15,7	14,1
japan	27,4	33,0	34,6	35,4
nieuw-zeeland	214,5	235,2	250,8	270,8
noorwegen	12,4	13,0	13,7	14,1
polen	4,3	6,5	7,7	8,0
slovenië	--	13,7	14,6	13,3
tsjechië	--	41,2	42,7	43,6
verenigde staten	67,4	87,5	94,0	99,5
zwitserland	16,0	18,0	18,9	19,7

bron: diverse statistieken

1) voorlopig

-- niet bekend

Gemiddelde melkgift per koe

Average milk yield per cow

(kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	6.613	7.296	7.096	7.187
belgië en luxemburg	5.049	5.813	5.772	5.848
denemarken	6.661	7.120	7.328	7.744
duitsland	5.469	6.187	6.228	6.278
finland	6.185	6.934	7.127	7.243
frankrijk	5.777	6.140	6.202	6.014
griekenland	4.167	4.696	4.939	4.676
ierland	4.220	4.142	4.201	4.182
italië	4.761	5.617	5.432	5.583
oostenrijk	4.342	4.734	5.348	5.483
portugal	4.723	5.645	5.517	5.788
spanje	4.938	5.099	5.644	5.415
verenigd koninkrijk	5.641	6.202	6.524	6.760
zweden	6.784	7.822	7.969	7.929
eu-lidstaten	5.381	5.982	6.091	6.152
australië	4.550	4.996	4.624	4.550
canada	6.367	6.551	6.685	6.758
estland	3.588	4.658	5.051	5.100
hongarije	5.040	5.575	5.634	5.750
japan	6.980	8.569	8.599	8.559
nieuw-zeeland	3.158	3.380	3.341	3.345
noorwegen	6.238	6.250	6.250	6.190
polen	3.136	3.668	3.938	3.881
slovenië	--	3.132	3.043	3.037
tsjechië	4.240	5.413	5.757	5.861
verenigde staten	7.454	8.257	8.410	8.416
zwitserland	5.110	5.341	5.368	5.380

bron: diverse statistieken

1) voorlopig

-- niet bekend

Gemiddelde melkproductie per bedrijf

Average milk production per farm

(kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	301.200	371.972	393.205	404.541
belgië en luxemburg	179.411	199.080	213.531	210.460
denemarken	330.275	472.709	528.964	593.707
duitsland	142.559	196.738	217.093	222.543
finland	76.504	109.356	121.936	127.839
frankrijk	170.795	202.712	208.880	207.769
griekenland	24.868	54.787	56.593	56.531
ierland	130.408	176.821	184.994	197.623
italië	92.294	151.424	152.948	165.682
oostenrijk	40.076	46.860	54.631	56.721
portugal	19.990	82.778	79.335	82.582
spanje	49.076	87.865	92.693	97.220
verenigd koninkrijk	405.505	499.771	539.669	586.747
zweeden	189.715	288.605	298.126	306.148
eu-lidstaten	153.763	211.077	231.646	245.060
australië	603.676	846.978	889.051	989.418
canada	315.625	362.531	402.139	420.013
estland	--	34.281	37.741	39.000
hongarije	--	--	--	80.942
japan	191.123	282.573	297.226	303.154
nieuw-zeeland	677.359	794.908	837.894	905.723
noorwegen	77.612	81.276	85.331	87.209
polen	13.597	23.873	30.265	30.955
slovenië	--	43.013	44.491	40.422
tsjechië	--	223.016	246.074	255.753
verenigde staten	502.558	722.566	790.193	837.021
zwitserland	81.998	96.379	101.427	106.106

bron: diverse statistieken

1) voorlopig

-- niet bekend

Melkaanvoer (alleen koemelk)

Milk deliveries (cows' milk only)

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	10.825	10.553	10.623	10.357
belgië en luxemburg	3.254	3.380	3.367	3.157
denemarken	4.473	4.520	4.418	4.457
duitsland	26.966	27.212	27.085	26.836
finland	2.365	2.442	2.449	2.448
frankrijk	23.413	23.284	23.192	23.624
griekenland	612	556	611	570
ierland	5.304	5.162	5.357	5.188
italië	9.708	10.084	10.183	10.334
oostenrijk	2.290	2.657	2.652	2.651
portugal	1.550	1.868	1.816	1.936
spanje	5.475	5.432	5.814	5.875
verenigd koninkrijk	14.075	13.932	14.155	14.357
zweden	3.243	3.296	3.290	3.228
eu-lidstaten	113.553	114.378	115.012	115.018
australië	8.585	11.172	11.398	11.056
canada	7.199	7.721	7.787	7.600
estland	--	409	428	496
hongarije	1.634	1.710	1.750	1.750
japan	8.379	8.499	8.302	8.379
nieuw-zeeland	9.267	12.835	13.705	13.925
noorwegen	1.712	1.564	1.502	1.470
polen	6.240	6.662	7.037	7.316
rusland	39.241	31.900	33.000	33.500
slovenië	404	451	462	465
tsjechië	--	2.518	2.512	2.524
verenigde staten	72.058	76.050	74.996	77.002
zwitserland	3.080	3.197	3.234	3.212

bron: ZMP, FAO en overige

1) voorlopig

-- niet bekend

Geitenmelksector

Tabel 67

Goats' milk sector

	1995	2000	2001	2002
1. aantal bedrijven				
nederland	563	838	865	825
2. aantal geiten				
nederland	42.233	98.077	116.145	142.879
3. melkproductie (x 1.000 kg)¹⁾				
nederland	22.600	75.000	95.000	118.000
duitsland	22.000	22.000	24.000	22.000
frankrijk	431.700	483.400	496.000	525.000
griekenland	512.975	478.700	460.000	465.000
italië	137.000	121.008	140.000	140.000
oostenrijk	13.741	16.780	16.500	16.500
portugal	42.591	34.138	36.000	36.000
spanje	325.800	358.000	333.100	320.000
4. kaasproductie (x 1.000 kg)¹⁾				
nederland	2.400	3.700	4.100	5.000
duitsland	1.800	1.850	1.850	1.850
frankrijk	58.150	59.930	78.000	67.750
griekenland	48.000	48.000	48.000	48.000
italië	7.200	7.200	6.300	7.200
portugal	1.775	1.422	1.500	1.500
spanje	24.000	24.000	17.000	24.000

bron: FAO, CBS, diverse

1) schatting

Productie

Grootste zuivelconcerns in de wereld

Tabel 68

Largest dairy industries in the world

	Concern	Land	Omzet (€ miljard)
1	Nestlé	Zwitserland	16,1
2	Dean Foods	USA	7,5
3	Dairy Farmers of America	USA	6,8
4	Fonterra	Nieuw Zeeland	6,7
5	Arla Foods	Denemarken/Zweden	6,4
6	Danone	Frankrijk	6,3
7	Parmalat	Italië	6,1
8	Kraft Foods	USA	5,6
9	Lactalis	Frankrijk	5,5
10	Unilever ¹⁾	Nederland/Verenigd Koninkrijk	5,2
11	Friesland Coberco Dairy Foods	Nederland	4,5
12	Meiji Dairies	Japan	4,4
13	Bongrain	Frankrijk	3,9
14	Morinaga Milk Industry	Japan	3,9
15	Campina	Nederland	3,8
16	Land O'Lakes	USA	3,1
17	Sodiaal	Frankrijk	2,7
18	Humana Milchunion	Duitsland	2,5
19	Schreiber Foods ¹⁾	USA	2,5
20	Nordmilch ²⁾	Duitsland	2,4

bron: Rabobank International

opmerking: omzet 2002 + fusies & acquisities in 2003

1) schatting

2) cijfer 2001

Productie van fabriekskaas (alleen uit koemelk)¹⁾

Production of factory cheese (cows' milk only)

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ²⁾
nederland	694,3	683,6	651,8	639,1
belgië en luxemburg	72,0	58,2	59,6	64,7
denemarken	310,8	305,6	317,9	320,4
duitsland	1.452,9	1.687,5	1.764,4	1.762,4
finland	95,7	97,7	102,8	103,5
frankrijk	1.488,4	1.606,3	1.651,3	1.665,5
griekenland	9,2	9,6	8,8	10,4
ierland	84,2	98,5	122,2	113,7
italië	783,5	969,7	970,3	1.019,9
oostenrijk	75,5	114,7	129,8	139,0
portugal	45,4	57,1	58,5	60,0
spanje	202,0	111,9	119,1	123,6
verenigd koninkrijk	353,6	333,6	377,4	386,3
zweden	128,5	125,6	124,4	128,3
eu-lidstaten	5.796,0	6.259,6	6.458,3	6.536,8
australië	235,7	361,0	374,0	413,0
canada	289,1	328,4	321,8	324,9
estland	8,6	22,0	22,0	22,0
hongarije	83,3	101,6	89,2	95,0
japan	105,4	126,2	123,0	123,0
nieuw-zeeland	197,0	270,0	282,0	330,0
noorwegen	84,6	83,7	81,7	72,3
polen	294,7	397,7	429,2	451,5
rusland	217,0	220,0	260,0	340,0
slovenië	15,8	21,7	21,9	21,9
tsjechië	53,0	121,3	120,1	115,3
verenigde staten	3.136,2	3.750,0	3.691,2	3.780,9
zwitserland	129,2	146,3	146,3	160,3

bron: ZMP, FAO en overige

1) inclusief verse kaas, kwark en exclusief smelkkaas

2) voorlopig

Productie van boter

Production of butter

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	131,8	126,2	130,4	119,4
belgië en luxemburg	47,1	35,7	33,6	38,2
denemarken	54,3	45,8	46,6	49,3
duitsland	486,1	424,9	420,2	437,5
finland	52,5	62,4	61,0	60,7
frankrijk	374,2	447,9	447,9	454,4
griekenland	0,9	0,7	0,5	0,8
ierland	142,4	135,5	129,4	135,4
italië	92,5	133,0	138,2	130,8
oostenrijk	36,6	35,7	35,9	32,4
portugal	19,4	24,7	24,4	27,5
spanje	24,8	39,0	31,5	53,4
verenigd koninkrijk	126,7	133,2	126,6	139,9
zweden	52,2	50,4	50,8	47,6
eu-lidstaten	1.641,5	1.695,1	1.677,0	1.727,3
australië	136,1	179,0	160,0	164,0
canada	92,5	76,9	81,6	76,2
estland	12,1	8,8	6,9	6,9
hongarije	15,2	12,0	15,0	16,0
japan	80,3	87,6	82,0	86,4
nieuw-zeeland	241,0	347,0	355,0	370,0
noorwegen	16,3	15,5	13,5	8,5
polen	122,8	137,9	149,8	150,2
rusland	310,2	265,0	270,0	280,0
slovenië	2,0	3,5	4,0	4,0
tsjechië	72,3	59,8	57,8	57,8
verenigde staten	568,8	591,6	554,5	617,4
zwitserland	41,2	36,5	36,5	42,2

bron: ZMP, FAO en overige

1) voorlopig

Productie van consumptiemelk

Production of liquid milk

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	902	843	813	808
belgië en luxemburg	785	637	644	644
denemarken	522	518	520	511
duitsland	5.603	5.418	5.485	5.524
finland	767	735	728	725
frankrijk	3.910	3.817	3.992	3.992
griekenland	347	417	415	415
ierland	580	545	556	555
italië	3.209	2.944	3.107	3.110
oostenrijk	466	513	530	530
portugal	722	521	591	590
spanje	3.903	3.593	3.706	3.700
verenigd koninkrijk	6.961	6.826	6.816	6.820
zweden	1.314	1.261	1.262	1.272
eu-lidstaten	29.991	28.588	29.165	29.196
australië	1.951	1992	1978	1.973
canada	--	1.512	1.475	1.475
estland	38	57	59	59
hongarije	--	600	630	630
japan	5.197	4.708	4.589	4.585
nieuw-zeeland	--	346	346	346
noorwegen ²⁾	712	627	608	574
polen	1.916	1.841	1.900	1.900
rusland	--	14.156	14.140	14.350
slovenië	239	265	282	282
tsjechië	475	475	470	470
verenigde staten ²⁾	25.592	26.700	27.400	27.600
zwitserland	539	529	529	529

bron: ZMP, FAO en overige

1) voorlopig

2) inclusief consumptiemelkproducten

-- niet bekend

Productie van gecondenseerde melk

Production of condensed milk

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	350,0	273,5	304,5	275,8
belgië en luxemburg	50,0	80,6	88,5	83,6
denemarken	12,7	-	-	-
duitsland	550,6	567,0	588,6	525,1
finland	-	-	-	-
frankrijk	46,7	33,6	36,4	29,2
griekenland	-	-	-	-
ierland	-	-	-	-
italië	0,2	-	-	-
oostenrijk	18,0	16,0	16,0	16,0
portugal	1,0	-	-	-
spanje	46,1	58,0	67,9	60,6
verenigd koninkrijk	180,9	161,7	160,3	146,6
zweden	10,3	-	-	-
eu-lidstaten	1.266,5	1.190,4	1.262,2	1.136,9
australië	98,6	105,0	91,0	91,0
canada	86,6	104,2	14,2	62,6
estland	51,4	25,4	29,9	29,9
hongarije	3,9	6,5	7,8	7,8
japan	58,9	41,2	41,2	38,0
nieuw-zeeland	1,4	2,0	2,0	2,0
noorwegen	30,0	17,4	17,4	17,4
polen	14,8	23,5	25,0	25,0
rusland	225,3	191,1	200,6	200,0
slovenië	0,7	0,7	0,4	0,4
tsjechië	108,0	99,0	97,3	97,3
verenigde staten	220,3	203,7	201,8	216,1
zwitserland	0,5	2,8	2,8	2,8

bron: ZMP, FAO en overige

1) voorlopig

Productie van niet-mager melkpoeder

Production of non-skimmed milk powder

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	121,9	96,7	107,9	98,9
belgië en luxemburg	72,6	69,9	81,3	77,8
denemarken	108,2	96,8	88,0	80,6
duitsland	221,4	183,3	167,2	154,0
finland	2,1	2,0	2,0	1,5
frankrijk	213,4	257,8	242,8	241,7
griekenland	-	-	-	-
ierland	41,1	48,0	34,0	23,5
italië	0,9	-	-	-
oostenrijk	11,6	3,0	1,3	1,3
portugal	7,0	9,2	8,1	9,0
spanje	13,1	10,9	14,1	14,6
verenigd koninkrijk	90,3	105,2	86,5	65,1
zweden	8,9	5,7	5,9	5,3
eu-lidstaten	912,5	888,5	839,1	773,3
australië	104,5	190,0	205,0	239,0
canada	6,0	4,0	4,0	4,0
estland	0,2	4,2	13,2	13,2
hongarije	8,7	7,3	7,7	7,7
japan	71,8	18,1	17,8	16,1
nieuw-zeeland	327,0	420,0	480,0	505,0
noorwegen	2,1	1,4	1,5	1,5
polen	36,0	31,0	32,0	32,0
rusland	-	75,0	110,0	120,0
slovenië	2,8	2,5	2,5	2,5
tsjechië	24,0	20,0	19,3	20,3
verenigde staten	74,8	50,5	18,8	21,8
zwitserland	10,3	10,7	15,2	18,2

bron: ZMP, FAO en overige

1) voorlopig

-- niet bekend

Productie van mager melkpoeder

Tabel 74

Production of skimmed milk powder

(x miljoen kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland²⁾	43,3	69,3	68,0	64,1
belgië en luxemburg ²⁾	52,0	82,3	61,9	61,2
denemarken	18,6	38,0	41,2	42,6
duitsland	399,0	322,0	289,9	303,9
finland	13,8	23,8	19,7	20,2
frankrijk	369,4	279,1	244,9	304,9
griekenland	-	-	-	-
ierland	113,8	79,1	86,1	97,3
italië	-	-	-	-
oostenrijk ²⁾	18,7	13,0	8,0	10,2
portugal	12,9	10,2	9,2	12,4
spanje	20,1	4,2	7,4	23,3
verenigd koninkrijk	117,1	82,0	70,5	69,7
zweeden	25,2	41,3	39,6	33,1
eu-lidstaten	1.203,9	1.044,3	946,4	1.042,9
australië ²⁾	210,4	255,0	265,0	261,0
canada ²⁾	75,3	75,4	90,2	83,1
estland	20,0	10,6	6,2	6,2
hongarije	12,8	13,5	13,7	14,0
japan	190,4	194,0	176,0	177,5
nieuw-zeeland	133,3	210,0	227,0	255,0
noorwegen	6,2	5,3	6,0	6,0
polen	130,0	119,0	110,0	84,7
rusland	190,0	125,0	130,0	140,0
slovenië	2,0	4,0	4,0	4,0
tsjechië	80,0	60,0	61,0	61,0
verenigde staten	541,2	666,1	656,4	682,7
zwitserland	28,9	23,3	18,7	26,8

bron: ZMP, FAO en overige

1) voorlopig

2) inclusief karnemelkpoeder

Productie van biologische melk¹⁾

Tabel 75

Production of organic milk

(x 1.000 kg)

	2000	2001	2002
nederland	87.750	125.000	125.000
denemarken	415.000	451.000	440.000
duitsland	250.000	290.000	290.000
frankrijk	110.000	120.000	120.000
oostenrijk	260.000	- -	- -
verenigd koninkrijk	- -	400.000	- -
zweeden	99.000	114.000	120.000

bron: diverse statistieken

1) indicatief

- - niet bekend

Consumptie

Hoofdelijk verbruik van fabriekskaas (alleen uit koemelk)¹⁾

Tabel 76

Per capita consumption of factory cheese (cows' milk only)

(kg)

	1995	2000	2001	2002 ²⁾
nederland	16,1	17,3	17,6	17,6
belgië en luxemburg	16,6	18,5	18,5	19,0
denemarken	17,3	17,9	17,9	18,0
duitsland	18,9	21,2	21,5	21,7
finland	15,3	16,5	16,4	16,4
frankrijk	23,0	24,1	24,5	24,5
griekenland	23,4	24,0	23,0	24,0
ierland	5,8	5,9	5,5	5,5
italië	19,0	20,6	20,7	21,0
oostenrijk	14,2	18,1	18,6	18,7
portugal	7,2	7,5	7,6	7,6
spanje	7,1	7,0	7,1	7,1
verenigd koninkrijk	8,7	9,1	9,9	9,9
zweeden	15,6	16,9	17,2	17,2
eu-lidstaten	14,9	16,0	16,1	16,3
australië	9,8	11,1	11,3	11,6
canada	10,7	11,6	11,6	11,6
estland	3,3	4,4	4,3	4,3
hongarije	7,5	8,2	8,5	8,8
japan	1,6	1,8	1,8	2,0
nieuw-zeeland	8,3	7,8	7,7	7,7
noorwegen	13,9	14,6	14,6	14,4
polen	3,1	3,7	3,8	4,0
slovenië	- -	10,9	11,1	11,7
tsjechië	8,4	9,8	9,8	10,2
verenigde staten	13,6	14,0	14,0	14,6
zwitserland	14,9	14,2	14,3	14,3

bron: diverse statistieken

1) inclusief verse kaas, kwark en exclusief smeltkaas

2) voorlopig

- - niet bekend

Hoofdelijk verbruik van boter

Per capita consumption of butter
(kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	3,5	3,3	3,3	3,2
belgië en luxemburg	6,1	5,0	5,2	5,2
denemarken	5,2	4,2	4,1	4,1
duitsland	7,1	6,7	6,5	6,5
finland	5,2	5,9	5,9	5,9
frankrijk	8,6	8,7	8,8	8,4
griekenland	1,0	1,0	0,9	0,7
ierland	3,7	3,0	2,9	2,9
italië	1,7	2,8	2,7	2,7
oostenrijk	4,5	4,9	4,9	4,8
portugal	1,5	1,9	2,0	1,9
spanje	0,4	0,6	0,7	0,7
verenigd koninkrijk	3,3	3,4	3,3	3,1
zweden	2,1	1,5	1,5	1,4
eu-lidstaten	3,9	3,8	3,8	3,7
australië	3,6	3,2	3,1	3,0
canada	2,8	2,6	2,6	2,6
estland	--	2,4	2,4	2,3
hongarije	--	1,3	1,3	1,3
japan	0,7	0,6	0,6	0,6
nieuw-zeeland	14,7	7,7	7,6	7,4
noorwegen	1,7	1,6	1,5	1,5
polen	3,8	4,7	4,7	4,0
tsjechië	7,1	4,1	4,2	4,5
verenigde staten	2,0	2,0	2,0	2,0
zwitserland	6,2	6,2	6,2	6,1

bron: diverse statistieken

1) voorlopig

-- niet bekend

Hoofdelijk verbruik consumptiemelk en consumptiemelkproducten

Tabel 78

Per capita consumption of liquid milk and liquid milk products
(kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾
nederland	132	126	120	121
belgië en luxemburg	95	89	91	90
denemarken	138	139	137	133
duitsland	91	93	90	92
finland	210	193	188	186
frankrijk	96	94	93	91
griekenland	64	67	68	68
ierland	166	173	180	180
italië	94	93	93	92
oostenrijk	98	99	95	95
portugal	87	112	118	118
spanje	117	122	126	125
verenigd koninkrijk	133	124	128	128
zweden	151	146	147	147
eu-lidstaten	119	119	120	119
australië	109	107	105	103
canada	93	88	87	87
estland	--	83	78	78
hongarije	--	161	160	160
japan	40	39	38	38
nieuw-zeeland	96	94	--	--
noorwegen	148	140	135	126
polen	103	84	81	81
slovenië	--	89	--	--
tsjechië	--	60	60	62
verenigde staten ²⁾	103	97	96	96
zwitserland	99	94	--	--

bron: diverse statistieken

1) voorlopig

2) inclusief room

-- niet bekend

Uitvoer

Uitvoer door de eu-lidstaten en een aantal 3^e landen van kaas

Tabel 79

Cheese exports by the eu member states and a number of other countries

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾	% uitvoer naar 3 ^e landen			
					1995	2000	2001	2002
nederland	540.234	500.330	488.359	479.408	19,6	16,0	15,8	16,0
belgië en luxemburg	113.612	128.700	139.400	139.859	5,9	3,9	3,3	2,1
denemarken	255.264	250.778	254.454	250.474	49,1	28,6	28,4	28,3
duitsland	403.230	514.552	560.990	522.806	25,2	17,5	17,7	21,2
finland	29.400	34.547	36.117	37.123	65,8	62,8	63,1	65,8
frankrijk	457.955	512.132	522.384	502.318	22,9	18,9	17,5	17,7
griekenland	14.342	58.957	28.951	36.785	23,0	8,9	13,3	13,5
ierland	74.023	89.283	115.952	111.207	4,5	12,3	11,1	9,9
italië	118.739	168.949	177.429	193.687	30,5	33,8	34,6	30,0
oostenrijk	33.719	48.724	65.266	75.058	43,0	17,5	16,7	14,3
portugal	4.695	2.988	2.403	2.184	47,4	36,0	42,7	52,9
spanje	21.692	32.075	40.488	50.254	43,3	18,1	14,2	11,5
verenigd koninkrijk	54.655	57.601	70.153	81.948	28,5	17,9	15,3	27,7
zweeden	5.300	15.933	16.851	13.473	50,4	15,5	20,7	20,7
eu-lidstaten	2.126.860	2.415.549	2.519.197	2.496.584	25,9	19,3	18,9	19,7
australië	120.502	246.325	207.198	205.182				
canada	12.200	17.380	19.111	16.134				
estland	4.600	3.900	5.422	6.230				
hongarije	10.700	18.950	6.090	10.195				
nieuw-zeeland	168.794	244.597	279.385	272.616				
noorwegen	23.505	19.394	18.773	17.204				
polen	13.100	33.697	45.388	41.218				
singapore	777	678	137	555				
slovenië	1.100	3.350	3.987	3.885				
tsjechië	12.000	19.003	19.724	17.604				
verenigde staten	33.100	47.760	52.366	53.930				
zwitserland	55.025	58.177	53.099	49.907				
totaal	2.582.263	3.128.760	3.229.877	3.191.244				

1) voorlopig

Uitvoer door de eu-lidstaten en een aantal 3^e landen van boter en boterolie

Tabel 80

Butter and butter oil exports by the eu member states and a number of other countries

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾	% uitvoer naar 3 ^e landen			
					1995	2000	2001	2002
nederland	188.843	170.460	166.215	174.877	38,5	28,2	29,2	33,1
belgië en luxemburg	126.630	119.452	113.759	119.196	27,2	13,4	14,0	20,6
denemarken	50.978	40.391	40.813	49.148	39,2	45,0	47,0	48,7
duitsland	67.376	51.006	48.165	46.616	38,0	27,1	20,0	39,6
finland	18.646	35.512	35.768	36.930	79,5	62,0	65,2	65,8
frankrijk	85.807	71.658	68.961	72.828	21,6	39,1	37,5	41,6
griekenland	138	22	13	0	97,1	54,5	7,7	-
ierland	138.198	119.928	113.619	99.246	6,3	11,1	12,6	12,3
italië	14.104	12.327	11.389	9.600	1,7	4,2	13,0	3,5
oostenrijk	3.413	2.783	2.964	2.790	76,8	13,9	9,6	9,6
portugal	7.116	7.641	9.757	5.282	4,9	8,4	12,6	14,7
spanje	22.346	18.599	24.634	18.552	5,2	21,2	15,9	26,9
verenigd koninkrijk	53.186	45.340	40.678	38.731	11,7	13,7	13,0	11,0
zweeden	22.818	15.214	18.767	17.114	39,2	40,0	27,9	44,4
eu-lidstaten	799.599	710.333	695.502	690.910	26,8	25,0	25,0	30,4
australië	62.952	114.151	97.103	109.335				
canada	5.700	1.253	744	1.574				
estland	13.200	4.671	3.963	5.411				
hongarije	2.800	368	657	2.113				
nieuw-zeeland	158.750	341.934	297.632	385.018				
noorwegen	4.400	3.794	1.482	1.060				
polen	9.500	3.028	18.606	12.440				
singapore	3.691	3.604	2.730	4.157				
slovenië	500	1.319	1.622	1.837				
tsjechië	26.000	22.221	24.306	22.766				
verenigde staten	37.661	8.230	3.816	3.777				
zwitserland	1.200	31	4.796	1.306				
totaal	1.125.953	1.214.937	1.152.959	1.241.704				

1) voorlopig

Uitvoer door de eu-lidstaten en een aantal 3^e landen van gecondenseerde en geëvaporeerde melk

Tabel 81

Condensed and evaporated milk exports by the eu member states and a number of other countries
(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾	% uitvoer naar 3 ^e landen			
					1995	2000	2001	2002
nederland	306.271	224.138	235.337	223.022	68,5	68,2	71,8	64,7
belgië en luxemburg	46.025	92.508	80.477	73.858	19,7	0,1	0,5	0,9
denemarken	17	79	3.277	5.538	17,6	3,8	25,6	12,2
duitsland	320.615	357.659	361.860	286.563	27,2	27,8	36,6	35,1
finland	-	-	-	-	-	-	-	-
frankrijk	50.682	58.371	60.277	84.225	37,2	19,7	17,3	11,2
griekenland	122	526	477	494	52,5	97,5	98,7	97,6
ierland	2.929	180	49	72	-	100,0	100,0	20,8
italië	708	188	417	581	22,5	45,7	14,9	9,0
oostenrijk	812	144	94	2.619	56,8	49,3	73,4	9,2
portugal	94	216	105	125	88,3	35,2	83,8	73,6
spanje	16.112	24.395	38.868	28.461	71,9	45,4	37,5	32,8
verenigd koninkrijk	65.243	30.465	21.118	29.411	62,6	9,9	7,6	6,3
zweeden	-	2.877	1.389	315	-	0,2	0,1	0,3
eu-lidstaten	809.630	791.746	803.745	735.284	46,7	35,2	41,0	36,4
australië	17.888	26.075	27.977	28.223				
canada	3.980	25.359	34.567	30.841				
estland	--	627	349	4				
hongarije	--	1	0	3				
nieuw-zeeland	1.226	1.999	1.766	1.877				
noorwegen	--	5	-	0				
polen	--	243	2.846	3.129				
singapore	41.522	31.533	32.990	59.501				
slovenië	--	83	-	1				
tsjechië	--	10.153	11.400	8.778				
verenigde staten	41.381	5.215	10.672	11.820				
zwitserland	-	1	4.514	2.615				
totaal	915.627	893.040	930.826	882.076				

1) voorlopig
-- niet bekend

Uitvoer door de eu-lidstaten en een aantal 3^e landen van niet-mager melkpoeder

Tabel 82

Non-skimmed milk powder exports by the eu member states and a number of other countries

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾	% uitvoer naar 3 ^e landen			
					1995	2000	2001	2002
nederland	244.303	172.958	155.208	169.323	91,7	91,9	90,4	89,9
belgië en luxemburg	177.803	84.920	87.964	88.193	74,3	50,1	69,8	78,0
denemarken	92.774	78.613	63.634	67.490	96,2	90,2	91,4	88,7
duitsland	69.188	55.171	41.910	27.835	16,7	26,7	22,5	33,0
finland	19	3.068	3.439	4.536	100,0	11,0	2,0	0,4
frankrijk	222.178	212.301	169.908	170.618	32,9	79,8	68,8	70,9
griekenland	263	162	308	21	99,6	27,8	1,0	100,0
ierland	41.056	48.345	39.565	32.798	42,9	55,6	49,8	41,4
italië	241	1.908	643	531	17,8	4,6	13,2	22,2
oostenrijk	640	1.475	2.359	9.573	95,5	53,1	18,0	4,0
portugal	4.880	8.207	7.493	6.866	23,1	22,9	8,2	3,0
spanje	2.775	14.519	13.470	10.327	60,3	76,5	92,4	74,6
verenigd koninkrijk	76.899	101.910	86.221	112.086	64,7	72,3	66,6	53,6
zweeden	-	128	36	66	-	98,4	97,2	83,3
eu-lidstaten	933.019	783.685	672.158	700.263	64,4	72,9	71,0	70,4
australië	91.607	203.248	190.114	244.923				
canada	3.127	1.124	5.666	6.710				
estland	-	3.805	11.251	10.288				
hongarije	100	1.668	3.872	2.570				
nieuw-zeeland	276.006	408.126	500.589	528.024				
noorwegen	-	14	-	3				
polen	1.000	1.163	13.586	10.343				
singapore	6.166	4.864	6.387	16.405				
slovenië	-	419	730	694				
tsjechië	19.000	17.929	15.212	15.774				
verenigde staten	64.022	25.368	46.070	37.826				
zwitserland	-	1.969	2.650	3.189				
totaal	1.394.047	1.453.382	1.468.285	1.577.012				

1) voorlopig
- - niet bekend

Uitvoer door de eu-lidstaten en een aantal 3^e landen van mager melkpoeder

Tabel 83

Skimmed milk powder exports by the eu member states and a number of other countries

(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾	% uitvoer naar 3 ^e landen			
					1995	2000	2001	2002
nederland	116.014	104.181	71.093	61.684	73,8	65,4	45,3	54,3
belgië en luxemburg	151.215	120.492	72.066	80.972	74,3	55,1	33,0	22,9
denemarken	19.647	14.615	10.164	11.381	58,0	32,2	22,8	20,4
duitsland	350.696	293.708	343.122	149.395	21,0	24,8	8,6	15,7
finland	5.400	17.085	10.330	14.090	78,4	85,1	68,9	73,6
frankrijk	98.099	88.092	48.889	99.216	23,1	40,0	23,1	30,2
griekenland	53	55	94	26	100,0	56,4	18,1	100,0
ierland	145.880	123.295	43.847	34.055	31,4	40,9	44,2	47,8
italië	273	309	602	613	40,3	40,8	70,9	33,8
oostenrijk	16.933	5.795	2.616	6.177	94,7	9,9	15,3	24,9
portugal	2.920	4.044	2.480	6.754	6,3	18,9	11,3	9,9
spanje	3.277	23.161	10.785	18.897	36,5	30,3	16,3	41,1
verenigd koninkrijk	56.145	52.687	29.586	29.093	29,3	40,1	12,5	30,0
zweeden	9.515	17.298	14.160	8.572	14,1	86,7	75,9	89,0
eu-lidstaten	976.067	864.817	659.834	520.925	40,1	41,3	21,7	30,9
australië	149.887	218.973	180.542	240.815				
canada	43.783	29.338	45.810	48.800				
estland	34.800	10.435	4.281	7.722				
hongarije	900	1.588	5.608	8.426				
nieuw-zeeland	113.319	159.222	217.778	316.125				
noorwegen	185	1.119	-	17				
polen	97.000	86.206	107.985	97.277				
singapore	6.596	8.765	14.351	11.674				
slovenië	--	540	327	1.267				
tsjechië	54.000	28.771	36.032	29.613				
verenigde staten	59.254	84.264	96.082	74.063				
zwitserland	5.600	10.934	1.911	12.487				
totaal	1.541.391	1.504.972	1.370.541	1.369.211				

1) voorlopig

-- niet bekend

Invoer

Invoer door de eu-lidstaten van kaas

Tabel 84

Cheese imports by the eu member states
(x 1.000 kg)

	1995	2000	2001	2002 ¹⁾	% invoer uit 3 ^e landen			
					1995	2000	2001	2002
nederland	88.893	122.323	152.965	135.292	7,2	31,3	43,3	30,7
belgië en luxemburg	172.634	217.227	246.056	251.763	2,7	2,3	1,9	1,3
denemarken	25.171	44.787	48.696	86.808	6,2	4,4	1,7	1,5
duitsland	445.566	421.812	442.458	444.593	3,7	6,0	7,9	8,8
finland	6.300	19.654	19.065	19.314	-	1,5	4,2	3,2
frankrijk	141.615	211.706	208.425	198.799	6,1	8,5	6,0	5,5
griekenland	57.659	103.312	65.799	73.479	0,7	1,4	3,7	5,5
ierland	13.065	22.305	23.326	23.885	0,7	22,3	26,5	7,0
italië	290.277	347.238	343.009	342.261	7,1	4,9	4,9	4,8
oostenrijk	32.306	62.287	63.753	67.547	-	7,1	7,5	7,2
portugal	7.699	24.235	24.853	24.733	2,3	0,5	0,5	0,5
spanje	59.927	104.798	113.574	125.949	2,2	1,3	0,9	0,9
verenigd koninkrijk	209.655	252.342	271.045	285.912	10,9	11,9	10,6	11,2
zweeden	20.800	38.354	38.897	44.971	-	1,9	2,0	2,1
totaal	1.571.567	1.992.380	2.061.921	2.125.306				

1) voorlopig

Tabel 85

Invoer door de eu-lidstaten van boter en boterolie

Butter and butter oil imports by the eu member states

(x 1.000 kg)

					% invoer uit 3 ^e landen			
	1995	2000	2001	2002 ¹⁾	1995	2000	2001	2002
nederland	78.496	66.056	102.959	104.074	5,2	29,5	58,8	66,9
belgië en luxemburg	108.309	112.172	103.022	90.930	0,4	1,2	1,2	1,1
denemarken	23.997	19.337	19.833	23.222	9,4	22,9	29,9	26,1
duitsland	146.832	129.992	113.193	137.730	1,7	4,0	7,8	10,3
finland	-	154	145	127	-	-	-	3,9
frankrijk	137.686	147.914	138.708	124.532	1,3	7,0	11,2	13,3
griekenland	7.746	5.036	5.549	5.348	-	-	-	-
ierland	2.094	4.534	4.901	3.790	1,7	1,6	2,7	2,2
italië	42.697	41.180	46.349	50.569	1,3	0,6	0,6	0,5
oostenrijk	2.600	6.357	8.489	9.069	-	4,4	10,8	8,6
portugal	1.400	4.144	4.576	6.586	16,4	-	-	-
spanje	3.426	11.400	13.823	12.546	3,9	13,5	1,3	5,2
verenigd koninkrijk	113.708	117.975	114.563	74.699	56,8	32,4	34,4	25,2
zweeden	-	135	163	982	-	23,7	-	1,3
totaal	668.991	666.386	676.273	644.204				

1) voorlopig

Invoer door de eu-lidstaten van gecondenseerde en geëvaporeerde melk

Tabel 86

Condensed and evaporated milk imports by the eu member states

(x 1.000 kg)

					% invoer uit 3 ^e landen			
	1995	2000	2001	2002 ¹⁾	1995	2000	2001	2002
nederland	143.412	233.061	194.403	188.029	-	-	-	-
belgië en luxemburg	26.959	44.829	34.294	40.581	-	0,8	1,3	1,3
denemarken	473	1.091	2.129	3.891	11,8	5,1	1,3	0,6
duitsland	24.129	28.344	30.257	44.663	0,1	0,3	0,5	0,7
finland	-	562	514	431	-	-	-	-
frankrijk	77.190	65.964	92.928	88.975	0,0	0,8	7,0	5,2
griekenland	131.329	112.586	89.870	87.382	0,0	0,0	-	0,0
ierland	1.738	20.188	5.587	4.434	-	23,6	22,9	70,4
italië	36.916	8.812	5.658	5.998	-	0,0	0,0	0,0
oostenrijk	-	2.248	2.756	1.812	-	-	-	0,0
portugal	3.841	5.264	4.915	4.147	-	-	-	-
spanje	31.764	19.490	21.701	22.430	-	0,2	0,5	1,0
verenigd koninkrijk	12.362	14.718	13.985	11.874	0,7	0,1	1,0	0,1
zweeden	-	194	286	330	-	-	-	0,0
totaal	490.113	557.351	499.283	504.977				

1) voorlopig

Tabel 87

Invoer door de eu-lidstaten van niet-mager melkpoeder

Non-skimmed milk powder imports by the eu member states

(x 1.000 kg)

land	1995	2000	2001	2002 ¹⁾	% invoer uit 3 ^e landen			
					1995	2000	2001	2002
nederland	136.760	108.917	88.849	100.008	0,8	3,8	13,0	10,0
belgië en luxemburg	132.578	56.745	52.275	49.909	1,1	1,3	2,2	2,7
denemarken	2.582	2.508	649	476	1,3	0,1	-	-
duitsland	25.486	23.953	29.480	34.440	0,5	2,8	8,3	10,4
finland	-	195	151	29	-	-	1,3	-
frankrijk	6.887	8.111	11.835	12.278	3,3	3,6	3,3	3,6
griekenland	5.668	4.560	4.335	4.205	-	2,0	-	0,2
ierland	828	633	638	1.840	19,2	7,6	37,9	3,8
italië	23.738	19.081	17.456	17.145	0,1	0,1	0,3	0,0
oostenrijk	1.200	5.733	9.368	9.331	-	26,1	26,3	23,8
portugal	1.309	2.335	2.440	6.616	13,8	11,5	9,2	6,9
spanje	6.113	11.562	12.567	14.006	0,1	0,1	1,0	0,5
verenigd koninkrijk	7.700	11.221	8.300	9.517	0,5	0,3	0,9	0,4
zweeden	-	1.026	1.115	3.327	-	-	-	0,0
totaal	350.849	256.580	239.458	263.127				

1) voorlopig

Invoer door de eu-lidstaten van mager melkpoeder

Skimmed milk powder imports by the eu member states

(x 1.000 kg)

Tabel 88

land	1995	2000	2001	2002 ¹⁾	% invoer uit 3 ^e landen			
					1995	2000	2001	2002
nederland	294.222	225.614	181.653	215.885	6,1	20,1	18,7	13,8
belgië en luxemburg	102.875	70.913	42.597	35.751	4,3	5,6	9,8	9,7
denemarken	12.040	3.243	5.696	5.356	59,9	0,0	0,1	0,1
duitsland	29.898	48.374	30.544	52.830	24,3	48,7	48,4	62,1
finland	-	357	296	401	-	0,0	0,3	0,0
frankrijk	44.980	84.472	58.444	47.246	3,9	11,0	9,3	10,5
griekenland	6.015	11.454	8.833	9.099	0,0	-	-	0,2
ierland	1.963	5.871	5.115	1.374	2,5	48,3	19,9	3,5
italië	117.476	108.944	99.507	97.979	0,0	0,1	0,1	0,0
oostenrijk	2.600	6.968	7.312	7.791	-	1,0	4,2	11,2
portugal	2.286	5.295	9.132	3.880	12,0	3,9	5,5	-
spanje	19.391	35.915	44.448	33.902	0,9	1,5	1,6	3,2
verenigd koninkrijk	13.727	13.719	22.711	17.355	0,5	1,2	0,0	0,0
zweeden	-	869	545	2.184	-	0,0	-	0,0
totaal	647.473	622.008	516.833	531.033				

1) voorlopig

	pagina
afzetkanalen	42, 43
biologische melk	98
boerderijzuivelbereiders	30
boerenkaas	30, 37
boter	
afleveringen	46
afzetregelingen	79
consumptie	44
EU en 3 ^e landen	94, 100, 103, 108
consumentenprijzen	41
huishoudelijke aankopen	42
interventieprijs	81
interventievoorraden	82
invoer	65, 66, 68
kengetallen	19
notering	41
productie	12, 37
restituties	84
uitvoer	17, 49, 50, 53
boterolie	
invoer	65, 66, 69
uitvoer	17, 49, 50, 54
consumptie	44, 45
consumptiemelk en consumptiemelkproducten	
afzetkanalen	42
consumptie	37, 44, 45
EU en 3 ^e landen	95, 101
consumentenprijzen	41
huishoudelijke aankopen	42
invoer	65, 66, 75
uitvoer	49, 50, 60
verpakking	42

	pagina
EU en 3^e landen	
afzetregelingen	79
consumptie	99-101
invoer	107-109
melkaanvoer	90
melkgift	88
melkkoeien	86, 87
melkproductie per bedrijf	89
melkquotum EU-lidstaten	80
melkveehouders	85
prijzen	81
productie	92-98
restituties	84
steunbedragen	83
uitvoer	102-106
voorraden	82
zuivelconcerns	92
gecondenseerde melk	
consumptie	44
EU en 3 ^e landen	96, 104, 108
invoer	65, 66, 70, 71
kengetallen	20
restituties	84
uitvoer	17, 49, 50, 55, 56
huishoudelijke aankopen	42, 43
investerings	35
invoer	
hoeveelheden	65
waarden	66
kaas	
afzetkanalen	42
consumentenprijzen	41
consumptie	44
EU en 3 ^e landen	93, 99, 102, 107

	pagina
kaas (vervolg)	
huishoudelijke aankopen	43
kengetallen	18
invoer	65, 66, 67
productie	12, 17, 37, 38
restituties	84
uitvoer	17, 49, 50, 51
koffiemelk	
consumptie	44
productie	37
kwark	
consumptie	44
productie	37
melk	
aanvoer EU en 3 ^e landen	90
aanvoer Nederland	12
kwaliteit	26
prijzen	27
productie	37, 89
verwerking	37
melkeiwit	27
melkgeiten	31, 91
melkgift	
EU en 3 ^e landen	88
Nederland	25
melkkoeien	
EU en 3 ^e landen	86, 87
Nederland	25
melkpoeder	
afzetregelingen	79
EU en 3 ^e landen	97, 98, 105, 106, 109
invoer	65, 66, 72, 73
interventievoorraden	82
interventieprijs	81
kengetallen	21, 22
noteringen	41
productie	12, 37
restituties	84
steunbedragen	83
uitvoer	17, 49, 50, 57, 58
melksuiker	
invoer	65, 66
uitvoer	49, 50, 61

	pagina
melkveebedrijven	
EU en 3 ^e landen	85
Nederland	25, 31
melkvet	27
noteringen	14, 41
omzet	35
ondernemingen	35, 92
ondermelk	
afzetregelingen	79
steunbedragen	83
levering aan veehouders	37
prijzen	
consumenten	41
melk	27
noteringen	41
productie	
Nederland	12, 31, 37, 38, 45
EU en 3 ^e landen	92-98
quotering	29, 80
restituties	84
room	
consumptie	44, 45
invoer	65, 66, 74
uitvoer	49, 50, 59
uitvoer	
hoeveelheden	49
waarden	50
wei	
productie	12, 38
invoer	76
uitvoer	62
werknemers	35
yoghurt	41, 45
zuivelfabrieken	35, 36

Fotoverantwoording

Praktijkonderzoek Veehouderij, Lelystad

pagina's 1 en 110

Persbureau Noordoost, Heerenveen

pagina's 23, 33, 39, 85, 92 en 99

